لَا يُحِبُّ اللّٰهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْٓءِ مِنَ الْقَوْلِ اِلَّا مَنْ ظُلِمَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًا عَلِيْمًا ﴿١٤٨﴾

(१४८) अल्लाह उच्च स्वरमा नराम्रो कुरा सार्वजनिक रुपले भन्नु माया गर्दैन, परन्तु अत्याचारमा परेकालाई यसको अनुमति छ[1] तथा अल्लाह सर्वश्रोता, सर्वज्ञाता छ ।

اِنْ تُبْدُوْا خَيْرًا اَوْ تُخْفُوْهُ اَوْ تَعْفُوْا عَنْ سُوْٓءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيْرًا ﴿١٤٩﴾

(१४९) यदि तिमी कुनै पुण्य काम स्पष्ट रुपमा गर्दछौ अथवा त्यसलाई लुकाउँछौ अथवा कुनै नराम्रो कुरोलाई क्षमा गर्दछौ,[2] त निःसन्देह अल्लाह (तआला) क्षमाशील, सर्वशक्तिमान छ ।

[1]इस्लाम धर्मले यसमा जोड दिएको छ कि कसैमा नराम्रो कुरा देख्दछौ, भने त्यसको चर्चा नगर बरु एकान्तमा उसलाई सम्झाइदेउ, यदि कुनै धार्मिक हित हुन्छ । यसैप्रकार स्पष्टरूपले सबैलाई देखाएर नराम्रो कुरा गर्नु अति अप्रिय छ । एक त नराम्रो काम गर्न त्यसै पनि मनाही गरिएको छ चाहे त्यो पर्दा भित्र नै किन नहोस् । दोस्रो यो कि खुल्लारूपले गरियोस्, यो एउटा अर्को अधिक अपराध हो । र यसको कारण यस नराम्रो कुराको अपराध, दुईगुना, बरु दसगुना पनि हुनसक्दछ । कुरआनका उपरोक्त शब्द दुवै प्रकारका नराम्रो कुराको प्रदर्शनबाट मनाहीमा सम्मिलित छ । र त्यसैमा यो पनि सम्मिलित छ कि कसैले गरेको अथवा नगरेको नराम्रो कुरामा गाली गरियोस् । परन्तु यसबाट अलग्ग यो हो कि कुनै अत्याचारीको अत्याचारलाई मानिसहरूका समक्ष तिमी प्रदर्शित गर्न सक्छौ । त्यसबाट एउटा यो लाभ छ कि संभवतः त्यो अत्याचारबाट रोकिइहालोस् अथवा त्यसको क्षतिपूर्तिको प्रयास गरोस् । दोस्रो लाभ यो हो कि यी मानिस त्यसबाट अलग्ग रहून् । हदीसमा वर्णित छ कि एक व्यक्ति नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको सेवामा उपस्थित भयो र भन्यो कि मेरो छिमेकीले मलाई कष्ट दिन्छ । उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले भन्नुभयो, “तिमी आफ्ना सामान निकालेर बाटोमा राखिदेउ ।” उसले यस्तै गऱ्यो । अनि त्यहाँबाट जाने जसले पनि सोध्दाखेरि त्यसले आफ्नो छिमेकीको अत्याचारको चर्चा गर्दथ्यो, यो सुनेर हरेक बटुवा त्यसको छिमेकीलाई धिक्कार्थ्यो र गाली गर्थ्यो । छिमेकीले यो देखेर क्षमा माँग्यो र भविष्यमा यस्तो नगर्ने निश्चय गऱ्यो र उसित आफ्नो समान भित्र राख्न प्रार्थना गऱ्यो । (सुनन अबु दाऊद किताबुल अदब)

[2]कुनै व्यक्ति कसैसँग अत्याचार अथवा तिरष्कार गर्दछ भने त्यसलाई त्यसै सीमासम्म प्रतिकारको आज्ञा इस्लाम धर्मले दिएको छ, जुन सीमासम्म त्यसमाथि अत्याचार भएको छ । «الْمُسْتَبَّانِ مَا قَالَا، فَعَلَى الْبَادِىءِ، مَا لَمْ يَعْتَدِ الْمَظْلُومُ»

“गाली-अपशब्द आपसमा गर्ने दुई व्यक्ति जे-जति भन्छन्, त्यसको पाप पहिला गर्ने व्यक्तिमाथि छ । (यदि) जसमाथि अत्याचार गरियो (अर्थात् जसलाई पहिला गाली

The Ummah Technology Mission

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾

(१५०) जुन व्यक्तिहरू अल्लाह तथा त्यसका रसूलहरू (दूतहरु) प्रति अविश्वास गर्दछन् र चाहन्छन् कि अल्लाह तथा त्यसका रसूलहरु (दूतहरु) बीच बिच्छेद गरून् तथा भन्दछन् कि हामी केहीलाई मान्दछौं र केहीलाई मान्दैनौं तथा यस प्रकार चाहन्छन् कि बीचको कुनै मार्ग अपनाऊन ।

أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾

(१५१) विश्वास गर्नुस, यी सबै अस्वीकार गर्नेहरू हुन् ।[1] र अस्वीकार गर्नेहरूका लागि हामीले अत्याधिक कठोर यातनाहरू तयार गरेका छौं ।

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْ ۗ وَكَانَ

(१५२) तथा जो अल्लाह र त्यसका रसूलप्रति विश्वास गरे तथा उनमा कसैबीच विभेद गरेनन् उनैलाई अल्लाह उनको पूरा

दिइयो र त्यसले उत्तरमा गाली दियो) अधिकता गर्दैन ।" (सहीह मुस्लिम किताबुल बिर्र वस्सिला वल अदब, हदीस संख्या ४५८७)

तर बदला लिनुको आज्ञाको साथ-साथै क्षमा गर्नलाई श्रेष्ठ भनिएको छ किनभने अल्लाह तआला पूर्ण बदला लिनुमा सक्षम भए उपरान्त क्षमा र माफीले काम लिन्छ । यसकारण आदेश गर्‍यो :

﴿ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ﴾

"तिरस्कारको बदला (प्रतिकार) त्यसको समतुल्य तिरस्कार छ, परन्तु जो क्षमा गरिदिन्छ र सुधार गर्दछ, त त्यसको प्रत्युपकार अल्लाहमाथि छ ।" (सूर: अल-शूर:-४०)

र हदीसमा पनि छ, क्षमा गरिदिनाले अल्लाह तआला सम्मान नै बृद्धि गर्दछ अथवा वढाउँछ । (सहीह मुस्लिम किताबुल बिर्र वससिला वल अदब)

[1]अहले किताबको विषयमा पूर्ण वर्णित भइसकेको छ कि उनीहरू केही नबीहरुलाई मान्दथे र केहीलाई मान्दैनथे । जस्तै यहूदी आदरणीय ईसा तथा परम आदरणीय मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमलाई मान्दैनथे तथा ईसाई परम आदरणीय मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमलाई अस्वीकार गर्दथे जस्तो अल्लाह तआलाले भन्नुभयो कि नबीहरू बीच अन्तर गर्नेहरू पक्का अधर्मी हुन् ।

The Ummah Technology Mission

اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝١٥٢

प्रतिफल दिनेछ[1] र अल्लाह क्षमाशील, कृपानिधि छ।

يَسْـَٔلُكَ اَهْلُ الْكِتٰبِ اَنْ تُنَزِّلَ
عَلَيْهِمْ كِتٰبًا مِّنَ السَّمَآءِ فَقَدْ
سَاَلُوْا مُوْسٰٓى اَكْبَرَ مِنْ ذٰلِكَ
فَقَالُوْٓا اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً
فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ۚ
ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِ
مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ فَعَفَوْنَا عَنْ
ذٰلِكَ ۚ وَاٰتَيْنَا مُوْسٰى سُلْطٰنًا
مُّبِيْنًا ۝١٥٣

(१५३) तपाईंसित अहले किताब यो प्रश्न गर्दछन् कि तपाईं उनीमाथि आकाशबाट कुनै किताब उतार्नुस्[2] त उनीहरूले मूसासित यसभन्दा ठूलो माँग गरेका थिए र भनेका थिए कि हामीलाई प्रत्यक्ष रूपले अल्लाहलाई देखाउ अनि उनीहरूको अत्याचारका कारण उनीहरूलाई बिजुलीले घेरिहाल्यो अनि उनीहरूले स्पष्ट तर्कहरू आइहाले पश्चात बाछोलाई (पूज्य) बनाए र हामीले उनीहरूलाई क्षमा गरिदियौं तथा मूसा (नबी) लाई खुल्ला तर्क दियौं।

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّوْرَ بِمِيْثَاقِهِمْ
وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
وَّقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوْا فِي السَّبْتِ

(१५४) र उनीहरूसित वचन लिनका निम्ति तूरलाई (पर्वत) हामीले उनीमाथि ल्यायौं र उनीहरूलाई आदेश दियौं कि सजदा गर्दै द्वारमा प्रवेश गर र यो पनि आदेश गर्‍यौं कि शनिवारको

[1]यिनीहरूले निष्ठावानहरूको गुण बताए कि उनी सबै नबीहरुमा ईमान राख्दछन्, जुनप्रकारले मुसलमान। यस आयतबाट पनि "सर्वधर्म संभाव" को खण्डन हुन्छ, त्यस विचार भएका निकट मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको रिसालतमा ईमान राख्नु आवश्यक छैन र उनी ती गैरमुसलमानहरूलाई पनि मोक्ष प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरू ठान्दछन्, जो आफ्नो कल्पना अनुसार अल्लाहमा विश्वास गर्दछन्। परन्तु कुरआनको यस आयतले स्पष्ट गरिदियो कि अल्लाहमा ईमानका साथ-साथ मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको रिसालतमा विश्वास गर्नु पनि आवश्यक छ। यदि यस अन्तिम रिसालतमा ईमान छैन भने यस इन्कारको साथ अल्लाहमा ईमान अमान्य तथा अस्वीकार्य छ (हेर्नुस् सूरः अल-बक़रः-आयत ६२ को टिप्पणी)

[2]अर्थात् जुनप्रकार आदरणीय मूसा अलैहिस्सलाम तूर पर्वतमा गए र तख़्तिहरुमा लेखिएको तौरात लिएर आए, त्यसैप्रकार तपाईं आकाशमा गई लेखिएको कुरआन मजीद लिएर आउनुस्। यो माँग मात्र उपद्रव, इन्कार गर्ने तथा ईर्ष्याको आधारमा थियो।

The Ummah Technology Mission

وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿١٥٤﴾

दिनको विषयमा उल्लंघन नगर्नु र हामीले उनीसित साह्रै दृढ वचन तथा स्वीकृति लियौं।

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَقَتْلِهِمُ الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَّقَوْلِهِمْ قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ؕ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٥٥﴾

(१५५) अनि उनीहरूबाट आफ्ना वचन भङ्ग गर्नु र अल्लाहका आयतहरुलाई इन्कार गर्न र रसूलहरुलाई (ईशदूतहरु) नाहक हत्या गर्नाले[1] तथा उनीहरूले यो भन्नाका कारण कि हाम्रा हृदय आवरणहरुमा सुरक्षित छन्,–(होइन) बरु वास्तवमा उनीहरूबाट अस्वीकारका कारण अल्लाहले उनका हृदयमा छाप (ठप्पा) लगाइ दिएको छ, अतः यिनीहरू थोरै नै ईमान राख्दछन्।

وَّبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلٰى مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيْمًا ﴿١٥٦﴾

(१५६) र उनका अस्वीकारका कारण तथा मरियमका बिरुद्ध यस्ता कुरा गर्नाले जुन एउटा ठूलो लान्छना थियो।[2]

وَّقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيْحَ عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُوْلَ اللّٰهِ ۚ وَمَا قَتَلُوْهُ وَمَا صَلَبُوْهُ وَلٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا

(१५७) र उनीहरूले यो भन्नुको कारण कि हामीले मसीह, मरियमका पुत्र ईसा, अल्लाहका रसूल (दूत) को हत्या गरिदियौं, जबकि न त उनीहरूले वध गरे न उनीहरूले फाँसी दिए[3] परन्तु उनको निम्ति सरूप बनाइदियौं।[4] विश्वास गर

[1]लिप्त सूत्र यसप्रकार हुनेछ ﴿فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيْثَاقَهُمْ لَعَنَّهُمْ﴾ अर्थात् हामीले उनीहरूको प्रतिज्ञा भङ्ग तथा अल्लाह तआलाका आयतहरुप्रति अविश्वास र नबीहरूको हत्या आदिको कारणले उनलाई धिक्कार अथवा दण्डित गर्‍यौं।

[2]यसबाट तात्पर्य यूसुफ बढईसित आदरणीय मरियमको कुकर्मको आरोप छ। आजकल पनि केही शोधकर्ता यस घोर पाप आरोपलाई एउटा "प्रमाणित तथ्य" सिद्ध गर्न लागेका छन् र भन्दछन् कि यूसुफ बढई (अल्लाहको शरण) ईसाका पिता थिए। र यसप्रकार (आदरणीय) ईसाको बिना पिता चमत्कारी जन्मलाई इन्कार गर्दछन्।

[3]यसबाट स्पष्ट भयो कि यहूदी आदरणीय ईसालाई हत्या अथवा फाँसी दिनमा सफल भएनन्। जस्तो कि सूरः आले-इमरानको आयत संख्या ५५ को टिप्पणीमा संक्षिप्त वर्णन भइसकेको छ।

[4]यसको अर्थ यो हो कि जब आदरणीय ईसालाई यहूदीहरूको योजनाबारे थाहा भयो त उनले आफ्ना अनुयायीहरूलाई, जसको संख्या १२ अथवा १७ थियो, एकत्रित गर्नुभयो र भन्नुभयो कि तिमीहरूमध्ये को मेरो स्थानमा बलि दिन तयार छ? ताकि अल्लाह तआला

The Ummah Technology Mission

فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِ
مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ وَمَا
قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾

कि ईसाको विषयमा मतभेद गर्नेहरू उनको विषयमा शंकामा छन् । उनीहरूलाई अनुमानित कुराहरुमा कार्य गर्नु बाहेक यसको विश्वास छैन ।[1] यति निश्चय छ कि उनीहरूले उनको हत्या गरेनन् ।

بَل رَّفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ
عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾

(१५८) बरु अल्लाह (तआला) ले उनलाई आफूतिर उठाइहाल्यो ।[2] र अल्लाह बलपूर्वक

उसको रूपरेखा मेरो जस्तो बनाइदेओस् । एउटा नवयुवक यसको निम्ति तयार भयो । अतः आदरणीय ईसा अलैहिस्सलामलाई त्यहाँबाट आकाशमा उठायो, त्यस पश्चात यहूदी आए र उनीहरूले त्यस नवयुवकलाई फाँसीमा झुण्ड्याए, जसलाई ईसाको समरूप बनाइएको थियो । यहूदी यही ठान्दैरहे कि हामीले आदरणीय ईसालाई फाँसीमा झुण्ड्याइदियौं । वास्तविकता यो छ कि आदरणीय ईसा त्यहाँ उपस्थित नै थिएनन्, उनी जीवित शरीर आकाशमा उठाइए । (इब्ने कसीर तथा फतहुल कदीर)

[1]आदरणीय ईसाको समरूपलाई फाँसी दिए पश्चात एउटा समूहले यो भन्दै गर्‍यो कि आदरणीय ईसाको हत्या गरियो, दोस्रो समूह जसलाई यो अनुमान भइसकेको थियो कि फाँसीमा झुण्ड्याइएको व्यक्ति आदरणीय ईसा होइनन्, कोही अन्य हो, त्यो आदरणीय ईसालाई फाँसीमा झुण्ड्याउनु र हत्या गर्नुबाट इन्कार गर्दैरहयो । केही व्यक्तिहरू भन्दछन् कि उनीहरूले आदरणीय ईसालाई आकाशमा गईराखेको देखेका थिए । अन्य केही भन्दछन् कि यस मतभेदको तात्पर्य त्यो मतभेद हो जुन स्वयं इसाईहरूबीच उत्पन्न भयो । इसाईहरूको नस्तूरी गुटले भन्यो कि ईसा अलैहिस्सलामलाई शारीरिक रूपले फाँसी दिइयो परन्तु आत्मिक रूपले होइन । मलकानिया गुटले भन्यो कि यो हत्या अथवा फाँसी शारीरिक तथा आत्मिक दुबै रुपले पूर्ण भयो । (फतहुल कदीर) अतः त्यो मतभेद, असमंजस्य तथा शंकाको शिकार रहयो ।

[2]यो तथ्य हो कि अल्लाह तआलाले आफ्नो अनन्त सामर्थ्यले आदरणीय ईसालाई जीवित आकाशमा उठायो र निरन्तर सहीह हदीसबाट पनि यस कुराको तर्कसंगत पुष्टि हुन्छ । यी हदीसहरू, हदीसका सबै पुस्तकहरूका अतिरिक्त सहीह बुखारी तथा सहीह मुस्लिममा लेखिएका छन् । यी हदीसहरूबाट आकाशमा उठाइनुका अतिरिक्त कयामतभन्दा पूर्व उनी धर्तीमा अवतरित हुने तथा अन्य कुराहरूको वर्णन छ । इमाम इब्ने कसीर यी कुराहरूको वर्णन गरेर अन्तमा लेख्नु हुन्छ, यद्यपि यी हदीसहरू रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमबाट निरन्तरता प्राप्त छन् । यिनका कथाकार आदरणीय अबू हुरैरा, आदरणीय अब्दुल्लाह बिन मसऊद, उस्मान बिन अबुल आस, अबू ओमामः, नवास बिन समआन, अब्दुल्लाह बिन अमर बिन

The Ummah Technology Mission

पूर्ण ज्ञानी छ ।[1]

(१५९) अहले किताबमध्ये कोही यस्तो शेष छैन होला जसले (आदरणीय) ईसा (अलैहिस्सलाम) को मृत्युभन्दा पूर्व उनीमाथि ईमान स्थापित गरेन ।[2] र प्रलय

وَإِنْ مِّنْ أَهْلِ الْكِتٰبِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهٖ قَبْلَ مَوْتِهٖ ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكُوْنُ عَلَيْهِمْ شَهِيْدًا ﴿١٥٩﴾

अल-आस, मुज्जमआ बिन जरिया:, अबी सरिया: तथा हुज़ैफा बिन उसैद (रज़ी अल्लाह अन्हुम) हुन्, यी हदीसहरूमा उहाँको अवतरणको गुण तथा स्थानको वर्णन छ । उहाँ सीरिया देशको वर्तमान राजधानी दमिश्कमा पूर्व-मिनार:को समीप त्यसबेला अवतरित हुनेछन्, जब फ़ज्रको नमाज़को इकामत भइराखेको हुनेछ । उहाँले सुंगुरको हत्या गर्नुहुनेछ, क्रस भाँच्नु हुनेछ, दज्जालको वध पनि आफ्नै हातहरूले गर्नुहुनेछ तथा याजूज र माजूज प्रकट भएर उपद्रव पनि उहाँकै युगमा गर्नेछन् तथा अन्ततः उनको विनाश पनि उहाँको शापले हुनेछ ।

[1]त्यो शक्तिशाली तथा प्रभुत्वशाली छ र त्यसको विचार तथा इच्छालाई कसैले काट्न सक्दैन, र जो उसको शरणमा आउँछ, त्यसलाई कसैले हानि पुऱ्याउन सक्दैन । र त्यो ज्ञानी पनि छ, त्यो जे-जति निर्णय गर्दछ, त्यो नीति र सिद्धान्तमा आधारित हुन्छ ।

[2] قبل موته मा (ه) सर्वनाम केही व्याख्याकारहरूका निकट अहले किताब (इसाईहरू) तिर फर्कन्छ । र अर्थ यो हो कि प्रत्येक इसाई मृत्युको समय आदरणीय ईसामा ईमान त ल्याउँछ । यद्यपि मृत्युभन्दा पहिला ईमानको समय लाभकारी छैन । परन्तु पूर्वजहरू (सहाबा) वा अधिकतर व्याख्याकारहरूको निकट आदरणीय ईसातिर फर्कन्छ र अर्थ यो हो कि जब उनको पुनः संसारमा आगमन हुनेछ र उनले दज्जाललाई वध गरी इस्लाम धर्मको प्रभाव क्षेत्र बढाउनु हुनेछ, त त्यस समय जति पनि यहूदी र ईसाई हुन्छन्, उनलाई पनि वध गर्नेछन् । र यस धर्तीमा मुसलमानहरूबाहेक कोही शेष रहने छैन । यसप्रकार संसारमा जति पनि अहले किताब आदरणीय ईसा अलैहिस्सलाममा ईमान सुदृढ गर्नेछन्, उनी आदरणीय ईसाको मृत्यु पूर्व नै उनमा विश्वास गरी गुज्रिसकेका हुनेछन्, चाहे उनको ईमान कुनै पनि किसिमको होस् । हदीस सहीहबाट यो पनि सिद्ध छ । अतः नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले भन्नुभयो, "सौगन्ध छ त्यस शक्तिको जसको हातमा मेरो प्राण छ, अवश्य एक समय आउनेछ जबकि तिम्रो माझमा इब्ने मरियम अधिपत्य तथा न्यायिक बनेर उतर्ने छन्, उनी क्रस भाँच्ने छन्, सुंगुलाई वध गर्ने छन्, रक्षा कर समाप्त गर्नेछन्, र मालको पनि अधिकता हुनेछ कि कोही त्यसलाई लिनेवाला हुनेछैन (अर्थात् दान लिनेवाला कोही हुने छैन) यहाँसम्मकि एउटा सजदा संसार तथा त्यसको ऐश्वर्यभन्दा श्रेष्ठ हुनेछ । अनि आदरणीय अबुहुरैरा رضى الله عنه भन्नुहुन्छ यदि तिमी चाहन्छौ भने कुरआन करीमको यो आयत पढिहाल । ﴿وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ﴾ (सहीह बुख़ारी किताबुल अम्बिया)

The Ummah Technology Mission

का दिन उनी तिनीमाथि साक्षी हुनेछन् ।[1]

فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبٰتٍ اُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ كَثِيْرًا ﴿١٦٠﴾

(१६०) यहूदीहरूको अत्याचारका कारण हामीले उनीहरूको लागि वैध पदार्थ निषेध गरिदियौं तथा उनीहरूले अल्लाहको मार्गबाट अधिक (मानिसहरू) लाई रोक्नको कारण ।[2]

وَّاَخْذِهِمُ الرِّبٰوا وَقَدْ نُهُوْا عَنْهُ وَاَكْلِهِمْ اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ ۭ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٦١﴾

(१६१) र उनीहरूले ब्याज लिनुको कारण जसबाट उनीहरूलाई रोकिएको थियो । तथा मानिसहरूको धन अवैध रूपले लिनका कारण र हामीले उनीहरूमध्ये अस्वीकार गर्नेहरूको लागि दुखद यातना तयार गरेका छौं ।

لٰكِنِ الرّٰسِخُوْنَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُوْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ

(१६२) परन्तु उनीहरूमध्ये जो दक्ष तथा ज्ञानी छन्[3] र ईमान भएका छन्, जो त्यसमा विश्वास गर्दछन्, जे तपाईंतिर उतारियो र तपाईंभन्दा

यो हदीस यति धेरै पटक आएको छ कि यसलाई निरन्तरताको श्रेणी प्राप्त छ र यिनै निरन्तर हदीसहरूको आधारमा अहले सुन्नतका सबै सम्प्रदायलाई सर्वमान्य विश्वास छ कि आदरणीय ईसा आकाशमा जीवित छन् र प्रलयका समीप उनी संसारमा आउनेछन् र दज्जाल तथा अन्य सबै धर्मलाई समाप्त गर्नेछन् र इस्लाम धर्मलाई प्रभावशाली बनाउने छन् । याजूज व माजूजको उदय पनि आदरणीय ईसाको उपस्थितिमा नै हुनेछ र आदरणीय ईसाको प्रार्थनाको प्रभावले यस अशान्तिको पनि समाप्ति हुनेछ । जस्तो कि हदीसबाट स्पष्ट छ ।

[1]यो गवाही (साक्ष्य) आफ्नो अघिको जीवनसम्मको अवस्थाको विषयमा हुनेछ, जस्तो कि सूर: अल-मायद: को अन्तमा स्पष्ट रूपमा छ ।

﴿ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيْدًا مَّا دُمْتُ فِيْهِمْ ﴾

"म जवसम्म उनीहरूबीच उपस्थित रहें, उनीहरूको विषयमा जान्दै गरे ।"

[2]अर्थात् उनीहरूका अपराध तथा कुकर्मका कारण दण्ड स्वरूप धेरैजसो अवर्जित कुरा उनलाई वर्जित गरिएको थियो । (जसको प्रधानता सूर: अल-अनआम-१४६ मा छ)

[3]यसबाट तात्पर्य आदरणीय अब्दुल्लाह बिन सलाम आदि हुन्, जो यहूदीहरू मध्येबाट मुसलमान भएका थिए ।

The Ummah Technology Mission

وَالْمُقِيْمِيْنَ الصَّلٰوةَ وَالْمُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَالْمُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ اُولٰٓئِكَ سَنُؤْتِيْهِمْ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿١٦٢﴾

पूर्व अवतरित गरियो र विशेषरूपले नमाज़ स्थापित गर्दछन्[1] र ज़कात दिन्छन् ।[2] र अल्लाहमा तथा केयामतका दिनमा विश्वास गर्नेवाला हुन् ।[3] यी त्यसता मानिस हुन्, जसलाई हामीले निकै ठूलो प्रतिकार प्रदान गर्नेछौं ।

اِنَّآ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ كَمَآ اَوْحَيْنَآ اِلٰى نُوْحٍ وَّالنَّبِيّٖنَ مِنْۢ بَعْدِهٖ ۚ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ وَعِيْسٰى وَاَيُّوْبَ وَيُوْنُسَ وَهٰرُوْنَ وَسُلَيْمٰنَ ۚ وَاٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُوْرًا ﴿١٦٣﴾

(१६३) निःसन्देह हामीले तपाईंतिर त्यसैप्रकार प्रकाशनाहरू (वह्यी) गरेका छौं, जस्तो कि नूह (अलैहिस्सलाम) र उनी पश्चातका नबीहरूतिर हामीले प्रकाशना (वह्यी) गऱ्यौं, तथा इब्राहीम र इस्माईल र इसहाक् तथा याकूब तथा उनका सन्तानहरूमाथि तथा ईसा र अय्यूब तथा यूनुस एवं हारून तथा सुलैमानतिर ।[4] र हामीले दाऊद (अलैहिमुस्सलाम) लाई ज़बूर प्रदान गऱ्यौं ।

[1]यिनीबाट तात्पर्य पनि तिनै निष्ठावानहरू हुन्, जो अहले किताबबाट मुसलमान भए अथवा पछि मुहाजिरीन (मक्का शहर छाडेर आएका मुसलमान) तथा अंसार (मदीनाका निवासी मुसलमान) सित तात्पर्य छ । अर्थात् इस्लामी नियमका दृढ ज्ञान राख्नेवाला र उत्तम ईमानबाट अलंकृत हुनेवाला मानिसहरू ती कुकर्महरू गर्नबाट टाढा रहन्छन्, जसलाई अल्लाह तआला अप्रिय ठान्दछ ।

[2]यसको प्रयोजन धनको दान अथवा प्राणको दान अर्थात् आफ्नो आचरण एवं स्वभावलाई पवित्र तथा स्वच्छ गर्नु हो अथवा दुबै अभिप्रेत छन् ।

[3]अर्थात् यसमा विश्वास राख्दछन् कि अल्लाह बाहेक कोही पूज्य छैन तथा मृत्यु पश्चात पुनर्जीवित हुने एवं कर्म अनुसार प्रतिफल प्राप्त हुने कुरोमा विश्वास राख्दछन् ।

[4]आदरणीय इब्ने अब्बास رضی اللہ عنہما बाट उद्धृत छ कि केही मानिसहरूले भनें कि आदरणीय मूसा पश्चात अल्लाह तआलाले कसैमाथि केही अवतरित गरेन र यसप्रकार नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको रिसालतलाई अस्वीकार गरे, जसमा यो आयत उत्ऱ्यो । (इब्ने कसीर) जसमा उपरोक्त कथनको खण्डन गर्दै मुहम्मद (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) को रिसालतलाई प्रमाणित गरियो ।

The Ummah Technology Mission

(१६४) र तपाईंभन्दा पूर्वका धेरैजसो रसूलहरूका घटना हामीले तपाईंसित वर्णन गरेका छौं ।[1] र धेरैजसो रसूलहरूको गरेका छैनौं[2] पनि र मूसासित अल्लाहले सोझै कुरा गऱ्यो ।[3]

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنٰهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ؕ وَكَلَّمَ اللّٰهُ مُوْسٰى تَكْلِيْمًا ﴿١٦٤﴾

(१६५) (हामीले यिनीहरूलाई) शुभ-सूचक एवं सचेतकर्ता रसूल बनायौं ।[4] ताकि रसूलहरू पठाए पश्चात मानिसहरूसित अल्लाह प्रति

رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّٰهِ حُجَّةٌۢ

[1]जुन रसूलहरूका नाम तथा तिनका घटनाहरु कुरआनमा वर्णन गरिएका छन्, तिनको संख्या २५ छ। (१) आदम (२) इदरीस (३) नूह (४) हूद (५) स्वालेह (६) इब्राहीम (७) लूत (८) इस्माईल (९) इसहाक (१०) याकूब (११) यूसुफ (१२) अय्यूब (१३) शोएब (१४) मूसा (१५) हारून (१६) यूनुस (१७) दाऊद (१८) सुलैमान (१९) इलियास (२०) अल-यसअ (२१) ज़करिया (२२) यहिया (२३) ईसा (२४) जुलकिफ़ल अधिकतर व्याख्याकारहरूका निकट (२५) र आदरणीय मुहम्मद सलवातुल्लाह व सलामुहू अलैहि व अलैहिम अज्मईन ।

[2]जुन नबी र रसूलहरूका नाम तथा घटनाहरु कुरआनमा वर्णन छैनन्, उनको संख्या कति छ ? अल्लाह तआला नै राम्ररी जान्दछ। एक हदीसमा जुन निकै प्रसिद्ध छ एक लाख चौबीस हजार तथा आदरणीय अल्बानीले एक लाख चौबिस हजारलाई सहीह भन्नुभएको छ। तर यी कथन अत्याधिक कमजोर छन्, कुरआन र हदीसबाट मात्र यही ज्ञात हुन्छ कि विभिन्न समय तथा अवस्थाहरुमा शुभ-सूचना दिनेवाला तथा सतर्क गर्नेवाला (नबी) आउँदै गरेका छन्। अन्ततः यो नबूअतको क्रम आदरणीय मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लममा समाप्त भइहाल्यो। उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमभन्दा पूर्व कति नबी आए उनको उचित संख्याको ज्ञान मात्र अल्लाहलाई छ । उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम पश्चात जतिपनि मानिसहरू नबूअतको दावी गर्दछन्, ती दज्जाल र झूठा हुन् र उनमा विश्वास गर्नेवाला इस्लामको परिधिभन्दा बाहिर छन् । र मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लको उम्मतबाट अलग एक प्रतिकूल समुदाय छ। जस्तै-बहाई, बाबिया तथा मिर्जाई समुदाय आदि ।

[3]यो मूसा अलैहिस्सलामको विशेष गुण हो, जसमा उनी अन्य नबीहरुभन्दा श्रेष्ठ छन् । सहीह इब्ने हिब्बानमा एउटा कथनको आधारमा इमाम इब्ने क़सीरले यस वार्तालापको विशेषतामा आदरणीय आदम तथा आदरणीय मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमलाई सम्मिलित मान्नु भएको छ । तफ़सीर इब्ने क़सीर व्याख्या आयत ﴿ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ﴾

[4]ईमानवालाहरूलाई स्वर्गको सुखको शुभ-सूचना दिनु तथा काफ़िरहरूलाई नरकको कठोर यातनाबाट तर्साउनु ।

The Ummah Technology Mission

بَعْدَ الرُّسُلِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿١٦٥﴾

कुनै बहाना तथा अभियोग नरहोस् ।[1] र अल्लाह (तआला) अत्यन्त प्रभुत्वशाली, तत्वदर्शी छ ।

لٰكِنِ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَآ اَنْزَلَ اِلَيْكَ اَنْزَلَهٗ بِعِلْمِهٖ ۚ وَالْمَلٰۗىِٕكَةُ يَشْهَدُوْنَ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴿١٦٦﴾

(१६६) जे-जति तपाईंतिर अवतरित भएको छ, त्यस विषयमा अल्लाह तआला स्वयं साक्षी छ कि त्यसलाई आफ्नो ज्ञानले अवतरित गरेको छ, र फरिश्ताहरू पनि साक्ष्य (गवाही) दिन्छन् र अल्लाह (तआला) को साक्ष्य पर्याप्त छ ।

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ قَدْ ضَلُّوْا ضَلٰلًاۢ بَعِيْدًا ﴿١٦٧﴾

(१६७) निःसन्देह जसले अस्वीकार गरे तथा अल्लाहको मार्ग (धर्म) बाट रोके, तिनीहरू पथविचलित भई धेरै टाढा पुगे ।

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَظَلَمُوْا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيْقًا ﴿١٦٨﴾

(१६८) वस्तुतः जसले कुफ्र गरे तथा अत्याचार गरे, अल्लाह उनीहरूलाई क्षमा गर्ने छैन, न उनीहरूलाई कुनै मार्गको दर्शन गराउनेछ ।[2]

اِلَّا طَرِيْقَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَي اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿١٦٩﴾

(१६९) परन्तु नरकको मार्ग, जसमा उनी सधैं निवास गर्नेछन्, तथा यो अल्लाहलाई सरल छ ।

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاۗءَكُمُ

(१७०) हे मानवगण ! तिम्रो पासमा तिम्रो पालनकर्ताको तर्फबाट सत्यमार्ग लिएर रसूल

The Ummah Technology Mission

[1]अर्थात् नबूअत अथवा सावधान गर्ने तथा शुभ-सूचना दिने यो क्रम हामीले यसकारण स्थापित गर्‍यौं कि कसैको पासमा यो तर्क शेष नरहोस् कि हामीलाई त तिम्रो सन्देश पुग्दै पुगेन । जुनप्रकार अन्य स्थानमा आदेश गर्‍यो :

﴿ وَلَوْ اَنَّآ اَهْلَكْنٰهُمْ بِعَذَابٍ مِّنْ قَبْلِهٖ لَقَالُوْا رَبَّنَا لَوْلَآ اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُوْلًا فَنَتَّبِعَ اٰيٰتِكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَّذِلَّ وَنَخْزٰى ﴾

"यदि हामीले उनलाई पैग़म्बर (पठाउनु भन्दा) पूर्व नै मारिदिएको भए उनीहरू भन्दथे कि हे हाम्रा प्रभु ! तिमीले हामीतिर कुनै रसूल किन पठाएनौं कि हामी अपमानित तथा लज्जित हुनुभन्दा पूर्व नै तिम्रा आयतहरुलाई अनुकरण गरिहाल्थ्यौ ।" (सूरः ताहा-१३४)

[2]किनभने निरन्तर अधर्म तथा अत्याचार गरेर उनीहरूले आफ्ना हृदयलाई कालो बनाइसकेका छन्, जसकारण अब उनको मार्गदर्शन तथा मोक्षको कुनै आशाको किरण देखिंदैन ।

الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِن رَّبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَّكُمْ ۚ وَإِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾

(मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) आइपुगे उनीप्रति विश्वास गर तिम्रो लागि उत्तम छ, र यदि तिमीले नकारिदियौ भने आकाशहरु एवं पृथ्वीमा जे-पनि छ अल्लाहकै हो ।[1] तथा अल्लाह ज्ञानी, पूर्ण परिचित छ ।

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ ۚ

(१७१) हे अहले किताब ! आफ्नो धर्ममा अतिश्योक्ति नगर तथा अल्लाहबारे सत्य नै बोल,

[1]अर्थात् तिम्रो अविश्वासले अल्लाहको के नै बिग्रने छ, जस्तो आदरणीय मूसाले आफ्नो कौमसित भनेका थिए ।

﴿إِن تَكْفُرُوا أَنتُمْ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ﴾

"यदि तिमी तथा जगतवासी सबै कृतघ्नता गर्दछौ, (त उनीहरू अल्लाहको के बिगाड्ने छन्) अल्लाह निस्पृह प्रशस्त छ ।" (सूर: इब्राहीम-८)

तथा हदीस कुदसीमा छ । अल्लाह भन्दछ कि मेरा भक्तहरू ! यदि तिम्रो प्रथम एवं अन्तिम तथा सबै मानव एवं दानव त्यस एउटा पुरुषको हृदयको समान हुन्छन् जो तिमीमध्ये सबैभन्दा संयमी छ त यसबाट मेरो राज्यमा अधिकता हुनेछैन । तथा यदि तिम्रा पूर्व एवं अन्तिम मानव तथा दानव त्यस एउटा पुरुषको हृदयको समान हुन्छ जो तिमीमा सर्वाधिक अवज्ञा छ, त यसबाट मेरो राज्यमा कुनै कमी हुनेछैन । हे मेरा भक्तहरू ! तिमी सबै एउटा भूमिमा एकत्र भईहाल तथा मसित प्रश्न गर तथा म प्रत्येक पुरुषलाई त्यसको प्रश्नानुसार दिन्छु भने त्यसबाट मेरो कोषमा त्यतिकै कमी हुनेछ जति सूईलाई समुद्रमा चोपेर निकाल्नुबाट समुद्र जलमा हुन्छ । (सहीह मुस्लिम, किताबुल बिर्र)

[2](غلوّ) को अर्थ अतिश्योक्ति (कुनै कुरोलाई बढाई-चढाई वर्णन गर्नु) हो । जस्तै इसाईहरूले आदरणीय ईसा तथा उनकी माताको विषयमा गरे कि उनलाई रिसालत तथा भक्तिको स्थानबाट पूज्यको पदमा आसीन गरिदिए । र उनको अल्लाहलाई जस्तै पूजा गर्न लागे । यसैप्रकार आदरणीय ईसाका अनुयायीहरूको पनि अतिश्योक्ति प्रदर्शन गरेर उनलाई निर्दोष (प्राकृतिक निष्पाप) बनाएर उनलाई निषेध अथवा वैध बनाउने अधिकार दिइहाले । जस्तो कि अल्लाह तआलाले आदेश गरेको छ :

﴿اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ﴾

"उनीहरूले आफ्ना ज्ञानी तथा महात्माहरूलाई अल्लाहको अतिरिक्त आराध्य बनाइहाले ।" (सूर: अल-तौबा-३१)

The Ummah Technology Mission

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ وَلَا تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ

वस्तुत: मरियमका पुत्र ईसा मसीह मात्र अल्लाहका दूत एवं शब्द हुन् ।[1] जसलाई मरियमतिर पठाएको थियो तथा उसको तर्फबाट

यो आराध्य बनाउनु हदीस अनुसार उनले मान्य गरिएकोलाई उचित तथा वर्जित गरिएकोलाई निषेध ठान्नु थियो, जबकि वास्तवमा यो अधिकार मात्र अल्लाहलाई छ, परन्तु अहले किताबले यो अधिकार आफ्ना ज्ञानीहरू आदिलाई दिइहाले । अल्लाह तआलाले यी आयतहरुमा अहले किताबलाई धर्ममा यसै अतिश्योक्तिबाट मनाही गरेको छ । नबी सल्ललाहु अलैहि वसल्लमले पनि इसाईहरूको यस अतिश्योक्तिलाई) हेर्दै आफ्नो विषयमा आफ्ना अनुयायीहरूलाई सचेत गर्नुभयो ।

لا تطرُوني كَما أطرت النَّصارى عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ، فَإنَّما أنا عبدهُ، فَقولُوا : عبد الله و رَسُوله

"तिमी मलाई त्यसप्रकार सीमाबाट अधिक नबढाउनु जुनप्रकार इसाईहरूले ईसा पुत्र मरियमलाई बढाएका छन्, म त केवल अल्लाहको भक्त हूँ, तसर्थ तिमी मलाई त्यसको भक्त र रसूल नै भन्नू ।" (सहीह बुखारी किताबुल अम्बिया, मुसनद अहमद, भाग १ पृष्ठ २३, तथा हेर्नुस मुसनद अहमद भाग-१ पृष्ठ १५३)

परन्तु अफसोच छ कि मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको उम्मत पनि यस उपरान्त यस अतिश्योक्तिबाट सुरक्षित रहन सकेन, जसमा इसाई लीन भए र मुसलमान पनि आफ्नो पैगम्बर अपितु पुनीत भक्तहरूसम्मलाई ईश्वरीय गुणहरुले युक्त गरिदिए, जुन वास्तवमा इसाईहरूको आचरण थियो । यसैप्रकार विद्वान र धर्मशास्त्रीहरू (इस्लामी शोधकर्ताहरू) लाई पनि धर्मको भाष्यकार मान्नुको अतिरिक्त उनलाई धार्मिक नियमहरूलाई बनाउने अधिकार मान्नुको अतिरिक्त उनलाई धार्मिक नियमहरू बनाउने अधिकार दिइहाले । فَإنَّا لِلهِ وَإنَّا إلَيهِ رَاجِعُونَ सत्य भन्नु भएको थियो नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले ।

لتتبعُنَّ سُنَنَ مَنْ كانَ قَبْلَكُمْ حَذْوَ النَّعلِ بِالنَّعلِ

"जुनप्रकारले एक जुत्ता अर्को जुत्ताको बराबर हुन्छ, बिल्कुल त्यसैप्रकार तिमी बिगत उम्मतहरूको अनुगमन गर्नेछौ ।"

[1]अल्लाहको शब्दको अर्थ यो हो कि शब्द (كُن) (भईहाल) बाट पिता बिना उनको उत्पत्ति भयो । र यो शब्द आदरणीय जिब्रीलद्वारा आदरणीय मरियमसम्म पुऱ्याइयो । अल्लाहको आत्माको अर्थ त्यो फूँक हो, जुन आदरणीय जिब्रीलले अल्लाहको आदेशबाट आदरणीय मरियमको गरेबानमा (कठालो) फुके, जसलाई अल्लाह तआलाले पिताको वीर्यको स्थानमा बनाइदियो । यसप्रकार ईसा अल्लाहका शब्द पनि हुन्, जुन फरिश्ताहरूले आदरणीय मरियमतिर पठाए र त्यसको ती आत्मा हुन् जसलाई लिएर जिब्रील मरियमतिर पठाइए । (तफ़सीर इब्ने कसीर)

The Ummah Technology Mission

وَلَا تَقُولُوا ثَلٰثَةٌ ؕ اِنْتَهُوْا خَيْرًا لَّكُمْ ؕ اِنَّمَا اللّٰهُ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ؕ سُبْحٰنَهٗۤ اَنْ يَّكُوْنَ لَهٗ وَلَدٌ ۘ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿١٧١﴾

आत्मा हुन् अत: अल्लाह तथा त्यसका रसूलहरुप्रति विश्वास गर तथा (यो) नभन कि अल्लाह तीन छन्,[1] आफूलाई रोक यो तिम्रो निम्ति भलाईको कुरो हो । वस्तुत: तिम्रो पूज्य मात्र एक अल्लाह छ । त्यो पवित्र छ (यसबाट) कि उसको कोही सन्तान छ उसैको अधिपत्यमा छ, जुन आकाशहरु र पृथ्वीमा छ तथा अल्लाह काम बनाउनको लागि पर्याप्त छ ।

لَنْ يَّسْتَنْكِفَ الْمَسِيْحُ اَنْ يَّكُوْنَ عَبْدًا لِّلّٰهِ وَلَا الْمَلٰٓئِكَةُ الْمُقَرَّبُوْنَ ؕ وَمَنْ يَّسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ اِلَيْهِ جَمِيْعًا ﴿١٧٢﴾

(१७२) मसीह अल्लाहको दास हुनबाट कदापि घृणा गर्दैनन् र न निकटवर्ती फरिश्ताहरू[2] (यसलाई नराम्रो माने) र जो अल्लाहको इबादतबाट घृणा तथा अभिमान गर्नेछ, त्यो (अल्लाह) ती सबैलाई आफूतिर एकत्रित गर्नेछ ।

فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدُهُمْ مِّنْ

(१७३) परन्तु जो निष्ठावान भए एवं सत्कर्म गरे, उनीहरूलाई उनको पूरा प्रतिफल दिनेछ तथा आफ्नो अनुकम्पाले अझै अधिक दिनेछ ।[3]

[1]इसाईहरूका कैयन् गुट छन् । केही आदरणीय ईसालाई, केही अल्लाहको साझेदार र केही अल्लाहको पुत्र मान्दछन् । अनि जो अल्लाह मान्दछन् उनी त्रिमूर्ति (तीन भगवान) का तथा आदरणीय ईसालाई तीनमध्ये एउटा हुने कुरोमा विश्वास गर्दछन् । अल्लाह तआला भनिराखेको छ कि तीन भगवान भन्नुबाट रोक, अल्लाह तआला मात्र एक छ ।

[2]आदराणीय ईसालाई जस्तै केही मानिसहरूले फरिश्ताहरूलाई पनि अल्लाहका साक्षी बनाएका थिए । अल्लाह तआला भनिराखेको छ कि यी सबै अल्लाहका भक्त हुन् र यसबाट उनीहरूलाई कदापि कुनै इन्कार छैन । तिमी उनलाई अल्लाह अथवा त्यसको आराध्यतामा कुनै इन्कार छैन । तिमी उनलाई अल्लाह अथवा त्यसको आराध्यतामा कुन आधारमा मिश्रित गर्दछौ ।

[3]केहीले यस 'अधिक' बाट तात्पर्य यो लिएका छन् कि अल्लाह तआला ईमानवालाहरूलाई शफ़ाअत (अभिस्ताव) को अनुमति प्रदान गर्नेछ, यस शफ़ाअत (अनुशंसा) को अनुमति पाएर जसको लागि अल्लाह चाहने छ, शफ़ाअत गर्नेछन् ।

The Ummah Technology Mission

فَضۡلِهِۦۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسۡتَنكَفُواْ
وَٱسۡتَكۡبَرُواْ فَيُعَذِّبُهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا
وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ
وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ١٧٣

किन्तु जसले घृणा गरे तथा घमण्ड गरे[1] उनीहरूलाई दु:खद यातना दिनेछ।[2] तथा उनी अल्लाहबाहेक आफ्नो निम्ति कोही संरक्षक तथा सहायक पाउने छैनन्।

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُم بُرۡهَٰنٞ
مِّن رَّبِّكُمۡ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ نُورٗا
مُّبِينٗا ١٧٤

(१७४) हे मानव गण ! तिम्रो समीपमा तिम्रा पालनकर्ताको तर्फबाट तर्क आइसकेको छ।[3] तथा हामीले तिमीतिर ज्वलन्त प्रकाश (पवित्र कुरआन) अवतरित गरेका छौं।[4]

فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱعۡتَصَمُواْ
بِهِۦ فَسَيُدۡخِلُهُمۡ فِي رَحۡمَةٖ مِّنۡهُ
وَفَضۡلٖ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَيۡهِ صِرَٰطٗا
مُّسۡتَقِيمٗا ١٧٥

(१७५) अनि जुन मानिसहरू अल्लाहप्रति विश्वास गरे र त्यसलाई दृढताले समाते उनलाई आफ्नो कृपा एवं अनुकम्पामा प्रवेशित गर्नेछ तथा उनीहरूलाई आफूतिर को सत्यमार्ग दर्शाउने छ।

يَسۡتَفۡتُونَكَ قُلِ ٱللَّهُ يُفۡتِيكُمۡ فِي
ٱلۡكَلَٰلَةِۚ إِنِ ٱمۡرُؤٌاْ هَلَكَ لَيۡسَ

(१७६) उनीहरू तपाईंसित प्रश्न गर्दछन्। तपाईं भनिदिनुस् तिमीलाई अल्लाह कलाल:को विषयमा निर्देश

[1]अर्थात् अल्लाहको आराधना र आज्ञा पालनाबाट रोकिरहे र यसबाट इन्कार तथा अहंकार गर्दैरहे।

[2]यसप्रकार अन्य स्थानमा आदेश गऱ्यो:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسۡتَكۡبِرُونَ عَنۡ عِبَادَتِي سَيَدۡخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

"नि:सन्देह जो मेरो उपासनाबाट इन्कार तथा घमण्ड गर्दछन्, अवश्य अपमानित तथा लज्जित भई नरकमा प्रवेश गर्नेछन्।" (सूर: अल-मोमिन-६०)

[3]बुरहान, को अर्थ हो यस्तो अकाट्य तर्क, जस पश्चात कसैलाई बहानाको अवसर रहँदैन, यस्तो युक्ति जसबाट हर प्रकारका शंकाहरु समाप्त हुन्छन्, यसैकारण यसलाई अगाडी प्रकाश ज्योति भनिएको छ।

[4]यसबाट तात्पर्य पवित्र कुरआन हो, जुन अविश्वास तथा मिश्रणको अन्धकारमा प्रकाश छ। अपमानको बाङ्गो-टिङ्गो बाटोमा सोझो मार्ग तथा अल्लाह तआलाको सशक्त डोरी हो। अत: यसको अनुसार विश्वास गर्नेवालाहरू अल्लाहको दया एवं कृपाको पात्र हुनेछन्।

The Ummah Technology Mission

لَيْسَ لَهٗ وَلَدٌ وَّلَهٗٓ اُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ وَهُوَ يَرِثُهَآ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهَا وَلَدٌ ۚ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثٰنِ مِمَّا تَرَكَ ۗ وَاِنْ كَانُوْٓا اِخْوَةً رِّجَالًا وَّنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ ۗ

गर्दछ[1] कि यदि कुनै पुरुषको मृत्यु हुन्छ तथा त्यसको उत्तराधिकारीमा कोही सन्तान छैन र उसको एक बहिनी छ, त उसको लागि छाडिएको (धन) को आधा छ तथा त्यसको (बहिनी) को उत्तराधिकारी छ यदि उसको कोही सन्तान छैन,[2] यदि दुई बहिनी (दिदीहरू) छन् भने दुबैको लागि दुई तिहाई छ, त्यसमध्ये

[1]कलालःको विषयमा पहिले वर्णन भइसकेको छ कि त्यस मृतलाई भन्छन्, जसको न पिता छ न पुत्र । यहाँ पुनः त्यसको उत्तराधिकारको चर्चा भइराखेको छ । केहीले कलालः त्यस व्यक्तिलाई भनेका छन्, जसको केवल पुत्र नहोस् अर्थात् पिता जीवित होस्, परन्तु यो चाहिं सही छैन । कलालः को प्रथम परिभाषा नै ठीक छ किनभने पिताको उपस्थितिमा बहिनी उत्तराधिकारी हुँदैन । पिता उसको विषयमा बाधक बन्दछ । परन्तु यहाँ अल्लाह तआला भनिराख्नु भएको छ कि यदि उसको एक बहिनी छ भने त तिनी त्यसको आधा धनकी उत्तराधिकारी हुनेछिन्, यसबाट यो संकेत पाईन्छ कि कलालः त्यो व्यक्ति हो जसको मृत्युको समय पुत्रका साथ-साथै पिता पनि नहोस् । यसप्रकार पिताको अनुपस्थिति सांकेतिकबाट सिद्ध छ ।

टिप्पणी : पुत्रबाट तात्पर्य पुत्र तथा पौत्र दुबै छन् । यसैप्रकार बहिनीबाट तात्पर्य साखै बहिनी तथा सौतेली बहिनी (पिताको तर्फबाट) छ । (ऐसरुत्तफ़ासीर) हदीसहरुबाट सिद्ध हुन्छ कि बहिनीको साथ-साथै पुत्रीको उपस्थितिमा बहिनीलाई आधा र पुत्रीलाई आधा तथा पौत्रीको उपस्थितिमा पुत्रीलाई आधा पौत्रीलाई छैठौं भाग तथा बहिनीलाई शेष अर्थात् एक-तिहाई दिइयो । (फ़तहुल क़दीर तथा इब्ने क़सीर) यसबाट ज्ञात भयो कि मृतकको सन्तान छ भने बहिनीलाई एक भागीदारको रूपमा केही पनि प्राप्त हुनेछैन । यदि त्यो सन्तान पुत्र छ भने कुनै प्रकारले केही पाइने छैन । र यदि पुत्री छ भने बहिनी अस्बा बनेर साझीदार हुनेछिन् । र शेष लिनेछिन् । यो शेष एक पुत्रीको उपस्थितिमा आधा तथा एकभन्दा अधिकको उपस्थितिमा एक-तिहाई हुनेछ । (अस्बा त्यो हुन्छ जसको भाग निर्धारित नहोस्, किन्तु जसको भाग निर्धारित छ, त्यसबाट जुन शेष बच्छ, त्यसलाई पाओस् तर उनी नभएपछि पुरै धनको अधिकारी बनोस्)

[2]यसैप्रकार पिता पनि नहोस् । यसकारण कि पिता भाईको अपेक्षा निकट छ । पिताको उपस्थितिमा भाई उत्तराधिकारी हुँदैन । यदि त्यस कलालः स्त्रीको पति अथवा कोही माताबाट जन्म लिएको भाई छ भने तिनको भाग निकाले पश्चात शेष मालको उत्तराधिकारी भाई हुनेछ । (इब्ने क़सीर)

The Ummah Technology Mission

يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا ۗ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

जुन त्यो छाडेर गएको छ[1] र यदि भाई, बहिनी दुवै छन्, पुरुष पनि स्त्रिहरू पनि भने पुरुषको लागि दुई स्त्रीहरुको बराबर (भाग) छ[2] अल्लाह तिम्रा निम्ति वर्णन गरिराखेको छ ताकि तिमी विचलित न होऊ तथा अल्लाह सर्वज्ञ छ ।

سُورَةُ الْمَائِدَةِ

सूरतुल् माइदः-५

सूरतुल् माइदः मदीनामा अवतरित भयो, यसमा एक सय बीस आयत र सोह्र रूकूअ छन् ।

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

अल्लाहको नामबाट शुभारम्भ गर्दछु, जो अति कृपालु तथा अति दयालु छ ।

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ ۚ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي

(१) हे निष्ठावानहरू ! बन्धनहरु (वचनहरु) पूरा गर,[3] तिम्रा निम्ति चौपाया पशु वैध गरिएका छन्[4] ती बाहेक जुन पढेर तिमीलाई

[1]यही आदेश दुईभन्दा वढी बहिनीहरू भएको अवस्थामा हुनेछ । अर्थात् यो अर्थ भयो कि कलालः व्यक्तिका दुईभन्दा वढी दिदी-बहिनीहरू छन् भने उनीहरूलाई सम्पूर्ण मालको तिहाई प्राप्त हुनेछ ।

[2]अर्थात् कलालःका उत्तराधिकारी मिलेका हुन्, स्त्री-पुरुष दुबै छन् भने एक पुरुष दुई स्त्रीहरूको समानको नियमबाट छाडिएर गएको धनको वितरण हुनेछ ।

[3](عقود) बहुवचन हो (عقد) को, जसको अर्थ गाँठो पार्नु । यसको प्रयोग कुनै वस्तुमा गाँठो पार्नुको लागि पनि हुन्छ र पक्का दृढ वचन गर्नलाई पनि । यहाँ यसबाट तात्पर्य अल्लाहका ती आदेश हुन् जसको पालनाको भार अल्लाह तआलाले मानवमाथि राखेको छ तथा त्यो वचनको तथा सम्बन्ध पनि हो, जुन मनुष्य आपसमा गर्दछन् । दुवैलाई पूरा गर्नु आवश्यक छ ।

[4](بهيمة) चौपाया पशुलाई भनिन्छ । यसको मूल धातु (بَهم - إبهام) हो । केहीको भनाई छ कि यिनको कुराकानी तथा बुद्धि एवं विवेकमा संदिग्धता छ, यसकारण यिनलाई (بهيمة) भनिन्छ । (أنعام) ऊँट, गाई, बाखा, तथा भेडालाई भनिन्छ किनभने यिनको चालमा कोमलता हुन्छ । यी पालुवा चौपाया पुलिङ्ग तथा स्त्रीलिङ्ग मिलाएर आठ प्रकारका छन्, जसको विस्तृत जानकारी सूरः अल-अन्आमको आयत संख्या १२४ मा आउनेछ । यसका अतिरिक्त जुन पशु जङ्गली कहलाउँछन् । जस्तै हरिण, नीलगाई आदि जसको सामान्यतः

The Ummah Technology Mission

الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرُمٌ ۗ إِنَّ اللّٰهَ
يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ①

सुनाइन्छ[1] तर एहरामको स्थिति मा शिकार नगर, निःसन्देह अल्लाह आफ्नो इच्छाले आदेश दिन्छ ।

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحِلُّوا
شَعَائِرَ اللّٰهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ
وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ
وَلَا آمِّينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ

(२) हे निष्ठावानहरू ! अल्लाहका धर्म अनुष्ठानहरूलाई निरादर नगर,[२] न आदरणीय महिनाहरूको[३] न बलिको लागि हरमसम्म लागिराखेको तथा पट्टा पहिराइएका पशुहरुको,[४] न आदरणीय

शिकार गरिन्छ । यी पनि उचित छन् । जस्तो कि सूरः अल-बकरःको आयत संख्या १७३ मा विस्तारपूर्वक वर्णन भइसकेको छ । चुच्चो दाँत भएका ती पशु जो आफ्ना शिकारलाई समातेर चिर्दछन् । जस्तै बाघ, चितुवा, कुकुर, बिरालो, ब्वाँसो आदि चुच्चो दाँतवाला पशु हुन् । त्यो पंक्षी जो आफ्नो शिकार पन्जाले झम्टेर समात्छ जस्तै : शिकरा, शाहीन, बाज, गिद्ध आदि ।

[1]यसको विस्तारपूर्वक वर्णन आयत संख्या ३ मा आइरहेको छ ।

[२](شعائر) बहुवचन हो (شعيرة) को यसबाट तात्पर्य अल्लाहद्वारा निषेधित आदर स्वरुप छ (जसको आदर तथा सम्मान अल्लाहले निर्धारित गरेको छ) । केहीले यसलाई सामान्य रूप राखेका छन्, र केहीका निकट यहाँ हज़ तथा उमरःको धार्मिक रीतिसित तात्पर्य छ । अर्थात् यिनको अनादर तथा अपमान नगर । यसैप्रकार हज़ तथा उमरःलाई पूर्ण गर्नुमा कसैबीच बाधा पनि नबन्नु किनभने यो पनि अनादर हो ।

[३]शहरुल हरामसित तात्पर्य आदरणीय चार महीना (रजब, जुलक़ादा, जुलहिज्जा, तथा मोहर्रम) हुन् । यिनको आदर स्थापित राख र यिनमा हत्या नगर । केहीले यसबाट केवल एक महिना अर्थात् जुलहिज्ज़ाको महिना (हज़को महिना) लिएका छन् । केहीले यस आदेशलाई ﴿فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ﴾ बाट निरस्त मानेका छन् । परन्तु यसको आवश्यकता छैन । दुबै आदेशको आ-आफ्नो परिधि छ, जसबाट इंकार छैन ।

[४]हदी यस्तो पशुलाई भनिन्छ, जुन हाजी हरममा बलि दिनका लागि साथमा लैजान्थे । (قلائد) बहुवचन हो (قلادة) को जसलाई घाँटीको पट्टा भनिन्छ, यहाँ हज़को समयमा बलि दिइने ती पशुहरुसित तात्पर्य छ, जसका घाँटीमा चिन्ह तथा पहिचानको निम्ति पट्टा हालिन्छन् । परन्तु (قلائد) सित उद्देश्य तिनै पशु हुन् जसलाई हरम लगिन्छ । यहाँ हदीलाई विशेषरूपले वर्णन गरेर स्पष्ट गरिदिएको छ । अर्थात् यी पशुहरुलाई कसैबाट नखोसियोस् तथा तिनी हरमसम्म पुग्नमा कुनै बाधा नपुर्‍याइयोस् ।

The Ummah Technology Mission

فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا ۚ وَإِذَا
حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا ۚ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
شَنَآنُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَن تَعْتَدُوا ۘ
وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا
تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۚ
وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿٢﴾

घर (काअ्बा) गैराखेका मानिसहरूको, जो अल्लाहको दया एवं अनुग्रह खोजिराखेका छन्,[1] तथा जब एहराम फुकाउँछौ त शिकार गर्नसक्छौ,[2] तथा जसले तिमीलाई मस्जिदे हरामबाट रोके, उनको शत्रुता तिमीलाई सीमा उल्लंघनमा तैयार नगरोस्,[3] तथा स्वभाव एवं संयममा परस्पर सहायता गर, पाप तथा अत्याचारमा सहायता नगर [4]र अल्लाहसित तर्सिराख, निश्चय अल्लाह कठिन यातना दिनेवाला छ ।

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ
وَلَحْمُ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ

(३) तिमीलाई निषेध गरिएको छ मुर्दार, तथा रगत, एवं सुँगुरको मासु तथा जसमा

[1]अर्थात् हज व उमर:को विचारले अथवा व्यापारको उद्देश्यले हरम जानेहरुलाई नरोक तथा न उनलाई कष्ट देउ । केही व्याख्याकारहरूका निकट यो आदेश त्यस समयको हो जब मुसलमान तथा मूर्तिपूजक एकसाथ हज् तथा उमर: गर्दथे । परन्तु जब यो आयत उत्र्यो

﴿إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَٰذَا ۚ﴾

"मूर्तिपूजक त अपवित्र छन्, तसर्थ यस वर्ष पश्चात खाना काअ्बाको निकट जान नपाऊन् ।" (सूर: अल-तौबा-२८)

त मूर्तिपूजकहरूको विषयमा यो आदेश निरस्त भइहाल्यो र यो आदेश मुसलमानहरूको विषयमा छ । (फ़तहुल क़दीर)

[2]यहाँ आदेश कारण बताउनु अर्थात् औचित्य बताउनुको लागि छ । अर्थात् जब एहराम खोलिदिन्छौ, त शिकार गर्नु तिम्रो लागि उचित छ ।

[3]अर्थात् यदि मक्काका मूर्तिपूजकहरूले सन् ६ हिजरीमा मस्जिदे-हराममा प्रवेश गर्नबाट रोक दिएका थिए, परन्तु तिमी तिनको यस रोक्नको कारण उनीसँग अत्याचार तथा दुर्व्यवहारको मार्ग नअप्नाउनु । शत्रुसित पनि ज्ञान तथा क्षमाको पाठ दिइराखिएको छ ।

[4]यो एउटा अति विशेष नियमको वर्णन हो, जुनकि मुसलमानलाई पाइला-पाइलामा मार्गदर्शन गर्न सक्दछ । काश, मुसलमान यस नियमको पालन गर्न सकून् ।

The Ummah Technology Mission

بِهٖ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوْذَةُ
وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيْحَةُ وَمَآ اَكَلَ
السَّبُعُ اِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ
عَلَى النُّصُبِ وَاَنْ تَسْتَقْسِمُوْا
بِالْاَزْلَامِ ذٰلِكُمْ فِسْقٌ اَلْيَوْمَ يَئِسَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ دِيْنِكُمْ

अल्लाहको अतिरिक्त अन्यको नाम पुकारिएको छ,[1] तथा घाँटी अठ्याएर मरेको,[2] तथा चोटबाट मरेको,[3] एवं खसेर मरेको[4] तथा अन्य पशुको सींघ हान्नाले मरेको[5] र जसको केही अंश हिंसक जन्तुले खाइसकेको छ[6] परन्तु जसलाई तिमीले वध गऱ्यौ, तथा जो थानहरुमा वध

[1]यहाँबाट ती हराम (प्रतिबन्धित) वस्तुहरूको वर्णन प्रारम्भ हुन्छ, जसको संकेत सूर:को आरम्भ दिइएको छ। आयतको यति भाग सूर: अल-बक़र:मा गुज्रिसकेको छ। (हेर्नुस् आयत संख्या १७३)

[2]घाँटी कुनै व्यक्तिले अँठ्याइदेओस् अथवा कुनै कुरोमा अल्भेर स्वयं निस्सासिएर मरेको होस्। दुबै अवस्थामा मृत जनावर हराम छ।

[3]कसैले ढुङ्गा, लठ्ठी अथवा कुनै अन्य कुराले प्रहार गऱ्यो जसबाट त्यो बिना वध (इस्लामी विधि अनुसार घाँटीमा छुरा चलाउनु) बिना वध गरी मरिहाल्यो। अज्ञानकालमा यस्तो जनावरहरूलाई खाइहालिन्थ्यो। इस्लामी धर्म नियमले मनाही गरिदियो।

बन्दूकको शिकार : बन्दूकले शिकार गरिएका जनावरहरूका विषयमा आलिमहरू (इस्लामी धर्मगुरु) बीच मतभेद छ। इमाम शौकानीले एक हदीसबाट भावार्थ निकाल्दै, बन्दूकको शिकारलाई उचित मान्नु भएको छ। (फ़तहुल क़दीर) अर्थात् यदि बिस्मिल्लाह पढेर गोली चलाइयो र शिकार वध गर्नुभन्दा पूर्व नै मरिहाल्यो त त्यसलाई खानु यस कथनको आधारमा उचित छ।

[4]चाहे त्यो स्वयं खसेको होस् अथवा कसैले पहाड आदिबाट धक्का दिएर खसालेको होस्।

[5](نطيحة) शब्द (منطوحة) को अर्थमा छ। अर्थात् कसैले त्यसलाई ठक्कर हानिदियो तथा बिना वध गरी त्यो मारिहाल्यो।

[6]अर्थात् बाघ, चितुवा तथा ब्वाँसो आदि जस्तै हिंसक जन्तुले त्यसलाई खाएको होस् तथा त्यो मरेको होस्। अज्ञान कालमा मरे उपरान्त यस्ता जनावरहरूलाई खाईन्थ्यो।

[7]साधारण व्याख्याकारहरूका निकट यो छुट सबै वर्णित जनावरहरूको लागि छ अर्थात् घाँटी अठ्याउनाले चोटद्वारा घाइते, उच्च ठाउँबाट खस्नाले अथवा ठक्करद्वारा अथवा कुनै हिंसक जन्तुद्वारा घाइते भएको जनावर। यदि तिमी यस अवस्थामा पाउँछौ कि तिनमा जीवनको कारण पाइएको छ र अनि तिमी त्यसलाई इस्लामी नियम अनुसार वध गर्दछौ भने तिम्रो लागि खानु उचित हुनेछ।

The Ummah Technology Mission

فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ۚ اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِيْ وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِيْنًا ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ فِيْ مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّاِثْمٍ ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ③

गरिन्छन्[1] तथा पासा (लटरी) द्वारा बाड्नु[2] यो सबै महापाप हो । आज काफ़िर (मूर्तिपूजक) तिम्रो धर्मतिरबाट निराश भए । अतः उनीसित नतर्स मात्र मसित तर्स । आज मैले तिम्रो लागि धर्मलाई परिपूर्ण गरिदिएँ तथा तिमीमाथि आफ्नो अनुकम्पा पूरा गरें र तिम्रो लागि इस्लाम धर्मलाई रुचाएँ ।

जीवनका लक्षण यी हुन् कि वध गर्दाखेरि जनावर छटपटाओस् र खुट्टा बजारोस् । यदि छुरी रेत्दा यो लक्षण प्रदर्शित हुँदैन भने बुझिहाल कि यो मृत छ ।

ज़ब्हको धार्मिक विधि यो हो कि बिस्मिल्लाह पढेर तेज धार वस्तुले उसको घाँटी यसप्रकार काटियोस् कि नसाहरु काटियून् । वधको अतिरिक्त नहर पनि मान्य छ । जसको विधि यो हो कि उभिराखेको जनावरको घाँटीमा छुरा चलाइयोस्[1] (ऊँटलाई नहर गरिन्छ) जसबाट घाँटी र रगतका विशेष नसाहरु काटिन्छन् र सारा रगत बगिहाल्छ ।

[1]मूतिपूजक आफ्ना मूर्तिहरूका निकट पत्थर अथवा कुनै वस्तु गाडेर विशेष स्थान बनाउँछन्, जसलाई थान अथवा आसताना भन्दथे । त्यसैमा मूर्तिहरूको नाममा चढाइएका जनावरहरूको बलि दिन्थे अर्थात् यो ﴿وَمَا أُهِلَّ بِهِۦ لِغَيْرِ ٱللَّهِ﴾ नै को एउटा रूप थियो । यसबाट ज्ञात भयो कि आसताना, मक़बरा तथा दरगाहहरुमा जहाँ मानिसहरू आफ्नो आवश्यकताको पूर्तिको लागि जान्छन्, र त्यहाँ गाडिएको व्यक्तिको प्रसन्नताको लागि जनावरहरू (कुखुरा, खसी, बोका आदि) को बली दिन्छन् अथवा पकाएको खाना बाँड्छन्, उनलाई खानु वर्जित छ यो (وما ذبح على النصب) मा आउँछ ।

[2]﴿وَأَن تَسْتَقْسِمُوا۟﴾ का दुईटा अर्थ गरिएका छन्, एक तीरद्वारा बाँड्नु, दोस्रो तीरद्वारा भाग्य पत्ता लगाउनु । पहिलो अर्थको विषयमा भनिन्छ कि जुवा आदिमा बधित गरिएका जनावरहरूलाई बाँड्नका निम्ति यी तीर हुन्थे, जसमा कसैलाई केही प्राप्त हुन्थ्यो, कोही बञ्चित रहन्थ्यो । दोस्रो अर्थको अनुसार भनिएको छ कि (أزلام) सित तात्पर्य तीर हुन्, जसद्वारा कुनै कुराको प्रारम्भ गर्नुभन्दा पूर्व भाग्य विचार गर्दथे । उनीहरूले तीन प्रकारका तीर बनाएका हुन्थे । एक (गर), दोस्रो (नगर), तथा तेस्रोमा केही पनि हुन्नथ्यो । (गर) वाला तीर निस्कँदा काम गर्थे । (नगर) वाला तीर निस्कँदा गर्दैनथे र तेस्रो तीर निस्कँदा फेरि विचार गर्दथे । यो पनि एक ज्योतिष तथा अल्लाहको अतिरिक्त अन्यसित माँग्नुको मार्गको एउटा रूप हो, यसकारण यसलाई पनि वर्जित गरियो । (استقسا) को अर्थ नै भाग्य पत्ता लगाउनु हो । अर्थात् तीरहरुद्वारा भाग्यको विषयमा जान्ने प्रयत्न गर्दथे ।

The Ummah Technology Mission

परन्तु जो भोकले व्याकूल हुन्छ र कुनै पाप गर्न चाहँदैन, निश्चय अल्लाह क्षमाशील, कृपानिधि छ ।[1]

(४) उनी तपाईंसित प्रश्न गर्दछन् कि उनको लागि के (खानु) वैध छ ? तपाईं भनिदिनुस् कि तिम्रा निम्ति पवित्र कुरा उचित छन्[2] तथा ती शिकारी जनावर जुनकि तिमीले सिकाएर राखेका छौ जसलाई केही कुरा सिकाउँदछौ, जुनकि अल्लाहले तिमीलाई सिकायो[3] त यदि तिम्रो लागि तिनी (शिकार) समात्छन् र त्यसलाई छाड्दा त्यसमाथि अल्लाहको नाम लिन्छौ भने त्यसलाई (शिकार लाई) खाउ[4] तथा अल्लाहसित तर्स, निःसन्देह अल्लाह शीघ्र हिसाब लिनेवाला छ ।

يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَآ أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ
لَكُمُ الطَّيِّبَٰتُ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ الْجَوَارِحِ
مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ
فَكُلُوا مِمَّآ أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ٤

[1]यो भोकको व्याकुलताको परिस्थितिमा वर्जित खानेकुराको अनुमति हो, तर यसबाट अल्लाहको अवज्ञा तथा सीमा उल्लंघनको विचार नहोस्, केवल प्राण रक्षाको उद्देश्य होस् ।

[2]यसबाट ती सबै कुराको तात्पर्य हो जुन उचित छन् । प्रत्येक उचित पवित्र छ र वर्जित अपवित्र छ ।

[3](جارح) को बहुवचन (جوارح) हो, जो अरुहरूको लागि शिकारका निम्ति हुन्, जसको तात्पर्य शिकारी कुत्ता, बाज, चितुवा, शिकंरा तथा अन्य शिकारी पंक्षी तथा हिंसक पशु हुन् । (مكلبين) को अर्थ हो शिकारका लागि छोड्नुभन्दा पूर्व उनलाई शिकारको लागि सिकाइएको होस्, सिकाउनुको अर्थ हो कि जब त्यसलाई शिकारको लागि छाडिन्छ, तब दगुर्दै जाओस्, जब रोकिन्छ तब रुकिहालोस्, बोलाएपछि फर्किहालोस् ।

[4]यस्ता सिकाइएका जनावरहरूको शिकार गरिएको जनावर दुई प्रतिबन्धहरूका साथ वैध छ । एक यो कि त्यसलाई शिकारको लागि छोड्दाखेरि बिस्मिल्लाह पढियोस् । दोस्रो यो कि शिकारी जनावर शिकार गरेर आफ्नो मालिकको लागि राखिछाडोस् र त्यसको प्रतिक्षा गरोस्, स्वयं नखाओस् । यद्यपि उसले त्यसलाई मारिहालेको छ, तैपनि त्यो मृतक शिकार गरिएको जनावर उचित हुनेछ, जबकि उसको शिकारको लागि सिकाइएको तथा छाडेको जनावरको अतिरिक्त अन्य जनावर सम्मिलित नहोस् । (सहीह बुख़ारी, किताबुज़्ज़बाएहे वस्सैदे र मुस्लिम किताबुस्सैदे)

The Ummah Technology Mission

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ ۖ وَطَعَامُ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَّكُمْ
وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ ۖ وَالْمُحْصَنَاتُ
مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ
إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ
غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ ۗ
وَمَن يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ
عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ﴿٥﴾

(५) आज सबै पवित्र वस्तुहरू तिम्रा लागि विधि अनुकूल गरिए तथा अहले किताबको खाद्य तिम्रो लागि बैधानिक छ[1] तथा तिम्रो खाद्य उनको लागि विधि अनुकूल (जायज़) छ तथा सत्यव्रता मुसलमान स्त्रीहरू पनि र जो तिमीभन्दा पूर्व किताब (धर्मशास्त्र) दिइए, तिनीहरू मध्येबाट सत्यव्रता नारीहरूलाई पनि[2] जब तिमीले उनीहरूलाई उनको विवाह मूल्य (महर) दिइसकेका छौ त निकाहमा ल्याऊ न त यो काम स्वच्छन्द काम तृप्तिका लागि होस न प्रेमिका बनाउनलाई तथा जसले ईमानलाई नकारिदियो, उसको कर्म व्यर्थ भयो तथा त्यो परलोकमा घाटामा रहनेछ ।

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى
الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ

(६) हे ईमानवालाहरू ! जब तिमी नमाजको लागि उभिन्छौ त आफ्नो मुख, तथा कुहिनोहरूसहित

The Ummah Technology Mission

[1]अहले किताबलाई त्यही वध गरिएको पशु उचित हुनेछ, जसको रक्त बगिसकेको हुनेछ । अर्थात् उनलाई मेसिनद्वारा वध उचित छैन किनभने यसमा रगत बग्नु आवश्यक छ, जुनकि यसमा पाइँदैन ।

[2]अहले किताबका स्त्रीहरूका साथ विवाहको अनुमतिको साथमा एक त सुचरित्रता सतीत्व आवश्यक छ, जुनकि आजकल अधिकतर अहले किताब स्त्रीहरूमा पाइँदैन । दोस्रो त्यस पश्चात यो भनिएको छ कि जसले ईमानका साथ कुफ्र गऱ्यो, त्यसको कर्म नष्ट भइहाल्यो । यसबाट यो चेतावनी दिनुछ कि यदि यस्तो स्त्रीसँग विवाह गर्नाले ईमान नष्ट हुने कुरोको भय छ भने यो साह्रै हानिकारक व्यापार हो । र आजकल अहले किताबका स्त्रीहरूसित विवाह गर्नुमा ईमानलाई जुन खतरा छ, त्यसको वर्णनको आवश्यकता छैन । यसको उद्देश्य यो हो कि ईमानलाई बचाउनु अनिवार्य छ । एउटा अनुमति पूर्ण कार्यको लागि अनिवार्यलाई खतरामा पार्न सकिन्न । यसकारण यसको औचित्य त्यसबेलासम्म अनुचित रहनेछ, जबसम्म यी दुवै उपरोक्त कमीहरु त्यसबाट समाप्त हुँदैनन् । यसका अतिरिक्त आजकलका अहले किताब आफ्नो धर्मबाट बिल्कुल अज्ञान बरु विमुख एवं विद्रोही छन् । यी परिस्थितिहरुमा के वास्तवमा उनको गणना अहले किताबमा पनि हुनसक्दछ ? (والله أعلم)

आफ्ना हातहरुलाई धुने गर[1] र आफ्नो टाउकोको मसह (दुबै हात भिजाएर टाउकोमा स्पर्श गर्नु) गर[2] तथा आफ्ना खुट्टाको गोली गाठो समेत धोउ,[3] र यदि तिमी अपवित्र छौ भने स्नान गर[4] र यदि तिमी रोगी अथवा यात्रामा

وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوْا بِرُءُوْسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ ۭ وَاِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوْا ۭ وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى اَوْ عَلٰي سَفَرٍ اَوْ جَاۗءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَاۗىِٕطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ

[1]"मुख धोउ।" अर्थात् एक-एक, दुई-दुई, अथवा तीन-तीन पटक दुई हात नाडीसम्म धुनु, कुल्ला गर्ने नाकमा पानी हालेर सफा गरे पश्चात जस्तो कि हदीसबाट सिद्ध छ। मुख धोए पश्चात हातहरुलाई कुहिनाहरुसम्म धोइयोस्।

[2]मसह (अर्थात् दुबै हात भिजाएर टाउकोमा अगाडीबाट पछाडीसम्म स्पर्श गर्नु) पुरै टाउकोमा गरियोस् जस्तो कि हदीसबाट सिद्ध छ "आफ्नो हात अगाडीबाट पछाडी (पश्चात मस्तक) सम्म लगियोस् र फेरि वापस त्यहाँबाट अगाडी ल्याइयोस् जहाँबाट प्रारम्भ गरिएको थियो।" यसैको साथ कानहरुको मसह गरियोस्। यदि टाउकोमा फेटा अथवा जस्तै अन्य केही कुरा होस् त हदीसका अनुसार मोजाहरुको जस्तै त्यसमा पनि मसह उचित छ। (सहीह मुस्लिम, किताबुत्तहार:) यसप्रकार एकपटक मसह गरिहाल्नु पर्याप्त छ।

[3](أرجلكم) को सम्बन्ध (وجوهكم) सित छ अर्थात् आफ्नो खुट्टा, गोलीगाँठोसम्म धोउ तथा यदि मोजाहरु तथा यसप्रकारका अन्य वस्त्र खुट्टामाथि लगाइएका छन् भने (जबकि वजूको अवस्थामा लगाएको होस्) सहीह हदीसका अनुसार खुट्टा धुनुको सट्टा मोजाहरु आदिमा मसह गर्नु उचित छ।

टिप्पणी : (१) यदि पहिलेदेखि वजू छ भने नयाँ वजू गर्नु आवश्यक छैन, परन्तु प्रत्येक नमाज़को लागि नयाँ वजू गर्नु राम्रो हो। (२) वजूभन्दा पहिला नीयत अनिवार्य छ। (३) वजूभन्दा पूर्व बिस्मिल्लाह पढ्नु आवश्यक छ। (४) दाढ़ी बाक्लो छ भने त्यसको ख़िलाल (कपालहरुमा औंला फेर्नु काइँयोले कोरे जस्तै) गरियोस्। (५) अङ्गहरूलाई क्रमानुसार धोइयोस्। (६) तिनका मध्ये ढिलो नगरियोस्। अर्थात् एक अङ्गलाई धोए पश्चात दोस्रो अङ्गलाई धुनुमा विलम्ब नगरियोस्। वरु सबै अङ्गहरूलाई क्रमानुसार एकपछि अर्कोलाई धोइयोस्। (७) वजू गरिनेवाला अङ्गका भागहरुमा कुनै पनि भाग सुख्खा नरहोस्, अन्यथा वजू पूर्ण हुनेछैन। (८) कुनै पनि अङ्ग तीन पटकभन्दा बढी (तर टाउकाको मसह मात्र एक पटक गरिन्छ) नधोइयोस्। यस्तो गर्नु सुन्नतको विपरीत छ। (तफ़सीर इब्ने कसीर, फ़तहुल क़दीर तथा ऐसरुत्तफासीर)

[4]अपवित्रतासित तात्पर्य त्यो अपवित्रता हो, जुन स्वप्नदोष अथवा स्त्री अथवा पत्नीसँग संभोगको कारण हुन्छ। र यसै आदेशाधानमा मासिक धर्म तथा प्रसव रक्त पनि छ। मासिक धर्म तथा प्रसव रक्त रोकिए पश्चात पवित्रताको लागि स्नान गर्नु अनिवार्य छ। परन्तु पानी उपलब्ध नभएको स्थितिमा तयम्मुमको अनुमति छ। (फ़तहुल क़दीर तथा ऐसरुत्तफ़ासीर)

The Ummah Technology Mission

النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَاءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ مِّنْهُ ؕ مَا يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ حَرَجٍ وَّلٰكِنْ يُّرِيْدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٦﴾

छौ अथवा तिमीमध्ये कोही शौच गरेर आएको अथवा तिमी पत्नीलाई सम्पर्क गरेको अवस्था होस् र पानी छैन भने पवित्र माटोले तयम्मुम गर, त्यसलाई आफ्ना हात तथा अनुहारमा दल[1] अल्लाह तिमीलाई अप्ठ्यारोमा पार्न चाहन्न[2] परन्तु तिमीलाई पवित्र बनाउन चाहन्छ र ताकि तिमीमाथि आफ्नो पूरा कृपा गरोस्[3] र ताकि तिमी कृतज्ञ रह ।

وَاذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمِيْثَاقَهُ الَّذِيْ وَاثَقَكُمْ بِهٖٓ ۙ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ۫ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿٧﴾

(७) तथा आफूमाथि अल्लाहको कृपा तथा त्यस प्रतिज्ञालाई स्मरण गर जसको तिमीबाट पुष्टि गरायो जब तिमीले भन्यौ कि हामीले सुन्यौं र मान्यौं तथा अल्लाह (तआला) सित तर्सदैं गर । निःन्देह अल्लाह (तआला) हृदयहरुका कुराको जानकार (अन्तर्यामी) छ ।

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ لِلّٰهِ شُهَدَآءَ بِالْقِسْطِ ؗ

(८) हे ईमान भएकाहरू ! अल्लाहको लागि सत्यमा दृढ, न्यायमा साक्षी होउ[4] तथा कुनै कौमका

[1]यसको संक्षिप्त व्याख्या तथा तयम्मुमको विधि सूरः अल-निसाको आयत संख्या ४३ मा आइसकेको छ । सहीह बुख़ारीमा यसको अवतरणको विषयमा वर्णन छ कि एक यात्रामा बैयदा नामक स्थानमा आदरणीय आयशाको हार हराइहाल्यो । जसको कारण रुक्नु पर्‍यो अथवा रोकिरहनु पर्‍यो । बिहानको नमाज़को लागि मानिसहरूको पासमा पानी थिएन र खोजे पश्चात पानी पाइएन । त्यसबेला यो आयत उत्र्‍यो जसमा तयम्मुमको आज्ञा दिइयो । आदरणीय उसैद बिन हुजैरले आयत सुनेर भन्नुभयो हे अबूबक्र ! तिम्रो कारण अल्लाहले मानिसहरूको लागि सुविधाहरु उतार्‍यो र यो तिम्रो कारण कुनै प्रथम सुविधा होइन । (तिमी मानिसहरूको लागि पूर्ण विभूति हौ) (सहीह बुख़ारी तफ़सीर सूरः अल-माइदः)

[2]यसैले तयम्मुमको अनुमति प्रदान गरेको छ ।

[3]यसैकारण हदीसमा वुज़ू गरे पश्चात दुआ गर्नुमा जोड दिइएको छ । दुआ (प्रार्थनाहरु) को किताबबाट यो दुआ कण्ठ गरिहाल्नुस् ।

[4]पहिलो वाक्यको व्याख्या सूरः अल-निसा आयत संख्या १३५ तथा दोस्रो वाक्यको सूरः अल-माइदः को प्रारम्भमा आइसकेको छ । नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको निकट

The Ummah Technology Mission

وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَىٰٓ أَلَّا تَعْدِلُوا۟ ۚ ٱعْدِلُوا۟ هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

शत्रुता तिमीलाई न्याय नगर्नुमा तत्पर (तयार) नगरोस् न्याय गर त्यो संयमसित निकटतम् छ तथा अल्लाहसित तर्स वस्तुतः अल्लाह तिम्रा कर्महरुबाट सूचित छ ।

وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ ۙ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾

(९) जसले विश्वास गरे तथा सदाचार गरे अल्लाहले उनलाई क्षमा एवं ठूलो प्रतिफलको वचन दिएको छ ।

وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٠﴾

(१०) र जसले विश्वास गरेन तथा हाम्रा आदेशहरुलाई झूठा भने, ती नै नरकका पात्र हुन् ।

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوٓا۟ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ

(११) हे निष्ठावानहरू ! अल्लाह (तआ़ला) ले जुन उपकार तिमीमाथि गर्नु भएको छ, त्यसलाई स्मरण गर, जबकि एउटा जातिले तिमीमाथि अत्याचार गर्न चाहयो, त अल्लाह (तआ़ला) ले तिनका हातहरुलाई तिमीसम्म पुग्नबाट रोकिदियो ।[1] र

न्यायिक साक्ष्यको कति महत्व छ, यसको आभास त्यस घटनाबाट हुन्छ जुन हदीसमा वर्णित छ कि आदरणीय नौमान बिन बशीर (अल्लाह उनीसित प्रसन्न भयो) भन्नुहुन्छ कि मेरो पिताले मलाई केही अनुदान दिनुभयो त मेरी आमाले भन्नुभयो कि यस उपहारमा जबसम्म तपाईं अल्लाहका रसूल सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको साक्ष्य बनाउनु हुन्न, म सन्तुष्ट हुनेछैन । अतः मेरो पिता नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको सेवामा उपस्थित हुनुभयो त उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले भन्नुभयो, के तिमीले आफ्ना सबै सन्तानलाई अनुदान दिएका छौ ? तब उहाँले नकारात्मक उत्तर दिनुभयो त उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले भन्नुभयो, अल्लाहसित तर्स ! र सन्तानबीच न्याय गर । र भन्नुभयो, म अत्याचारमा साक्षी बन्ने छैन । (सहीह बुख़ारी तथा मुस्लिम, किताबुल हिबा)

[1]यसको अवतरणको विशेषताको लागि व्याख्याकारहरूले विभिन्न घटनाहरुको वर्णन गरेका छन् । जस्तै त्यस गवाँरको घटना, कि रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम एक यात्राबाट फर्कंदाखेरि एउटा रुखमुनि विश्राम गर्न थाल्नुभयो । तलवार वृक्षमा झुण्डिराखेको थियो । त्यस गवाँरले त्यो तरवार समातेर उहाँमाथि फर्काउँदै भन्यो, हे "मुहम्मद (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ! तपाईंलाई मबाट कसले बचाउने छ ?" उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले बिना अप्ठ्यारो मानी

The Ummah Technology Mission

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ⑪

अल्लाह (तआ़ला) सित तर्सिराख तथा निष्ठावानहरूलाई अल्लाह तआ़लामा नै भरोसा गर्नु पर्दछ ।

وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۚ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيْبًا ۭ وَقَالَ اللّٰهُ اِنِّيْ مَعَكُمْ ۭ لَىِٕنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ وَاٰتَيْتُمُ

(१२) र अल्लाह तआ़लाले इस्राईलका पुत्रहरुबाट वचन लियो ।[1] र तिनै मध्येबाट बाह्र सरदार (नायक) हामीले नियुक्त गर्‍यौं ।[2] र अल्लाह (तआ़ला) ले भन्नुभयो म निःसन्देह तिम्रो

उत्तर दिनुभयो, अल्लाह (अर्थात् अल्लाह बचाउनेछ) यो भन्नु के थियो कि तरवार त्यसको हातबाट खसिहाल्यो । केहीको भनाई छ कि क़ाअब बिन अशरफ र त्यसका साथीहरूले नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम र उहाँका सहचरहरूको विरुद्ध, जबकि उहाँ त्यस ठाउँमा विराजमान थिए । धोका तथा छलबाट हानि पुऱ्याउने षड्यन्त्र रचेका थिए, जसबाट अल्लाह तआ़लाले उहाँलाई बचाउनु भयो । केही भन्दछन् कि एक मुसलमानको हातबाट दुई अमिरी व्यक्तिको हत्या भ्रान्तिको कारण भइहालेको थियो । तिनको दायतको आपूर्तिमा यहूदीहरूका क़बीला बनू नजारसित सन्धि अनुसार जुन सहयोग लिनु थियो, त्यसको आपूर्तिको लागि नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम स्वयं आफ्ना साथीहरू सहित त्यहाँ पाल्नुभयो र एक पर्खालसित अडेस लगाएर बसिहाल्नु भयो । उनीहरूले यो षड्यन्त्र रचे कि माथिबाट जाँतोको पत्थर उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लममाथि खसालियोस्, जसलाई अल्लाह तआ़लाले वह्यी (प्रकाशना) द्वारा उहाँलाई अवगत गराइदियो । सम्भवतः यी सबै घटनाहरु पश्चात यो आयत उत्रेको हुनसक्छ किनभने एक आयतको अवतरणका कैयन् कारण तथा परिस्थितिहरु हुन सक्दछन् । (तफ़सीर इब्ने क़सीर, ऐसरुत्तफ़ासीर, र फ़तहुल क़दीर)

[1]जब अल्लाह तआ़लाले ईमानवालाहरूलाई त्यो वचन पूरा गर्न भन्यो, जुन उसले उनीसित परम आदरणीय मुहम्मद रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमद्वारा लिइयो र उनीहरूलाई सत्यको स्थापना तथा न्यायिक साक्ष्यको आदेश दियो र उनीहरूलाई ती पुरस्कारको स्मरण गरायो जुन उनीमाथि प्रत्यक्ष तथा गोप्य रूपबाट भयो तथा विशेषरुपले यो कुराको उनीहरूलाई सत्य तथा सोझो मार्गमा हिंड्ने अवसर प्रदान गऱ्यो, तसर्थ अब यस स्थानमा त्यस वचनको वर्णन गरिदैछ, जुन इस्राईलको सन्तानबाट लिइयो र जसमा उनीहरू असफल रहे । यो मानौं उनको माध्यमबाट मुसलमानहरूलाई चेतावनी दिइराखिएको छ कि तिमी पनि कहीं इस्राईलको सन्तान जस्तै वचन भङ्ग प्रारम्भ नगर्नु ।

[2]यो त्यसबेलाको घटना हो, जब आदरणीय मूसा जबाबरः सित युद्धको लागि तयार भए, तब उनले आफ्नो समुदायका बाह्र जातिहरुका बाह्र संरक्षक नियुक्त गरिदिए ताकि उनीहरू उनलाई युद्धको लागि तयार पनि गरून्, तथा अगुवाई पनि गरून् एवं अन्य विषयहरुको व्यवस्था पनि गरून् ।

The Ummah Technology Mission

साथमा छु, यदि तिमी नमाज़ स्थापित राख्नेछौ, र ज़कात दिंदैगर्नेछौ र मेरा रसूलहरूलाई मान्दै रहनेछौ र उनको सहायता गर्दैरहनेछौ र अल्लाह (तआ़ला) लाई श्रेष्ठ ऋण दिंदै गर्नेछौ, त निःसन्देह म तिम्रा नराम्रा कुरा तिमीबाट टाढा राख्नेछु र तिमीलाई ती स्वर्गमा लैजानेछु जसमुनि नहर बगिराखेका छन् । अब यस वचन पश्चात पनि तिमीमध्ये जो इन्कार गर्दछ, त्यो निःसन्देह सोझो मार्गबाट विचलित भयो ।

الزَّكٰوةَ وَ اٰمَنْتُمْ بِرُسُلِيْ
وَعَزَّرْتُمُوْهُمْ وَاَقْرَضْتُمُ اللّٰهَ قَرْضًا
حَسَنًا لَّاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ
وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ
ذٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ
سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿١٢﴾

(१३) अनि उनीहरूबाट वचन भङ्ग गर्नुको कारण हामीले उनीहरूलाई धिक्कार्यौं र उनका हृदय कठोर गरिदियौं कि उनी शब्दहरुलाई तिनका त्यस स्थानबाट परिवर्तित गरिदिन्छन् ।[1] र जे-जति शिक्षा उनलाई दिइयो त्यसको निकै ठूलो भाग

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ لَعَنّٰهُمْ
وَجَعَلْنَا قُلُوْبَهُمْ قٰسِيَةً ۚ
يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهٖ ۙ
وَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ ۚ

[1]अर्थात् यति प्रबन्ध तथा वचनको उपरान्त पनि इस्राईलका सन्तानले वचन भङ्ग गरे, जसका कारण उनीहरू अल्लाहको धिक्कारका पात्र भए । यस धिक्कारको सांसारिक परिणाम यो भयो कि उनका हृदय कठोर गरिए, जसबाट तिनका हृदय प्रभावित हुनबाट बञ्चित भइहाले तथा नबीहरुका भाषण तथा शिक्षाहरु उनका लागि बेकार भइहाले । दोस्रो यो कि उनीहरू अल्लाहका धर्मशास्त्रहरुमा परिवर्तन गर्नथाले । यो परिवर्तन शाब्दिक तथा भाष्य दुबै रूपमा हुन्थे जुन यस कुराको प्रमाण हुन्थ्यो कि उनको बुद्धिमा कमी आइहालेको छ । र उनको अवज्ञामा पनि अत्याधिक बृद्धि भइहाल्यो कि अल्लाहका आयतहरुमा हस्तक्षेप गर्नुमा पनि उनीहरूलाई संकोच भएन । दूर्भाग्यले यस हार्दिक कठोरता तथा अल्लाहको कथनमा परिवर्तन गर्नुबाट उम्मते मुस्लिमा पनि सुरक्षित रहेन । मुसलमान कहलाउने सामान्य व्यक्तिहरू मात्र होइन, विशिष्ट व्यक्ति पनि यस्ता ठाउँमा पुगिसकेका छन् कि शिक्षा तथा अल्लाहका आदेशहरुलाई स्मरण गराउन अलिकति पनि प्रभाव उनको हृदयमा पर्दैन, सबैथोक उनको लागि बेकार छ । तथा जुन आलस्य तथा कमीहरुको उनी शिकार छन्, तिनलाई स्वीकार पनि गर्दैनन् । यसैप्रकार आफ्नो मार्मिक धार्मिक नियमहरुमा नयाँ कुराहरुलाई रचिहाल्नु तथा आफ्नो वैचारिक कथनको पक्षको लागि उनलाई अल्लाहको कथनमा परिवर्तन गर्नुमा पनि कुनै रोक छैन । उनीहरू आवश्यकतानुसार निर्भाकतापूर्वक यो काम पनि गरिहाल्छन् ।

The Ummah Technology Mission

وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَائِنَةٍ مِّنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ⑬

बिर्सिदिए ।[1] उनको एक न एक विश्वासघातको सूचना तिमीलाई प्राप्त भइरहने छ ।[2] परन्तु थोरै (मानिसहरू) यस्ता छैनन् पनि ।[3] तैपनि उनीहरूलाई क्षमा गर्दै जाउ र छोड्दै जाउ ।[4] निःसन्देह अल्लाह तआला उपकार गर्नेवालाहरूलाई मित्र बनाउँछ ।

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِّمَّا

(१४) र जो आफूलाई ईसाई भन्दछन् ।[5] हामीले उनीसित (पनि) वचन लिएका थियौं, उनीहरूले पनि

[1]यो तेस्रो परिणाम हो र यसको अर्थ यो हो कि अल्लाहको आदेशानुसार कार्य गर्नुसित उनीहरूलाई कुनै रूचि तथा इच्छा रहेन, बरु अकर्मण्य तथा कुकर्म उनको विशेषता बनिहालेको थियो एवं उनी नीचताको त्यस स्थानमा पुगिहाले कि न त उनका हृदय नै सही रहे र न प्रकृति नै ।

[2]अर्थात् विद्रोह, विश्वासघात तथा पाखण्ड उनका चरित्र बनिहाले जसको नमूना हर समय तपाईंका समक्ष आइराख्ने छन् ।

[3]यी थोरै मानिसहरू ती नै हुन्, जो यहूदीहरू मध्येबाट मुसलमान भइहालेका थिए र उनको संख्या दसभन्दा पनि कम थियो ।

[4]क्षमा गर्न तथा अनदेखि गर्नुको आदेश त्यसबेला दिइयो, जब युद्धको आज्ञा थिएन । पछि त्यसको स्थानमा आदेश दिइयो ।

﴿ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ﴾

"तिनीहरूसित युद्ध गर, जो अल्लाहमा तथा आख़िरतको दिनमा ईमान राख्दैनन् ।" (अत्तौबा-२९)

केहीका निकट क्षमा तथा त्यागको आदेश निरस्त भएको छैन । यो स्वयं एक विशेष आदेश हो, स्थिति तथा समय अनुसार त्यसलाई पनि अपनाउन सकिन्छ तथा त्यसवाट कैयन् पटक त्यो परिणाम प्राप्त हुन्छन्, जसको लागि युद्धको आदेश छ ।

[5](نصارى) शब्दको उद्‌गम (نصرة) बाट भएको हो, जसको अर्थ छ "सहायता गर्नु ।" यो आदरणीय ईसाको प्रश्न ﴿ مَنْ أَنصَارِي إِلَى اللَّهِ ﴾ अल्लाहको धर्ममा मेरो को सहायक छ ? को जवाफमा उनका केही निःस्वार्थी अनुयायीहरूले उत्तर दिएका थिए ﴿ نَحْنُ أَنصَارُ اللَّهِ ﴾ "हामी अल्लाहको लागि सहायता गर्नेवाला छौं ।" यसैबाट यो लिइएको छ । यिनी पनि यहूदीहरू जस्तै अहले किताब हुन् ।

The Ummah Technology Mission

ذَكِّرُوْا بِهٖ ۪ فَاَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ؕ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللّٰهُ بِمَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿۱۴﴾

त्यसको ठूलो भाग बिर्सिदिए जुन उनीहरूलाई शिक्षा दिइएको थियो, त हामीले पनि उनीहरूबीच शत्रुता र कटुता पारिदिऔं, जुन क़ेयामतसम्म रहनेछ।[1] र जे-जति यिनीहरू गर्दछन् शीघ्र नै अल्लाहले उनीहरूलाई सबै भनिदिनेछ।

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيْرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُوْنَ مِنَ الْكِتٰبِ وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ ؕ قَدْ جَآءَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ نُوْرٌ وَّكِتٰبٌ مُّبِيْنٌ ۙ﴿۱۵﴾

(१५) हे अहले किताब! तिम्रो पासमा हाम्रा रसूल (मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) आए, जो धेरैजसो ती कुराहरू भनिराखेका छन्, जुन किताब (तौरात तथा इंजील) का कुरा तिमी लुकाइराखेका थियौ[2] तथा धेरैजसो कुरालाई छाडिरहेका छन्। तिम्रो पासमा अल्लाहको तर्फबाट ज्योति तथा खुल्ला किताब (पवित्र क़ुर्आन) आइसकेको छ।[3]

यिनीसित पनि अल्लाहले वचन लियो परन्तु उनीहरूले पनि यसमा ध्यान दिएनन्, यसको परिणाम स्वरूप उनका हृदय पनि प्रभावित हुनबाट शून्य र उनका कर्म खोक्रो भईहाल्यो।

[1]यो अल्लाहलाई दिइएको वचनको विपरीत कर्म गर्नुको प्रतिकार दण्ड हो, जुन अल्लाह तआलाको तर्फबाट उनीमाथि क़ेयामतसम्मको लागिरहने छ। अत: इसाईहरू कैयन् गुट छन् जो एक-अर्कासित घृणा तथा द्वेष राख्दछन्, एक-अर्कालाई अधर्मी भन्दछन् तथा एक-अर्काको पूजा स्थलमा उपासना गर्दैनन्। यस्तो लाग्छ कि मुसलमानहरूमाथि पनि यो दण्ड दिइएको छ। यो समुदाय पनि कैयौं समूहमा विभाजित छ, जसका बीच अत्याधिक मतभेद छन् एवं घृणा तथा द्वेषका पर्खाल उभिएका छन्।

[2]अर्थात् उनीहरूले तौरात तथा इंजीलमा परिवर्तन गरे तथा फेरबदल गरे, उनलाई उजागर गरे तथा जसलाई लुकाउँथे, तिनलाई व्यक्त गरे, जस्तै पत्थरले मार्ने दण्ड। जस्तो कि हदीसमा यसको विस्तृत जानकारी पाईन्छ।

[3]'प्रकाश तथा ज्वलन्त किताब' दुबैबाट तात्पर्य एउटै 'क़ुर्आन करीम' हो। यिनका बीच अरबी वाव (و) अक्षरहरुको द्वन्दताको कारण छ, किन्तु दुबैबाट अभिप्रेत एक अर्थात् पवित्र क़ुर्आन नै हो जसको स्पष्ट प्रमाण क़ुर्आन करीमको अघिको आयत हो जसमा भनिदैछ (يهدی به الله) "कि यसद्वारा अल्लाह तआ़ला मार्गदर्शन गर्छ। यदि प्रकाश तथा किताब दुईटा भएको भए शब्द यसप्रकार हुने थियो (يهدی بهما الله) अल्लाह तआ़ला

The Ummah Technology Mission

يَّهۡدِىۡ بِهِ اللّٰهُ مَنِ اتَّبَعَ
رِضۡوَانَهٗ سُبُلَ السَّلٰمِ
وَ يُخۡرِجُهُمۡ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى
النُّوۡرِ بِاِذۡنِهٖ وَيَهۡدِيۡهِمۡ اِلٰى
صِرَاطٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ ﴿١٦﴾

(१६) जसद्वारा अल्लाह उनीहरूलाई शान्तिको बाटो देखाउँछ जो त्यसको प्रसन्नताको अनुकरण गर्दछन् तथा उनीहरूलाई अन्धकारबाट आफ्नो कृपाले प्रकाशतिर निकालेर ल्याउँछ तथा उनीहरूलाई सोझो मार्ग दर्शाउँछ।

لَقَدۡ كَفَرَ الَّذِيۡنَ قَالُوۡۤا اِنَّ
اللّٰهَ هُوَ الۡمَسِيۡحُ ابۡنُ مَرۡيَمَ‌ ؕ
قُلۡ فَمَنۡ يَّمۡلِكُ مِنَ اللّٰهِ شَيۡـًٔـا
اِنۡ اَرَادَ اَنۡ يُّهۡلِكَ الۡمَسِيۡحَ ابۡنَ
مَرۡيَمَ وَاُمَّهٗ وَمَنۡ فِى الۡاَرۡضِ
جَمِيۡعًا‌ ؕ وَلِلّٰهِ مُلۡكُ السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا‌ ؕ يَخۡلُقُ

(१७) निःसन्देह उनीहरू काफ़िर (विश्वासहीन) भए जसले भने कि मरियमका पुत्र मसीह अल्लाह हो। भनिदेउ कि यदि मरियमका पुत्र मसीह र त्यसकी माता एवं विश्वका सबै मानिसहरूलाई त्यो विनाश गर्न चाहन्छ भने को छ जसको अल्लाहको अगाडी अलिकति पनि अधिकार छ ? तथा आकाशहरु तथा धर्ती र जे दुबैबीच छ अल्लाहकै राज्य हो।

यी दुबैद्वारा मार्गदर्शन गर्छ।" परन्तु यस्तो छैन। यसकारण कुर्आन करीमका यी शब्दहरुबाट यो स्पष्ट भयो कि यी प्रकाश तथा ज्वलन्त किताबको अर्थ एउटै अर्थात कुर्आन करीम हो। यो होइन कि प्रकाशबाट नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम तथा ज्वलन्त किताबबाट पवित्र कुर्आनको अभिप्रेत हो। जस्तो कि इस्लाम धर्ममा नयाँ कुराहरू रच्नेवालाहरू मनगढन्त रूपमा रचिहालेका छन् र यो सिद्ध गर्दछन् कि नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम प्रकाश हुन्। तथा यो विश्वास रचिहालिएको छ कि "अल्लाहका प्रकाशको प्रकाश हुन्।" यसप्रकार रचिएको मनगढन्त विश्वासको लागि यसको पक्षमा एउटा हदीस पनि वर्णन गर्दछन् कि अल्लाहले सर्वप्रथम नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको प्रकाश पैदा गऱ्यो र पछि त्यस प्रकाशबाट सारा संसारको सृष्टि गऱ्यो। यद्यपि कि यो हदीस कुनै पनि प्रमाणित हदीसको संकलित पुस्तकमा छैन। यसको अतिरिक्त त्यस सहीह हदीसको विपरीत छ जसमा नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले भन्नुभयो, अल्लाहले सर्वप्रथम कलमको सृष्टि गऱ्यो। (اِنَّ اَوَّلَ مَا خلق الله القلم) यो कथन तिर्मिजी तथा अबू दाऊदमा छ। हदीसका प्रकाण्ड विद्वान मोहद्दिस अलबानी लेख्नु हुन्छ कि यो हदीस सही छ जुन स्पष्टरूपले गढिएको हदीस (اَوَّلُ مَا خلق الله نوري) (कि सर्वप्रथम अल्लाहले मेरो प्रकाशको रचना गऱ्यो) लाई निर्मूल सिद्ध गरिराखेको छ। (तअलीक़ातुल मिशकात भाग १, पृष्ठ ३४)

The Ummah Technology Mission

مَا يَشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٧﴾

त्यो जे (पनि) चाहन्छ सृष्टि गर्दछ र अल्लाह सर्वशक्तिमान छ ।[1]

وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ وَالنَّصٰرٰى نَحْنُ اَبْنٰٓؤُا اللّٰهِ وَاَحِبَّآؤُهٗ ؕ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوْبِكُمْ ؕ بَلْ اَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ ؕ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَلِلّٰهِ

(१८) र यहूदी तथा ईसाई भन्दछन् कि हामी अल्लाहका पुत्र तथा मित्र हौं ।[2] तपाईं भनिदिनुस् कि त्यसो भए अल्लाह (तआ़ला) तिम्रा पापहरुका कारण तिमीलाई दण्ड किन दिन्छ ?[3] होइन बरु तिमी त्यसको सृष्टिमा एउटा मनुष्य हौ । त्यो

यस आयतमा अल्लाह तआ़लाले आफ्नो सम्पूर्ण प्रभुत्व तथा सम्पूर्ण स्वामित्वको वर्णन गरेको छ। उद्देश्य ईसाईहरूका आदरणीय ईसालाई पूज्यको स्थान दिने कुरोको विश्वासको खण्डन गर्नु हो । आदरणीय ईसालाई साक्षात भगवान हुने कुरोलाई मान्नेवाला केही मात्र नै थिए अर्थात् एउटै समूह अथवा एउटै गुट याकूबिया गुट थियो। अब यो विश्वास लगभग सबै ईसाई गुटहरुमा आदरणीय ईसालाई भगवान मान्ने कुरो कुनै न कुनै रूपमा व्याप्त छ। यसकारण ईसाईहरूमा अब त्रिमूर्तिको विश्वासको आधारशिला छ। अत: कुरआनले यस स्थानमा स्पष्ट गरिदियो कि कुनै पैग़म्बर, रसूल तथा नबीलाई भगवानको रूप दिनु स्पष्टरूपले कुफ्र छ । यस कुफ्रलाई ईसाईहरूले गरे कि आदरणीय ईसालाई भगवानको पद दिए, यदि कुनै गुट अथवा समुदाय वा कुनै अन्य पैग़म्बरलाई मानवता तथा रिसालतको स्थानबाट उठाएर भगवानको पदमा आसीन गर्नेछ भने त्यसले पनि यसै कुफ्रलाई गर्नेछ।

[1]यहूदीहरूले आदरणीय उज़ैरलाई तथा ईसाईहरूले आदरणीय ईसालाई अल्लाहका पुत्र भने तथा स्वयंलाई पनि अल्लाहको पुत्र तथा प्रिय ठान्नथाले । केहीको भनाई छ कि यहाँ हालत लुप्त छ अर्थात् (أتباع إبناء الله) "हामी अल्लाहका पुत्रहरू (उज़ैर तथा मसीह) का अनुयायी हौं ।" दुबै भावहरुबाट कुनै पनि भाव लिंदा त्यसबाट उनको घमण्ड तथा अल्लाह तआ़लाको विषयमा अनुचित विश्वासको प्रदर्शन हुन्छ । जसको अल्लाह तआ़ला समक्ष कुनै स्थान छैन ।

[2]यसमा उनीहरूको उपरोक्त घमण्डलाई निराधार सिद्ध गरिएको छ कि यदि तिमी वास्तवमा अल्लाहका प्रिय भएका भए अथवा प्रिय हुनुको अर्थ यो हो कि तिमी जे चाहन्छौ गर, अल्लाह तआ़लाले तिमीलाई समात्ने छैन त अल्लाह तआ़ला तिम्रा पापहरुमा दण्ड किन दिन्छ ? यसको स्पष्ट अर्थ यो हो कि अल्लाहको दरबारमा निर्णय दाबीहरुको आधारमा हुँदैन तथा न क़ेयामतको दिनमा हुनेछ, त्यो त ईमान, संयम तथा कर्महरुलाई हेर्छ एवं संसारमा पनि त्यसैको प्रकाशमा निर्णय गर्दछ तथा क़ेयामतको दिनमा पनि यसै नियमानुसार निर्णय गर्नेछ।

The Ummah Technology Mission

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ⑱

जसलाई चाहन्छ क्षमा गर्दछ तथा जसलाई चाहन्छ यातना दिन्छ।[1] तथा अल्लाह (तआला) को स्वामित्व आकाशहरु तथा धर्तीमा तथा उनीहरूका बीच जे-जति छ, प्रत्येक वस्तुमा छ। एवं उसैतिर फर्केर आउनु छ।

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلٰى فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا جَآءَنَا مِنْۢ بَشِيْرٍ وَّلَا نَذِيْرٍ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَشِيْرٌ وَّنَذِيْرٌ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ⑲

(१९) हे अहले किताब ! रसूलहरूको आगमनमा एक विलम्ब पश्चात हाम्रो रसूल (मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) आइसकेको छ, जो तिम्रो लागि (धर्म विधानहरु) को वर्णन गरिरहेछ ताकि तिमी त्यो नभन कि हाम्रो पासमा कोही शुभ-सूचक तथा सतर्क गराउने आएन, तसर्थ तिम्रो पासमा एउटा शुभ-सूचक तथा सतर्क गराउने (अन्तिम ईशदूत) आइसकेको छ,[2] निश्चय अल्लाह सर्वशक्तिमान छ।

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ فِيْكُمْ اَنْۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُمْ

(२०) र स्मरण गर, जब मूसा (अलैहिस्सलाम) ले आफ्नो वर्गसित भनें कि हे मेरा वर्गका मानिसहरू ! अल्लाह (तआला) को त्यस उपकारलाई स्मरण गर कि उसले तिमी मध्येबाट ईशदूत (पैग़म्बर) बनायो।

[1]यसप्रकार यो यातना तथा क्षमाको निर्णय अल्लाह तआलाको त्यसै नियमको आधारमा हुनेछ, जसलाई उसले स्पष्ट गरिदिएको छ कि ईमानवालाहरूलाई क्षमा तथा काफ़िरहरूलाई यातना, सबैको निर्णय यसै आधारमा हुनेछ। हे अहले किताब ! तिमी पनि उसको रचनाको उत्पत्ति अर्थात् मनुष्य हौ। तिम्रो लागि निर्णय अन्य व्यक्तिहरूभन्दा भिन्न किन होला ?

[2]आदरणीय ईसा तथा परम आदरणीय मुहम्मद रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको मध्येको कालमा जुन लगभग ५७० वर्षको अन्तरमा छ। यो अन्तरलाई एउटा अवकाश भनिन्छ। अहले किताबसित भनिँदैछ कि यस अवकाशको पश्चात हामीले आफ्नो अन्तिम रसूल (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) लाई पठाइदिएका छौं। अब तिमी यो पनि भन्न सक्ने छैनौं कि हाम्रो पासमा कोही शुभ-सूचना दिनेवाला तथा सतर्क गर्नेवाला ईशदूत (पैग़म्बर) नै आएन।

The Ummah Technology Mission

تَمْلُوكًاۗ وَّاٰتٰىكُمْ مَّا لَمْ يُؤْتِ اَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ۝٢٠

तथा तिमीलाई राज्य प्रदान गर्‍यो ।[1] तथा तिमीलाई त्यो प्रदान गर्‍यो जुन सम्पूर्ण जगत्मा कसैलाई प्रदान गरेन ।[2]

[1]अधिकतर नबी इस्राईलका सन्तानहरूमा भएका छन् जसको क्रम आदरणीय ईसामा समाप्त गरिहालियो तथा अन्तिम पैग़म्बर (ईशदूत) इस्माईलको सन्तानबाट हुनुभयो–सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम । यसैप्रकार कैयन् बादशाह पनि इस्राईलको सन्तानमा भए र केही नबीहरूलाई पनि अल्लाह तआलाले राज्य प्रदान गर्‍यो, जस्तै आदरणीय सुलैमान अलैहिस्सलाम । यसको यो अर्थ निस्क्यो कि नबूअतको जस्तै राज्य पनि अल्लाह तआलाको पुरस्कार हो । त्यसलाई नराम्रो ठान्नु बहुत ठूलो त्रुटि हो यदि राज्य नराम्रो भएको भए अल्लाह तआलाले कुनै नबीलाई प्रदान गर्दैनथ्यो र न यसलाई अनुकम्पाको रूपमा पवित्र कुर्आनमा त्यसको चर्चा गर्दथ्यो, जस्तो कि आजकल पश्चिमी लोकतन्त्रको उन्माद जनमानसमा आक्षादित छ तथा पश्चिमका चालबाजहरूले यो मन्त्र यसप्रकार फुकिराखेका छन् कि केवल पश्चिमी राजनीतिबाट प्रभावित राजनीतिज्ञ मात्र होइन, बरु पगडी र टोपीवाला पनि यसबाट बच्न नसकून् । अन्ततः राज्य तथा वशगत राज्य यदि शासक र राजा न्यायकारी एवं संयमी छ भने लोकतन्त्रभन्दा हजार गुना उत्तम छ ।

[2]यो संकेत पुरस्कार र चमत्कारीहरूतिर छ, जुन अल्लाहले इस्राईलका पुत्रहरूलाई प्रदान गर्‍यो । जस्तै मन्न तथा सलवाको अवतरण बादलहरुको छायाँ, फ़िरऔनबाट मुक्तिको लागि नदीबाट मार्ग बनाउनु आदि । यसप्रकार यस समुदायलाई आफ्नो समयमा श्रेष्ठ तथा उच्च स्थान प्राप्त थियो । परन्तु अन्तिम ईशदूत (पैग़म्बर) परम आदरणीय मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको रिसालत तथा उनको आगमनको पश्चात यो श्रेष्ठ स्थान मुसलमानहरूलाई प्राप्त भयो ।

﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾

"तिमी श्रेष्ठ समुदाय हौ जसलाई मानव जातिको लागि बनाइएको छ ।" (सूरः आले-इमरान-११०)

परन्तु यो पनि प्रतिबन्धित छ, त्यस उद्देश्यको पूर्तिका साथ जसको वर्णन यसै मन्त्रमा गरिएको छ ।

﴿تَأْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ﴾

"तिमी मानिसहरूलाई सत्कर्मको आदेश दिन्छौ तथा कुकर्मबाट रोक्ने गर्छौ । एवं अल्लाह तआलामा विश्वास राख्दछौ ।"

The Ummah Technology Mission

يَٰقَوۡمِ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡأَرۡضَ ٱلۡمُقَدَّسَةَ ٱلَّتِي كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡ وَلَا تَرۡتَدُّواْ عَلَىٰٓ أَدۡبَارِكُمۡ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ٢١

(२१) मेरा वर्गका मानिसहरू ! त्यस पवित्र धर्तीमा प्रवेश गर ।[1] जुन अल्लाह तआलाले तिम्रो नाममा लेखिदिएको छ ।[2] र आफ्नो पिठ्यूँ नदेखाउ ।[3] कि हानिमा पर्नेछौ ।

قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ فِيهَا قَوۡمٗا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدۡخُلَهَا حَتَّىٰ يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا فَإِن يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا فَإِنَّا دَٰخِلُونَ ٢٢

(२२) उनीहरूले उत्तर दिए हे मूसा ! त्यहाँ त शक्तिशाली लडाकू मानिसहरू छन् तथा जबसम्म उनीहरू त्यहाँबाट निस्किदैनन्, हामी त कदापि जाने छैनौं । यदि उनीहरू त्यहाँबाट निस्किन्छन् भने हामी (प्रसन्नतापूर्वक) त्यहाँ जानेछौं ।[4]

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمَا ٱدۡخُلُواْ عَلَيۡهِمُ ٱلۡبَابَ

(२३) परन्तु जो अल्लाहसित तर्सिराखेका थिए, उनीहरू मध्येबाट दुई पुरुषले भने जसमाथि अल्लाहले कृपा

[1]इस्राईलका सन्तानका परम पूर्वज आदरणीय याकूब अलैहिस्सलामको निवास स्थान बैतुल मक़्दिस थियो । परन्तु आदरणीय यूसुफ़ अलैहिस्सलामको मिश्रमा राज्यको समय यिनीहरू मिश्रमा गई बसोबास गर्नथाले । अनि त्यतिखेर देखि त्यसबेलासम्म यिनीहरू त्यहीं रहे, जबसम्म आदरणीय मूसा अलैहिस्सलाम राता-रात उनीहरूलाई फ़िरऔनको अत्याचारबाट बचाएर (फ़िरऔनबाट लुकेर) मिश्रबाट निकाल्नु भएन । त्यस समय बैतुल मक़्दिसमाथि अमालकाको राज थियो, जो एक वीर जाति थिए । जब आदरणीय मूसा अलैहिस्सलामले फेरि बैतुल मक़्दीस गई आबाद हुने कुरोको निश्चय गरे, त यसको लागि त्यहाँ राज गर्नेवालाहरू अर्थात् अमालका जातिका मानिसहरूसित युद्ध अवश्य गर्नु थियो, अत: आदरणीय मूसाले आफ्नो समुदायका मानिसहरूलाई पवित्र भूमिमा प्रवेश गर्न आदेश दिनुभयो र अल्लाहको तर्फबाट विजयको शुभ-सूचना पनि सुनाउनु भयो । परन्तु यसको उपरान्त पनि इस्राईलका सन्तान अमालिकासँग युद्ध गर्न तयार भएन । (इब्ने कसीर)

[2]यसबाट तात्पर्य विजय हो, जसको वचन अल्लाह तआलाले धर्म-युद्धको रूपमा उनीसित गरेको थियो ।

[3]अर्थात् धर्मयुद्धबाट मुख नफर्काउ ।

[4]इस्राईलको सन्तान अमालकाको वीरताबाट भयभीत भई प्रथम चरणमा साहस गुमाइहाल्यो तथा धर्म-युद्धबाट रोकियो, अल्लाहका रसूल आदरणीय मूसाको आदेशको कुनै चिन्ता गरेनन् न अल्लाह तआलाको विजय प्रदान गर्नेमा विश्वास गर्‍यो । तथा त्यहाँ जानुबाट स्पष्टरूपले इन्कार गरिदियो ।

The Ummah Technology Mission

فَاِذَا دَخَلۡتُمُوۡهُ فَاِنَّكُمۡ غٰلِبُوۡنَ ۚ
وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوۡۤا اِنۡ كُنۡتُمۡ
مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿٢٣﴾

गऱ्यो कि तिमी उनको मुकाबिला द्वारबाट प्रवेश गर, जब तिमी प्रवेश गरिहाल्नेछौ त तिमी प्रभावी रहनेछौ तथा यदि ईमान राख्दछौ भने अल्लाहमाथि नै भरोसा गर ।[1]

قَالُوۡا يٰمُوۡسٰۤى اِنَّا لَنۡ نَّدۡخُلَهَاۤ
اَبَدًا مَّا دَامُوۡا فِيۡهَا فَاذۡهَبۡ اَنۡتَ
وَرَبُّكَ فَقَاتِلَاۤ اِنَّا هٰهُنَا
قٰعِدُوۡنَ ﴿٢٤﴾

(२४) उनीहरूले भने कि हे मूसा ! हामी त्यहाँ कदापि जाने छैनौं जबसम्म उनी त्यसमा रहनेछन्, अतः तिमी र तिम्रा पोषक गई दुबै लड, हामी यही बसेका छौं ।[2]

قَالَ رَبِّ اِنِّىۡ لَاۤ اَمۡلِكُ اِلَّا
نَفۡسِىۡ وَاَخِىۡ فَافۡرُقۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَ
الۡقَوۡمِ الۡفٰسِقِيۡنَ ﴿٢٥﴾

(२५) त्यस (मूसा) ले भन्यो मेरो पोषक ! म मात्र स्वयं माथि तथा आफ्नो भाई (हारून) माथि अधिकार राख्दछु । अतः हाम्रो तथा अवज्ञाकारीहरूबीच अलगाव गरिदेउ ।[3]

قَالَ فَاِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيۡهِمۡ
اَرۡبَعِيۡنَ سَنَةً ۚ يَتِيۡهُوۡنَ فِى

(२६) त्यस (अल्लाह) ले भन्यो यो (भूमि) चालीस वर्षसम्म उनीमाथि निषेधित छ, उनी धर्तीमा भ्रमण

[1]मूसाको जातिमा मात्र यिनै दुई व्यक्ति थिए, जसलाई अल्लाहको तर्फबाट सहायतामा विश्वास थियो, उनीहरूले जातिलाई सम्झाए कि तिमी साहस त गर, अनि हेर कि अल्लाह तआला कुन प्रकारले विजय प्रदान गर्दछ ।

[2]परन्तु यसका उपरान्त पनि इस्राईलको सन्तानले कायरता, दुराचार तथा दुष्टताको प्रदर्शन गर्दै भने कि तिमी र तिम्रा पोषक गएर लडून् । यसको विपरीत बद्रको युद्धको समय रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले सहाबा (رضی الله عنهم) सित विचार-विमर्श गर्नुभयो त उनीहरूले आफ्नो अल्पसंख्या तथा कम साधनको उपरान्त पनि आफ्नो उत्साहको प्रदर्शन गरे र यो पनि भने, "हे रसूल अल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम! हामी तपाईंसित त्यस्तो भन्ने छैनौं जस्तो मूसाको समुदायले मूसालाई उत्तर दिए ।" (सहीह बुख़ारी, किताबुल मग़ाजी वल तफ़सीर)

[3]यसमा अवज्ञाकारी समुदायको समक्ष आफ्नो विवशताको प्रदर्शन पनि छ तथा उनीहरूबाट अलग हुने कुराको घोषणा पनि ।

The Ummah Technology Mission

الْاَرْضِ ۚ فَلَا تَاْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٦﴾

गरिराख्ने छन् ।[1] अतः तपाईं (मूसा) अवज्ञाकारीहरूप्रति खेद नगर्नुस् ।[2]

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ ابْنَيْ اٰدَمَ بِالْحَقِّ ۘ اِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ اَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْاٰخَرِ ؕ

(२७) र आदमका दुई पुत्रहरुको सत्यकथा उनीहरूलाई पढेर सुनाइदेउ[3] जबकि दुबैले एक-एक उपहार भेट गरे त एकबाट स्वीकार गरियो तथा दोस्रोबाट अस्वीकार गरियो,[4] तब

[1]यसलाई तीहको मैदान भनिन्छ, जसमा चालीस वर्षसम्म यिनीहरू आफ्नो अवज्ञा तथा धर्मयुद्धबाट इन्कारको कारण हिंडिरहे, तैपनि यस मैदानमा अल्लाहले उनलाई खानको लागि मन्न (एक प्रकारको गुलियो गुँद) तथा सल्वा (एक प्रकारको पंक्षी) उतार्‍यो, जसबाट वाक्क भई उनीहरूले आफ्ना ईशदूतसित भनें कि नित्य एक प्रकारको खानाले हाम्रो मन भरिसकेको छ । अतः आफ्नो पोषक (अल्लाह) सित प्रार्थना गर कि त्यसले अनेक प्रकारका वनस्पति तथा दाल हाम्रो लागि उब्जाओस् । यही उनीमाथि मेघहरुले छाया गरे, पत्थरमा आदरणीय मूसाले प्रहार गर्नाले बाह्र जातिहरुका लागि बाह्र स्रोत प्रभावित भए, यस्तै अनुकम्पाहरु पनि हुँदै गरे । चालीस वर्षपछि फेरि यस्तो स्थिति उत्पन्न गरियो कि यिनीहरू बैतुल मक्दिसमा प्रवेश गरे ।

[2]ईशदूत (पैगम्बर) जब धर्म प्रचार-प्रसारको उपरान्त पनि देख्दछ कि उसको समुदाय सोझो मार्ग अपनाउन तयार छैन, जसमा त्यसलाई दुवै लोकका भलाईहरु छन्, तब स्वभाविक रूपले त्यसलाई अत्याधिक दुःख तथा चिन्ता हुन्छ । यस्तै नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको पनि दशा हुन्थ्यो, जसको वर्णन कुर्आन मजीदमा विभिन्न स्थानहरुमा छ । परन्तु यस आयतमा आदरणीय मूसालाई सम्बोधित गरिदैंछ कि जब तिमीले आफ्नो सतर्क गर्ने तथा आमन्त्रण दिने कर्तव्य पूर्ण गरिहाल्यौ तथा अल्लाहको सन्देश मानिसहरूसम्म पुर्‍याइदियो र आफ्नो समुदायलाई एक विशाल सफलताको प्रारम्भिक बिन्दुमा ल्याएर उभ्याइदियो, परन्तु उनीहरू आफ्नो दुस्साहस तथा दुर्बोधको कारण तिम्रो कुरा मान्न तैयार छैनन्, त तिमी आफ्नो कर्तब्य पूरा गरिसक्यौ तथा अब तिमीलाई उनको विषयमा दुखी एवं चिन्तित हुनुको कुनै आवश्यकता छैन । यस्ता अवसरमा दुखी हुनु एउटा स्वभाविक कुरो हो । परन्तु यस सान्त्वनाको यो तात्पर्य हो कि आमन्त्रण दिइसके तथा सतर्क गरिसके उपरान्त अब तिमी अल्लाहको निकट भारमुक्त भइहाल्यौ ।

[3]आदमका यी दुई पुत्रहरुका नाम हाबील तथा क़ाबील थियो ।

[4]यो चढावा अथवा बलि केलाई प्रस्तुत गरियो ? यसको विषयमा कुनै उचित कथन प्राप्त छैन । परन्तु यो अवश्य प्रसिद्ध छ कि प्रारम्भमा आदरणीय आदम तथा होवाको मिलापले एक समयमा एक पुत्र तथा एक पुत्रीको जन्म हुन्थ्यो, दोस्रो गर्भबाट पुनः यसैप्रकार एक पुत्र तथा एक पुत्री जन्म लिन्थे । एक गर्भको बहिनी-भाईको विवाह दोस्रा

The Ummah Technology Mission

قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ ۖ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ
اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾

उसले भन्यो कि म तिमीलाई अवश्य मारिदिने छु त उसले भन्यो कि अल्लाह संयमीहरुबाट नै स्वीकार गर्दछ ।

لَئِن بَسَطتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي
مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ
لِأَقْتُلَكَ ۖ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ
رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

(२८) यदि तिमी मलाई हत गर्नको लागि हात बढाउँछौ भने म तिम्रो हत्या गर्नको लागि हात बढाउन सक्दिन । म अल्लाह सम्पूर्ण जगत्को पालनकर्तासित तर्सन्छु ।

إِنِّي أُرِيدُ أَن تَبُوءَ بِإِثْمِي
وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ۚ
وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

(२९) म चाहन्छु कि तिमी मेरो पाप तथा आफ्नो पाप समेट[1] र नर्कवासीहरूमध्ये होउ, तथा यही अत्याचारीहरूको फल हो ।

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ
فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٠﴾

(३०) अनि उसका इच्छाहरुले उसलाई भाइको हत्या गर्न तयार गरिदियो र

गर्भका भाई बहिनीसँग हुन्थ्यो । हाबीलसँग जन्मने बहिनी कुरूप थिइन् तथा क़ाबीलसँग जन्मने बहिनी सुन्दर थिइन् । त्यस समयको नियमानुसार हाबीलको विवाह काबीलकी बहिनीसित तथा क़ाबीलको विवाह हाबीलकी बहिनीसित हुनु थियो, परन्तु काबील चाहन्थ्यो कि त्यो आफ्नो विवाह हाबीलकी बहिनीको सट्टा आफ्नै बहिनीसित गरोस्, जो सुन्दर थिइन् । आदरणीय आदमले त्यसलाई सम्झाउनु भयो तर त्यसले मानेन, अन्तमा आदरणीय आदमले अल्लाहको लागि बलि चढाउन आदेश दिनुभयो र भन्नुभयो कि जसको बलि स्वीकार हुनेछ, क़ाबीलकी बहिनीको विवाह उसैसँग गरिदिइने छ । हाबीलको बलि स्वीकार भयो आकाशबाट अग्नि आयो र त्यसलाई खायो जुन उसको स्वीकार हुने कुराको प्रमाण थियो । केही व्याख्याकारहरूको कथन छ कि त्यसतै नै दुबै भाईहरूले आ-आफ्नो तर्फबाट अल्लाह तआ़लाको लागि बलि चढाएका थिए, हाबीलले एउटा राम्रो गाई को बलि चढाए तथा क़ाबीलले एउटा सिट्टे गऱ्यो । हाबीलको बलि स्वीकार भएको कारण क़ाबील ईर्ष्याको शिकार भईहाल्यो ।

[1]मेरो पापको अर्थ, हत्याको त्यो पाप हो जुन मलाई त्यसबेला हुन्थ्यो, जबकि म तिम्रो हत्या गर्थे । जस्तो कि हदीसमा वर्णित छ कि हत एवं हत्यारा दुबै नरकमा जानेछन् । सहावाले सोधे कि हत्याराको नरकमा जाने कुरो समझमा आउँछ, परन्तु जसको हत्या गरिएको छ, त्यो नरकमा किन जानेछ ? उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले उत्तर दिनुभयो कि यसकारण कि त्यो पनि हत्याराको हत्या गरिदिन चाहन्थ्यो । (सहीह बुख़ारी तथा मुस्लिम, किताबुल फितन)

The Ummah Technology Mission

उसले त्यसको हत्या गरिदियो, जसबाट त्यो हानि प्राप्त गर्नेहरूमा पर्न गयो ।[1]

فَبَعَثَ اللّٰهُ غُرَابًا يَّبْحَثُ فِي الْاَرْضِ لِيُرِيَهٗ كَيْفَ يُوَارِيْ سَوْءَةَ اَخِيْهِ ۭ قَالَ يٰوَيْلَتٰٓى اَعَجَزْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِثْلَ هٰذَا الْغُرَابِ فَاُوَارِيَ سَوْءَةَ اَخِيْ ۚ فَاَصْبَحَ مِنَ النّٰدِمِيْنَ ۚ۝۳۱

(३१) अनि अल्लाह (तआ़ला) ले एउटा कागलाई पठायो जो धर्ती खनिराखेको थियो ताकि त्यसलाई देखाओस् कि त्यसले आफ्नो भाईको लाश (शव) लाई कस्तो प्रकारले लुकाओस् । त्यो भन्नथाल्यो हाय अफसोच ! के म यस्तो गर्न योग्य पनि रहिन कि आफ्नो भाईको लाशलाई यस कागको जस्तो गाड्न सकूँ ? अनि त त्यो बडो दुखी एवं लज्जित भयो ।

مِنْ اَجْلِ ذٰلِكَ ۚ كَتَبْنَا عَلٰي بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ اَنَّهٗ مَنْ قَتَلَ نَفْسًۢا

(३२) यसैकारण हामीले इस्राईलका सन्तानबारे लेखिदियौं कि जसले कुनै व्यक्तिलाई

[1]यसकारण हदीसमा वर्णन छ ।

« لا تُقْتَلُ نَفْسٌ ظُلْمًا إلاَّ كانَ عَلَى ابنِ آدمَ الأَوَّلِ كِفْلٌ مِنْ دَمِهَا؛ لأَنَّهُ كانَ أَوَّلَ مَنْ سَنَّ القَتْلَ »

"जुन पनि हत्या अत्याचार स्वरूप हुन्छ (हत्यासँग) त्यसको अनर्थ रगतको बोझ आदमको त्यस पहिलो पुत्रमाथि पनि हुन्छ किनभने यो प्रथम व्यक्ति हो जसले हत्याको कार्य गर्‍यो ।" (सहीह बुख़ारी किताबुल अम्बिया तथा मुस्लिम किताबुल किसाम:)

इमाम इब्ने क़सीर भन्दछन् कि "हेर्दाखेरि यो प्रतीत हुन्छ कि क़ाबीललाई हाबीलको अनर्थ हत्या गर्नको दण्ड संसारमा प्राथमिक रूपले दिइहालिएको थियो । हदीसमा वर्णित छ नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले भन्नुभयो ।

« مَا مِنْ ذَنْبٍ أَجْدَرُ أَنْ يُعَجِّلَ اللهُ عُقُوبَتَهُ فِي الدُّنْيا مَعَ مَا يَدَّخِرُ لِصَاحِبِهِ فِي الآخِرَةِ؛ مِنَ البَغْيِ وقطيعةِ الرَّحِمِ »

"अत्याचार एवं क्रुरता तथा सम्बन्ध भङ्ग गर्नु दुई यस योग्य पाप छन् कि अल्लाह तुरुन्त यसको दण्ड संसारमा दिइहालोस्, तैपनि परलोकको दण्ड यसका अतिरिक्त त्यसको लागि सञ्चित हुनेछ, जुन त्यहाँ भोग्नु पर्नेछ ।" (अबू दाऊद किताबुल अदब, इब्ने माजा किताबुल जुहद तथा मुसनद अहमद ५/३६-३८)

र क़ाबीलमा यी दुबै पाप एकत्रित भइहालेका थिए । (इब्ने क़सीर)

The Ummah Technology Mission

بِغَيْرِ نَفْسٍ اَوْ فَسَادٍ فِى الْاَرْضِ
فَكَاَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ
وَمَنْ اَحْيَاهَا فَكَاَنَّمَاۤ اَحْيَا
النَّاسَ جَمِيْعًا ؕ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ
رُسُلُنَا بِالْبَيِّنٰتِ ۫ ثُمَّ اِنَّ كَثِيْرًا
مِّنْهُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ فِى الْاَرْضِ
لَمُسْرِفُوْنَ ﴿۳۲﴾

कसैको हत्याको बदला लिन वा धर्तीमा फसाद फैलाउनुको अतिरिक्त कुनै अरु कारणले मारिदियो भने मानौं उसले सम्पूर्ण मानिसहरूको हत्या गरिदियो र जसले त्यसलाई जीवन प्रदान गऱ्यो, त्यसले मानौं सम्पूर्ण मानिसहरूलाई जीवन दान गऱ्यो ।[1] उनको पासमा हाम्रा रसूल स्पष्ट प्रमाण लिएर आए, तैपनि उनीहरूमध्ये अधिकतर मानिसहरू धर्तीमा अत्याचार गर्नेहरू नै रहे ।[2]

اِنَّمَا جَزٰٓؤُا الَّذِيْنَ يُحَارِبُوْنَ اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهٗ وَيَسْعَوْنَ فِى الْاَرْضِ فَسَادًا
اَنْ يُّقَتَّلُوْۤا اَوْ يُصَلَّبُوْۤا اَوْ تُقَطَّعَ
اَيْدِيْهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ مِّنْ خِلَافٍ
اَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْاَرْضِ ؕ ذٰلِكَ

(३३) उनीहरूको दण्ड जो अल्लाह (तआला) सित र त्यसका रसूलसित लड्दछन् तथा धर्तीमा उपद्रव गर्दछन्, यही नै छ कि उनीहरूको हत्या गरियोस् अथवा झुन्ड्याइयोस अथवा विपरीत दिशाहरुमा उनका हात-खुट्टा काटिदिइयोस् अथवा उनीहरूलाई

[1]यस अवैध हत्याको पश्चात अल्लाह तआलाले मानवगणको मूल्यलाई व्यक्त गर्नको लागि इस्राईलको सन्तानलाई यो आदेश अवतरित गऱ्यो । यसबाट अनुमान लगाउन सकिन्छ कि अल्लाह तआलाकहाँ मानवगणको कति महत्व छ तथा कति आदर छ तथा यो नियम केवल इस्राईलको सन्तानको लागि थिएन इस्लाम धर्मका शिक्षाहरुको अनुसार पनि यो नियम चिरस्थाई छ । सुलैमान बिन अली रिबअी भन्दछन् कि मैले आदरणीय हसन बसरीसित सोधे, "यो नियम हाम्रो लागि पनि हो, जुनप्रकार इस्राईलको सन्तानको लागि थियो ।" उनले उत्तर दिए "हो, सौगन्ध छ त्यस शक्तिको जसको अतिरिक्त कोही पूजा योग्य छैन । इस्राईलको सन्तानको रगत हाम्रा रगतभन्दा अधिक आदरणीय थिएनन् ।"

[2]यसमा यहूदीहरूको निन्दा गरिएको छ कि उनको पासमा सबै नबी स्पष्ट लक्षण तथा शुभ-सूचना लिएर आए, परन्तु उनको आचरण सधैं अवज्ञाकारिता तथा सीमा उल्लघंन गर्नेवाला नै रहयो । यसमा यस्तो प्रतीत हुन्छ कि नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमलाई सान्त्वना दिइराखिएको छ कि यिनी उहाँको हत्या गर्न तथा हानि पुऱ्याउने जुन षड्यन्त्र गर्दैरहेका छन्, यो उनको कुनै नयाँ कुरा होइन । यिनको सम्पूर्ण इतिहास यिनको छल तथा कपटले परिपूर्ण छ । तपाईं हर स्थितिमा अल्लाहमा भरोसा गर्नुस, त्यो उनीहरूभन्दा राम्रो उपाय जान्दछ, त्यो सबै षड्यन्त्रहरूबाट बचाउनमा निपुण छ ।

The Ummah Technology Mission

لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝٣٣

देशबाट निष्कासित गरियोस् ।[1] यो त भयो उनको सांसारिक अपमान तथा अनादर तथा आख़िरतमा उनको लागि ठूलो यातना छ ।

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ ۖ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ

(३४) परन्तु जो आफूमाथि तिम्रो नियन्त्रणभन्दा पूर्व क्षमा माँगदछन् ।[2] निःसन्देह अल्लाह तआला

[1]यसको अवतरणको विशेषताको विषयमा वर्णन गरिन्छ कि उकल तथा ओरैना जातिका केही मानिसहरू मुसलमान भई मदीना आए, उनीहरूलाई मदीनाको जलवायु उनको स्वास्थ्यमा नराम्रो प्रभाव पाऱ्यो तब नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले उनीहरूलाई मदीना बाहिर, जहाँ दानका उँट थिए, पठाइदिनुभयो कि उनको दूध-मूत्र, पियो, अल्लाह स्वस्थ गर्नेछ । अतः केही दिनपछि उनीहरू स्वस्थ भइहाले, परन्तु त्यसको पश्चात उनीहरूले ऊँटका रखवाला गोठालाहरुको हत्या गरिदिए तथा ऊँट धपाएर लगे । जब नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमलाई यस विषयमा सूचना प्राप्त भयो तब उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले उनका पछि मानिसहरू दगुराउनु भयो जो उनीहरूलाई ऊँटहरुसहित समातेर ल्याए । नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले उनका हात-खुट्टा उल्टो दिशाबाट काटिहाले, उनका आँखामा तातो सूईरो हाल्न लगाउनु भयो (किनभने उनीहरूले पनि गोठालाहरुसँग यस्तै गरेका थिए) अनि उनीहरूलाई घाममा राखिदिए, यहाँसम्मकि उनीहरू त्यहीं मरिहाले । सहीह बुख़ारीमा यो शब्द पनि आउँछ कि उनीहरूले चोरी पनि गरे तथा हत्या पनि गरे, ईमान ल्याए पश्चात कुफ्र पनि गरे, तथा अल्लाह तथा रसूलतिर युद्ध पनि । (सहीह बुख़ारी किताबुद्दियात वल तिब्ब वल तफ़सीर र सहीह मुस्लिम किताबुल क़सामः) । यसलाई आयत मुहारबा भनिन्छ । यो सामान्य आदेश हो अर्थात मुसलमान तथा काफ़िर दुबैका लागि हो । मुहारबाको अर्थ हो कि कुनै संगठित तथा शस्त्रहरुले सुसज्जित जत्थाको इस्लामी राज्यभित्र अथवा त्यसको निकट जङ्गल आदिमा बाटो हिंडिरोखेका क़ाफिला अथवा व्यक्ति अथवा समूहमाथि हमला गर्नु, हत्या तथा उपद्रव गर्नु, लुकिछिपि अपहरण गर्नु । यसका जो चार दण्ड वर्णित गरिएका छन्, इमाम (समयका शासक) लाई अधिकार छ कि ती मध्येबाट जुन दण्ड उचित ठान्दछन्, दिऊन् । केही भन्दछन् कि यदि मोहारिबहरूले हत्या, चोरी तथा आतङ्क फैलाएका छन् भने उनलाई मृत्युदण्ड, (हत्या अथवा फाँसी) दिइने छ तथा जसले केवल हत्या गऱ्यो तथा माल लिएर त्यसको पनि हत्या गरिनेछ, तथा जसले हत्या गऱ्यो र माल पनि खोस्यो त्यसको एक दाहिने हात तथा वायाँ खुट्टा अथवा बायाँ हात तथा दाहिने खुट्टा काटिनेछ । तथा जसले न हत्या गऱ्यो एवं न माल खोस्यो त्यसले केवल आतङ्क फैलाइ त्यसलाई देशबाट निष्काशित गरिनेछ । इमाम शौकानीको कथन छ कि पहिलो कुरो उचित छ कि दण्ड दिनुमा इमामको अधिकार छ । (फ़तहुल क़दीर)

[2]यदि गिरफ्तार हुनुभन्दा पूर्व त्यसले क्षमा माँगेर इस्लामी राज्यको शरणमा आउने घोषणा गरिदिन्छ भने त्यसलाई क्षमा गरिदिइने छ, वर्णित दण्ड दिइने छैनन् ।

The Ummah Technology Mission

غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝

अत्याधिक क्षमाशील तथा अत्याधिक कृपालु एवं दयालु छ।

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَابْتَغُوْٓا اِلَيْهِ الْوَسِيْلَةَ وَجَاهِدُوْا فِيْ سَبِيْلِهٖ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝

(३५) हे मुसलमानहरू ! अल्लाह तआलासित तर्सिराख तथा त्यसतिर निकटता प्राप्त गर्ने प्रयत्न गर ।[1] तथा त्यसको मार्गमा धर्मयुद्ध गर ताकि तिम्रो (हित) भलाई होस् ।

तर फेरि यस विषयमा मतभेद छ कि दण्डको क्षमाको साथ उनले हत्या गरेर अथवा माल लुटेर अथवा बलात्कार गरेर मनुष्यहरुलाई जुन कष्ट दिएका छन्, यो अपराध पनि क्षमा गरिनेछ अथवा तिनको बदला लिइनेछ । केही आलिमहरूका निकट यिनी क्षमा गरिने छैनन्, बरु यिनको बदला लिइने छ । इमाम शौकानी तथा इमाम इब्ने कसीरको झुकाव यसतिर छ कि उनलाई क्षमा गरियोस् र यसको प्रत्यक्ष आयतको उद्देश्य बताएका छन् । तर गिरफ्तारीको पश्चात क्षमा माग्नाले अपराध क्षमा हुनेछैन, उनी दण्डका अधिकारी हुनेछन् । (फ़तहुल क़दीर तथा इब्ने कसीर)

[1]वसीला (وسيلة) को अर्थ यस्तो विषय हो जुन कुनै उद्देश्यको प्राप्ति तथा त्यसको सामीप्यको साधन बनोस । "अल्लाह तआलाको निकटता प्राप्त गर्नुको कारण प्रयत्न गर" को अर्थ हुनेछ कि यस्ता कर्म गर जसबाट तिमीलाई अल्लाहको प्रसन्नता तथा त्यसको निकटता प्राप्त होस् । इमाम शौकानीको कथन छ, "वसीला अर्थात् सामीप्य संयम आदि ती सत्कर्म हुन्, जसका माध्यमबाट भक्त अल्लाहको निकटता प्राप्त गर्दछन् ।" यसैप्रकार प्रतिबन्धित तथा निषेध वस्तु तथा कर्महरुबाट बच्नाले पनि अल्लाहको निकटता प्राप्त हुन्छ, यसकारण प्रतिबन्धित तथा निषेध वस्तु तथा कर्महरुलाई छाड्नु पनि अल्लाहको निकटता प्राप्त गर्नुको माध्यम हो । परन्तु मूर्खहरूले यस वास्तविक माध्यमलाई छाडी चिहानमा गाडिएका मानिसहरूलाई आफ्नो माध्यम बनाइहालेका छन्, जसको धार्मिक नियमहरूमा कुनै स्थान छैन । अपितु हदीसमा त्यस मोक़ामे महमूद (उच्च स्थान) लाई पनि वसीला भनिएको छ जो स्वर्गमा नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमलाई प्रदान गरिनेछ । यसैले उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले भन्नुभयो कि जो पनि अजान पश्चात मेरो लागि यस माध्यमको प्रार्थना गर्नेछ, त्यो मेरो शिफ़ाअतको पात्र हुनेछ । (सहीह बुख़ारी किताबुल अजान र सहीह मुस्लिम किताबुल सलात)

दुआ वसीला:

« اللّٰهُمَّ! رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ، اٰتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا الَّذِيْ وَعَدْتَهٗ »

The Ummah Technology Mission

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ
لِيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ
مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾

(३६) विश्वास गर कि काफ़िरहरूसित यदि त्यो सबै कुरो छ, जुन सम्पूर्ण धर्तीमा छ तथा त्यसको समान अरु अधिक पनि छ र उनी ती सबैलाई क़ेयामतको दिनको यातनाको साटो प्रतिशोधमा दिन चाहन्छन् तैपनि असम्भव छ कि उनीहरूको तर्फबाट दिइने यी सबै कुरा स्वीकार गरियोस्, उनको लागि त दुखदायी यातना छ ।[1]

يُرِيدُونَ أَن يَخْرُجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا
هُم بِخَارِجِينَ مِنْهَا ۖ وَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾

(३७) उनीहरू इच्छा गर्नेछन् कि नरकबाट उम्कन पाउन् परन्तु उनीहरू कदापि त्यसबाट निस्कन सक्ने छैनन्, उनका लागि त स्थायी यातनाहरू छन् ।[2]

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا
أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا

(३८) चोर तथा चोरनीका हात काटिदेउ,[3] यो उनीहरूको कर्तुतको (कुकर्मको) बदला तथा अल्लाहको

[1]हदीसमा वर्णन छ कि एक नरकवासीलाई नरकबाट निकाले र अल्लाह तआलाको समक्ष ल्याइनेछ । अल्लाह तआला त्यससित सोध्ने छ कि "तिमीले आफ्नो विश्राम स्थल कस्तो पायौ ? त्यसले भन्नेछ, "साह्रै नराम्रो विश्राम स्थल ।" अल्लाह तआला भन्नेछ, "के तिमी धर्ती भरिको स्वर्ण यसबाट छुटकारा प्राप्त गर्नको लागि यसको साटो स्वरूप दिन चाहनेछौ ?" त्यसले सकारात्मक उत्तर दिनेछ। अल्लाह तआला भन्नेछ, म त संसारमा यसभन्दा पनि निकै कमको माँग तिमीसित गरेको थिएँ, तिमीले त्यसको कुनै ध्यान दिएनौ र त्यसलाई पुन: नरकमा हाल्दिनेछ। (सहीह मुस्लिम सिफ़तुल क़ियाम: र सहीह बुख़ारी मुस्लिम अल-रिक़ाक वल अंबिया)

[2]यो आयत काफ़िरहरू (विश्वासहीन) को लागि छ किनभने ईमानवालाहरूलाई दण्डको उपरान्त नरकबाट निकालिनेछ जस्तो कि हदीसबाट यसको पुष्टि हुन्छ ।

[3]केही विचारकहरूका अनुसार चोरीको यो आदेश सामान्य छ। चोरी अलिकति कुराको होस् अथवा धेरै वस्तुको। यसैप्रकार त्यो सुरक्षित स्थानमा राखिएको होस् अथवा असुरक्षित स्थानमा राखिएको होस् प्रत्येक अवस्थामा चोरीको दण्ड दिइने छ। जबकि अरु विचारहरुका निकट यसको लागि सुरक्षित तथा निर्धारित स्थान आवश्यक छ। अनि मात्राको निर्धारणमा मतभेद छ। हदीसको ज्ञाताहरूको निकट कमसेकम मात्रा चौथाई दीनार अथवा तीन दिरहमको अथवा त्यसको समुल्यको कुनै कुरा होस्, यसबाट कमको चोरीमा हात काटिने छैन। यसैप्रकार हात कलाई (नाडीबाट) काटिनेछन्, कुहिनो अथवा काँधबाट होइन, जस्तो कि केहीको विचार छ। (विस्तृत जानकारीको लागि हदीस, फिक्ह तथा तफ़सीरका किताबहरुको अध्ययन गरियोस्)

The Ummah Technology Mission

مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝٣٨

तर्फबाट दण्ड हो, तथा अल्लाह तआ़ला शक्तिशाली तथा पूर्ण वैज्ञानिक छ ।

فَمَنْ تَابَ مِنْۢ بَعْدِ ظُلْمِهٖ وَاَصْلَحَ فَاِنَّ اللّٰهَ يَتُوْبُ عَلَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٣٩

(३९) जो आफ्नो पापको पश्चात क्षमा माँग्दछ तथा सुधार गर्दछ, त अल्लाह (तआ़ला) दयाको रूपमा उसतिर आकर्षित हुन्छ ।[1] निःसन्देह अल्लाह तआ़ला क्षमाशील कृपानीधि छ ।

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٤٠

(४०) के तिमीलाई ज्ञात छैन कि अल्लाह (तआ़ला) को लागि आकाशहरु तथा धर्तीको राज्य छ ? जसलाई चाहन्छ दण्ड दिन्छ, जसलाई चाहन्छ क्षमा गरिदिन्छ । अल्लाह तआ़लालाई प्रत्येक कुरोको सामर्थ्य प्राप्त छ ।

يٰۤاَيُّهَا الرَّسُوْلُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْۤا اٰمَنَّا بِاَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوْبُهُمْ ۛۚ وَمِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا ۛۚ سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ سَمّٰعُوْنَ لِقَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ۙ لَمْ يَاْتُوْكَ ؕ يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ

(४१) हे रसूल ! तपाईं उनीहरूको लागि दुःखी नहुनुहोस्, जो अविश्वासमा दौड लगाइराखेका छन् जसले आफ्ना मुखले भने कि हामीले विश्वास गर्यौं तथा उनका हृदयले विश्वास गरेनन्[2] तथा जो यहूदी भए, उनीमध्येबाट केही झूठो सुन्नका अभ्यासी तथा अन्य मानिसहरूका गुप्तचर छन्, जो तपाईंको पासमा आएनन् । उनीहरू शब्दलाई उनका स्थानबाट परिवर्तित गरिदिन्छन्, भन्दछन् कि यदि तिमी

[1]यस क्षमाबाट तात्पर्य अल्लाहकहाँ क्षमाको स्वीकृति हो, यो होइन कि क्षमा माँग्नाले चोरी अथवा कुनै दण्डनीय अपराधको दण्ड क्षमा भइहाल्ने छ । दण्ड संहिताहरू पश्चातापबाट क्षमा गरिने छैनन् ।

[2]नबी करीम सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमलाई कृतघ्न तथा मिश्रणवादीहरुबाट ईमान नल्याउनको कारण तथा सोझो मार्ग न अपनाउनको कारण जुन दुःख तथा खेद हुन्थ्यो, त्यसमा अल्लाह तआ़ला आफ्नो पैग़म्बरलाई अधिक दुखी नहुनुको निर्देश दिइराखेको छ ताकि यसप्रकार उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमलाई यो सन्तोष रहोस् कि यस्ता मानिसहरूको विषयमा अल्लाह तआ़ला मसित सोध्ने छैन ।

The Ummah Technology Mission

مِنۢ بَعۡدِ مَوَاضِعِهِۦۖ يَقُولُونَ إِنۡ أُوتِيتُمۡ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمۡ تُؤۡتَوۡهُ فَٱحۡذَرُواْۚ

यो (आदेश) दिइनेछौ भने मानिहाल तथा यो दिइने छैनौं भने अलगग रह ।[1] र जसलाई

[1]आयत संख्या ४१ देखि ४४ सम्मको अवतरण हुने विषयमा दुई घटनाहरूको वर्णन छ। प्रथम दुई विवाहित यहूदी बलात्कारिहरू (पुरुष-स्त्री) का। उनीहरूले त आफ्नो किताब तौरातमा परिवर्तन गरिहालेका थिए, यसका अतिरिक्त त्यसका केही आदेशहरुको पालना पनि गर्दैनथे। यसैप्रकार पत्थरहरुले हिर्काइ विवाहित बलात्कारिहरूलाई मारिहाल्ने दण्डको आदेश उनको किताबमा थियो तथा अहिले पनि छ। परन्तु उनीहरू यस दण्डबाट बच्न पनि चाहन्थे यसकारण आपसमा निर्णय गरे कि महम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको पासमा जान्छौं, यदि उनी हामीले बनाएको दण्ड कोर्राहरुको प्रहार अथवा मुख कालो गर्ने निर्णयलाई मानिहाल्छन् भने, मानिहाल्छौ तथा यदि ढुङ्गाले प्रहार गरी मारिहाल्ने कुराको निर्णय गर्छन भने, मान्दैनौं। अतः आदरणीय अब्दुल्लाह बिन उमर भन्नुहुन्छ कि यहूदी महम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको सेवामा उपस्थितिमा भए। उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले सोध्नुभयो कि तौरातमा पत्थरहरुले प्रहार गरी मारिहाल्ने विषयमा के छ ? उनीहरूले भने तौरातमा बलात्कारको दण्ड कोर्रा हान्नु तथा अपमानित गर्नु हो अब्दुल्लाह बिन सलामले भनें कि तिमी झूठो बोल्दछौ, तौरातमा ढुङ्गाले प्रहार गरी मार्ने आदेश बिद्दमान छ, जाउ तौरात ल्याउ, तौरात ल्याई उनी पढ्न लागे त पत्थरले प्रहार गरी मार्नेवाली आयत (मन्त्र) मा हात राखेर अगाडी-पछाडीका आयतहरू पढिदिए। अब्दुल्लाह बिन सलामले भनें कि हात हटाउ, जब हात हटाइए त त्यहाँ पत्थरहरुले मार्ने आयत विद्यमान थियो। अन्ततः उनीहरूले स्वीकार गर्नुपर्‍यो कि महम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम साँचो भन्नुहुन्छ। तौरातमा पत्थरहरुबाट मार्ने दण्ड विद्यमान छ। अतः दुवै बलत्कारिहरूलाई ढुङ्गाले हानि-हानि मारियो। (हेर्नुस् सहीहैन तथा अन्य हदीसका पुस्तकहरु) एक अन्य घटनाको वर्णन यसप्रकार छ कि यहूदीहरूको एक क़बीला आफूलाई अर्को क़बीलाभन्दा अधिक श्रेष्ठ तथा सम्मानित ठान्दथ्यो र यसको अनुसार आफ्नो मारिएको व्यक्तिको आर्थिक दण्ड हत्याराबाट लिइने मूल्य सय (वस्तु) तथा दोस्रो क़बीलालाई पचास वस्क निर्धारित गरिएको थियो। जब नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम मदीना पुग्नुभयो त यहूदीहरूको दोस्रो क़बीलालाई साहस भयो जसको हत्या गरिएको व्यक्तिको मुल्य हत्यारावाट आधी लिन्थ्यो तथा उसले रगतको मुल्य सय वस्कबाट दिन इन्कार गरिदियो। निकट थियो कि उनीहरूमध्ये युद्ध शुरु भइहालोस्, परन्तु तिनका समझदार मानिसहरू नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमबाट निर्णय गराउन तयार भइहाल्यो। त्यस समय यो आयत उत्र्‍यो जसमा एक आयतमा रगतको मूल्यमा समानताको आदेश दिइयो। (यो कथा मुसनद अहमदमा छ, जसको प्रमाणलाई शेख़ अहमद शाक़िरले सही भन्नुभएको छ। मुसनद अहमद भाग १, पृष्ठ हदीस संख्या २२१२) इमाम इब्ने कसीरको कथन छ, सम्भव छ कि दुबै घटनाहरु एकै समयमा घटित भएका हुन् तथा ती सबैको लागि यी आयत अवतरित भएका हुन्। (इब्ने क़सीर)

The Ummah Technology Mission

अल्लाह मार्ग-विचलित गर्न चाहन्छ त्यसको लागि अल्लाहमाथि तपाईंको अलिकति पनि अधिकार छैन । यिनैका हृदयलाई अल्लाह पवित्र गर्न चाहँदैन । यिनैको लागि संसारमा अपमान तथा आख़िरत (परलोक) मा ठूलो दण्ड छ ।	وَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ فِتْنَتَهٗ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَمْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يُّطَهِّرَ قُلُوْبَهُمْ ؕ لَهُمْ فِى الدُّنْيَا خِزْىٌ ۚۖ وَّلَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝٤١
(४२) यी कान थापी-थापी झूठो कुरा सुन्ने[1] तथा निकै अवैध कुरा खानेहरू हुन् । यदि यिनीहरू तिम्रो पासमा आउँछन् भने तिमीलाई अधिकार छ कि चाहन्छौ भने तिनका बीच निर्णय गरिदेउ, चाहन्छौ भने नगर, यदि तिमी उनीहरूलाई बेवास्ता राख्छौ तैपनि यिनीहरू कुनै हानि पुऱ्याउन सक्दैनन् र यदि तिमी निर्णय गर्छौ भने उनमा न्यायसाथ निर्णय गर, नि:सन्देह न्याय गर्नेसँग अल्लाह तआ़ला प्रेम गर्दछ ।	سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ اَكّٰلُوْنَ لِلسُّحْتِ ؕ فَاِنْ جَآءُوْكَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ اَوْ اَعْرِضْ عَنْهُمْ ۚ وَاِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَّضُرُّوْكَ شَيْـًٔا ؕ وَاِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ۝٤٢
(४३) तथा (आश्चर्य कुरा यो छ कि) उनी कसरी आफ्नो पासमा तौरात हुँदा, जसमा अल्लाहको आदेश छ, तिमीलाई निर्णायक बनाउँछन् । अनि त्यस पश्चात मुख फर्काउँछन् । वास्तवमा यिनी ईमान तथा विश्वास भएका होइनन् ।	وَكَيْفَ يُحَكِّمُوْنَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرٰىةُ فِيْهَا حُكْمُ اللّٰهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ؕ وَمَآ اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ۝٤٣
(४४) हामीले तौरात अवतरित गऱ्यौं जसमा मार्गदर्शन तथा प्रकाश ज्योति छ । यहूदीहरूमा यसै तौरात	اِنَّآ اَنْزَلْنَا التَّوْرٰىةَ فِيْهَا هُدًى وَّنُوْرٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّوْنَ

[1](سماعون) (सम्माऊना) को अर्थ हो "अत्याधिक सुन्नेवाला" यसका दुई भावार्थ हुनसक्छन् । भेद जान्नको लागि धेरै अधिक सुन्नु अथवा अरुहरूका कुरा जान्नको लागि सुन्नु । केही व्याख्याकारहरूले पहिला अर्थ लिएका छन् र केहीले दोस्रो ।

The Ummah Technology Mission

द्वारा अल्लाहलाई मान्ने,[१] अंबिया (अलैहिमुस्सलाम) तथा अल्लाहका भक्त र ज्ञानीहरूले निर्णय गर्ने गर्थे किनभने उनीहरूलाई अल्लाहको यस किताबको सुरक्षाको आदेश दिइएको थियो ।[२] तथा उनीहरू त्यसका संरक्षक थिए ।[३] अब तिमी मानिसहरूसित नतर्स बरु मसित तर्स, मेरा आयतहरूलाई थोरै-थोरै मूल्यमा नबेच[४] र जो

الَّذِيْنَ اَسْلَمُوْا لِلَّذِيْنَ هَادُوْا وَالرَّبّٰنِيُّوْنَ وَالْاَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوْا مِنْ كِتٰبِ اللّٰهِ وَكَانُوْا عَلَيْهِ شُهَدَآءَ ۚ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِيْ ثَمَنًا قَلِيْلًا ؕ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٤٤﴾

[१](أسلموا) (असलमू) यो नबीहरूको विशेषताको वर्णन हो कि ती सबै नबी इस्लाम धर्मका अनुयायी थिए, जसतिर मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम आमन्त्रण दिइरहनु भएको छ । अर्थात् सबै नबीहरूको धर्म एउटै रहेको छ । इस्लाम जसको आधारशिला हो कि एक अल्लाहको इबादत (उपासना) तथा त्यसको इबादतमा कसैलाई सम्मिलित नगरियोस् । प्रत्येक नबीले सर्वप्रथम एकेश्वरवाद तथा त्यसको साथमा कसैलाई पनि सम्मिलित नगर्नुको आमन्त्रण दिनुभयो ।

﴿وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا نُوْحِيْٓ اِلَيْهِ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدُوْنِ﴾

"हामीले तपाईंभन्दा पूर्व जति रसूल पठायौं, सबैलाई यही प्रकाशना (वह्यी) गर्‍यौं कि मेरो अतिरिक्त कोही पूज्य छैन, तसर्थ तिमी सबै मेरो इबादत (बन्दना) गर ।" सूर: अल-अंबिया-२५)

यसलाई कुर्आनमा (الدين) (अद-दीन) पनि भनिएको छ । जस्तो कि सूर: शूरको आयत संख्या १३ मा पनि यसै विषयको वर्णन गरिएको छ ।

﴿شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّيْنِ مَا وَصّٰى بِهٖ نُوْحًا﴾

"हामीले तपाईंको लागि त्यही धर्म निर्धारित गरेका छौं, जुन तपाईंभन्दा पूर्व अन्य नबीहरुका लागि गरेका थियौं ।"

[२]अत: उनीहरूले तौरातमा कुनै परिवर्तन गरेनन्, जुनप्रकार पछि मानिसहरूले गरे ।

[३]कि यो किताब कुनै कमी अथवा अधिकताबाट सुरक्षित छ र अल्लाहको तर्फबाट अवतरित गरिएको छ ।

[४]अर्थात् मानिसहरूसित तर्सेर तौरातको वास्तविक आदेशमा आवरण नहाल, न संसारको अलिकति लाभको लागि तिनमा परिवर्तन गर ।

The Ummah Technology Mission

अल्लाहबाट अवतरित गरिएका प्रकाशनाहरू (वह्यी) को आधारमा निर्णय गर्दैनन्, उनी पूर्ण तथा परिपक्व काफ़िर हुन् ।[1]

(४५) र हामीले (तौरात) मा यहूदीहरूका अधिकारमा यो कुरा निर्धारित गरिदिएका छौं कि ज्यानको बदला ज्यान र आँखाको बदला आँखा तथा नाकको बदला नाक एवं कानको बदला कान र दाँतको बदला दाँत तथा विशेष घाउहरुको पनि बदला छ ।[2] अनि जो व्यक्ति उसलाई क्षमा गरिदिन्छ त त्यो त्यसको लागि प्रायश्चित हो तथा जो अल्लाहका आदेशहरुका अनुसार निर्णय गर्दैनन्, ती नै अत्याचारी हुन् ।[3]

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنفَ بِالْأَنفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ ۚ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُ ۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ⑮

[1]अनि कसरी तिमी ईमानको साटो कुफ्र (अविश्वास) को लागि तैयार भइहाल्यौ ?

[2]जब तौरातमा प्राणको बदला प्राण तथा घाउहरुमा बदलाको आदेश दिइएको थियो त यहूदीहरूको एक क़बीला (बनू-नजीर) लाई अर्को क़बीला (बनू कुरैज़ा) सित यसको अतिरिक्त व्यवस्था गर्न तथा आफ्नो हतद्वारा मृतकको बदला अन्य क़बीलाहरुमा दुई गुना लिनुको के औचित्य छ ? जस्तो कि यसको विस्तृत जानकारी पछिल्ला पृष्ठहरुमा आइसकेको छ ।

[3]यो यस कुरातिर संकेत हो कि जुन क़बीलाले उपरोक्त निर्णय गरेको थियो, यो अल्लाहद्वारा उतारिएका आदेशको विपरीत थियो तथा यसप्रकार उनीहरूले अत्याचार गरे । अर्थात् मनुष्य यस कुराको लागि प्रतिबन्धित छ कि त्यो अल्लाहका आदेशहरुलाई अपनाओस् तथा उसैको आधारमा निर्णय गरोस् तथा जीवनका सबै समस्याहरुमा उसैको प्रकाशमा समाधान निकालोस् । यदि त्यसले यस्तो गर्नेछैन भने अल्लाह तआ़लाको समक्ष अत्याचारी तथा दूराचारी एवं काफ़िर मानिने छ । यस्ता मानिसहरूका लागि अल्लाह तआ़लाले तीनवटै शब्द प्रयोग गरेर आफ्नो क्रोधको प्रदर्शन गरेको छ । यसको उपरान्त पनि मनुष्य आफूले बनाएका नियमहरु तथा आफ्ना इच्छाहरूलाई श्रेष्ठता दिन्छ भने यसभन्दा ठूलो दुर्भाग्य के हुनेछ ?

टिप्पणी : धर्मशास्त्रीहरूले लेखेका छन् कि पछिल्ला धर्महरुका जुन नियमहरुको आदेश अल्लाह तआ़लाले निरन्तर राखेको छ, हाम्रो लागि पनि त्यसको अनुसार कर्म गर्नु आवश्यक छ र यस आयतमा वर्णित आयत निरस्त भएका छैनन् । यसकारण यी पनि इस्लाम धर्मका नियमहरुका आदेश हुन् ।

The Ummah Technology Mission

وَقَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيْسَى ابْنِ
مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
مِنَ التَّوْرٰىةِ وَاٰتَيْنٰهُ الْاِنْجِيْلَ
فِيْهِ هُدًى وَّنُوْرٌ وَّمُصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ
وَهُدًى وَّمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٦﴾

(४६) र हामीले उनको पछि ईसा पुत्र मरियमलाई पठायौं, जो आफ्नो पूर्वको किताब अर्थात् तौरातको पुष्टि गर्ने थिए ।[1] तथा हामीले उनलाई इंजील प्रदान गऱ्यौं जसमा प्रकाश तथा मार्गदर्शन थियो तथा त्यसले आफ्नो भन्दा पूर्वको किताब तौरातको पुष्टि गर्दथ्यो तथा त्यो स्पष्ट मार्गदर्शन तथा शिक्षा थियो अल्लाह तआ़लासित तर्सनेहरूका लागि ।[2]

जस्तो कि हदीसबाट यसको पुष्टि हुन्छ । यसैप्रकार हदीसमा (النفس بالنفس) (ज्यानको बदला ज्यान) को सामान्य आदेशबाट दुई अवस्थाहरु अलग छन् कि कुनै मुसलमान यदि कुनै काफ़िरको हत्या गरिदिन्छ भने बदलामा त्यस मुसलमानलाई त्यसैप्रकार गुलाम (दास) को बदला स्वतन्त्रलाई हत गरिने छैन । (विस्तारको लागि हेर्नुस् फ़तहुल बारी र नैलुल अवतार आदि)

[1]अर्थात् विगत नबीहरुको तत्पश्चात नै आदरणीय ईसालाई पठायो जो आफ्नो पूर्व उतारिएको किताब तौरातको पुष्टि गर्नेवाला थिए, त्यसलाई झुठ्लाउनेवाला थिएनन्, जुन यस कुराको प्रमाण हो कि आदरणीय ईसा पनि अल्लाहका सत्य रसूल हुन् र त्यसै अल्लाहद्वारा पठाइएका हुन् जसले आदरणीय मूसामाथि तौरात अवतरित गरे, यसको उपरान्त पनि यहूदीहरूले आदरणीय ईसा अलैहिस्सलामलाई झूठा भने, तथा उनका आदेशहरुको विरोध र अनादर एवं अपमान गरे ।

[2]अर्थात् जुनप्रकार तौरात आफ्नो समयमा मानिसहरूको मार्गदर्शनको साधन थियो । यसैप्रकार इंजीलको अवतरण पश्चात यही स्थान इंजीललाई प्राप्त भइहाल्यो तथा पछि कुरआन करीमको अवतरण पश्चात तौरात तथा इंजील तथा आकाशीय पुस्तकहरुका आदेश अनुसार कर्म गर्न निरस्त गरियो तथा मार्गदर्शन एवं मोक्षको मात्र एक साधन पवित्र कुरआन रहयो र यसैमा अल्लाह तआ़लाले आकाशीय किताबहरुको श्रृंखला समाप्त गरिदिए । अत: यो यस कुराको घोषणा हो कि क़ेयामतसम्म जन्म लिनेवाला सबै मनुष्यहरूको भलाई तथा सफलता यसै कुरआनसित सम्बन्धित छ, जो यससँग सम्बन्धित भयो, सम्मानित भइहाल्यो, जो अलग भयो असफलता तथा अपमान त्यसको भाग्य बनिहाल्यो । यसबाट ज्ञात भयो कि सर्व धर्म संभाव:को विचार एकदम अनुचित छ, सत्य हरेक समयमा एउटै रहिआएको छ, अनेक होइन । सत्यको अतिरिक्तप्रत्येक असत्य छ । तौरात आफ्नो समयको सत्य थियो, त्यसको पश्चात इंजील आफ्नो समयको सत्य थियो, इंजीलको अवतरण पश्चात तौरातका अनुसार कार्य उचित थिएन, तथा जब कुरआन अवतरित भयो, त इंजील निरस्त भइहाल्यो,

The Ummah Technology Mission

(४७) तथा इंजील प्राप्त गर्नेहरूलाई पनि आवश्यक छ कि अल्लाह तआलाले जे-जति इंजीलमा अवतरित गरेको छ, त्यसै अनुसार आदेश गरून् ।[1] तथा जो अल्लाह तआलाद्वारा अवतरित गरिएकोबाटै नै आदेश गर्दैनन् उनीहरू कुकर्मी हुन् ।

وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فِيهِ ۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾

(४८) तथा हामीले तपाईंतिर सत्यले परिपूर्ण यो किताब उतारेका छौं, जुन आफूभन्दा पूर्वका सबै किताबहरूको पुष्टि गर्दछ तथा उनको रक्षक हो ।[2] यसकारण तपाईं उनीहरूबीच अल्लाहद्वारा अवतरित गरिएको किताब अनुसार निर्णय गर्नुस्[3] यस सत्यबाट हटेर उनीहरूका

وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ ۖ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ ۚ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ

इंजील अनुसार कार्य उचित रहेन तथा केवल कुरआन नै मात्र एक कार्यक्रम तथा मोक्षको लागि कर्मकाण्ड रहेको छ । यसमा आस्था बिना अर्थात् मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको नबूअत (दूतत्व) लाई स्वीकार नगरिकन मोक्ष सम्भव छैन र जानकारीको लागि हेर्नुस् सूरः अल-बकरःको आयत संख्या ६२ को व्याख्या ।

[1]इंजीलका अनुपालकहरूलाई यो आदेश त्यसबेलासम्म थियो, जबसम्म आदरणीय ईसाको नबूवतको काल थियो । नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको आगमनको पश्चात आदरणीय ईसाको नबूअतको समय पनि समाप्त भइहाल्यो । तथा इंजीलको आदेशहरूको पालना पनि समाप्त भइहाल्यो । अब ईमानवाला त्यसैलाई ठानिनेछ जसले मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको रिसालत (दूतत्व) मा ईमान ल्याउनेछ र कुर्आन करीमका आदेशहरुको पालना गर्नेछ ।

[2]प्रत्येक आसमानी किताब आफूभन्दा पूर्वका आसमानी किताबहरुको पुष्टि गर्नेवाला रहेको छ, जुनप्रकार कुर्आन भूतपूर्व आकाशीय किताबहरुको पुष्टि गर्नेवाला छ । पुष्टिको अर्थ यो हो कि यी सबै किताबहरु वास्तवमा अल्लाहबाट नै अवतरित किताबहरु हुन् । परन्तु कुर्आन प्रमाण शास्त्रहरूका साथ-साथै (مهيمن) (रक्षक, विश्वास साक्षी तथा निर्णायक) पनि छ । अर्थात पूर्वका किताबहरुका परिवर्तन पनि भएको कारण कुर्आनको निर्णय मान्य हुनेछ, जसलाई यो उचित भन्नेछ, त्यो उचित, शेष अनुचित तथा असत्य छ ।

[3]यसभन्दा पूर्व आयत संख्या ४६ मा नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमलाई यो अधिकार दिइएको थियो कि तपाईं उनका विवादमा निर्णय गर्नुस् अथवा नगर्नुस्, तपाईंको इच्छा हो । परन्तु अब यसको स्थानमा त्यो आदेश दिइराखिएको छ कि उनका आपसी विवादहरुको पनि निर्णय, कुर्आनको आदेश अनुसार नै गर्नुस् ।

The Ummah Technology Mission

شِرْعَةً وَّمِنْهَاجًا ۚ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ
لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ
لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ اٰتٰىكُمْ فَاسْتَبِقُوا
الْخَيْرٰتِ ۚ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٤٨﴾

इच्छा अनुसार नजानुस् ।[1] तिमीमध्ये प्रत्येकको लागि हामीले एउटा विधान तथा मार्ग निर्धारित गरिदिएका छौं ।[2] यदि अल्लाहले चाहेको भए तिमी सबैलाई एउटै समुदाय बनाइदिन्थ्यौं, परन्तु त्यो चाहन्छ कि जे तिमीलाई दिइएको छ, त्यसमा तिम्रो परीक्षा लिइयोस् ।[3] तिमी पुण्यतिर शीघ्रता गर, तिमी सबैलाई अल्लाहतिर नै फर्किजानु छ, अनि त्यसले तिमीलाई हरेक त्यो कुरो भन्नेछ, जसमा तिमी मतभेद राख्दछौ ।

وَاَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَآ اَنْزَلَ
اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ

(४९) तथा तपाईं उनका विवादमा अल्लाहद्वारा अवतरित गरिएका प्रकाशनाहरू (वह्यी) का अनुसार

[1]यो वास्तवमा अनुयायीहरूलाई शिक्षा दिइराखिएको छ कि अल्लाहको अवतरित किताबबाट हटेर मानिसहरूका इच्छा तथा विचारहरु तथा उनका स्वयं आफूले बनाएका नियम अनुसार निर्णय गर्नु विचलन हो, जसको आज्ञा पैग़म्बर (ईशदूत) लाई छैन, त कुनै अन्यलाई यो अधिकार कुन प्रकार प्राप्त हुनसक्छ ।

[2]यसबाट तात्पर्य पूर्वका धार्मिक नियम हुन्, जसमा केही आदेश एक-अर्कासित भिन्न थिए । एउटा धर्मको नियममा कुनै कुरा अवैध तथा अर्को धर्मको नियममा त्यही वैध थियो । केहीमा कुनै समस्यामा कडाई थियो त अर्कोमा सुविधा थियो । परन्तु धर्म सबै एक अर्थात् एकेश्वरवादमा आधारित थियो । यसप्रकार सबैको आमन्त्रण वर्णन गरियो ।

نحن معاشر الأنبياء إخوةٌ لِعَلَّات، دِيننَا وَاحِدٌ

"हामी नबीहरूको गुट अल्लाती भाई हो, हाम्रो धर्म एक छ ।" (सहीह बुख़ारी)

"अल्लाती भाई" ती हुन्छन्, जसका माताहरू भिन्न हुन्छन् परन्तु पिता एक हुन्छ । अतः यसको अर्थ यो भयो कि यिनको धर्म एउटै थियो, तर धार्मिक नियम भिन्न थिए । तर इस्लामिक नियम उपरान्त अब सबै नियम निरस्त भइहाले तथा अब धर्म पनि एक छ र नियम पनि एक छ ।

[3]अर्थात् कुरआनको अवरतण पश्चात अब मोक्ष त यसैसित सम्बन्धित छ । परन्तु हामीलाई मोक्षको मार्गलाई अपनाउन अल्लाह तआलाले कुनै दबाब गरेको छैन, नत्र त्यो चाहेको भए यस्तो गर्न सक्दथ्यो, परन्तु यसप्रकार तिम्रो परीक्षा सम्भव थिएन, जबकि त्यो तिम्रो परीक्षा लिन चाहन्छ ।

The Ummah Technology Mission

وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾

निर्णय दिनुस्। उनका ईच्छाहरूको पालना नगर्नुस् तथा उनीबाट सावधान रहनुस् कि कहीं यिनीहरूले तपाईंलाई अल्लाह द्वारा अवतरित गरिएको कुनै आदेशबाट विचलित नगरिदेउन्, यदि उनीहरू विमुख हुन्छन् भने विश्वास गर कि अल्लाहको यही विचार छ कि उनीहरूलाई उनका केही पापहरूको दण्ड देओस्, तथा अधिकतर मानिसहरू अवज्ञाकारी हुन्छन्।

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

(५०) के यिनीहरू पुनः अज्ञानको निर्णय चाहन्छन्?[1] र विश्वास गर्नेहरूको लागि अल्लाह तआला भन्दा निर्णयक तथा आदेश गर्नेको हुनसक्छ।[2]

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ ۘ بَعْضُهُمْ

(५१) हे ईमान भएकाहरू ! तिमी यहूदी तथा इसाईहरूलाई मित्र नबनाऊ।[3] यी त आपस

[1]अब कुर्आन तथा इस्लामको अतिरिक्त सबै अज्ञान छ तथा यिनीहरू अहिले पनि प्रकाश तथा मार्गदर्शन (इस्लाम) लाई छाडेर अज्ञानताकै खोजमा तथा त्यसका इच्छुक छन् ? यो प्रश्न इन्कार एवं प्रतिकारको लागि छ तथा فا लिप्त शब्दतिर तथा अर्थ छ।

يعرضون عن حكمك بما أنزل الله عليك و يتولون عنه، يبتغون حكم الجاهلية

"तिम्रो यस निर्णयबाट जुन अल्लाहले तिमीमाथि अवतरित गरेको छ, यी इन्कार गर्छन् तथा पिठ्यूँ फर्काउन्छन् तथा अज्ञानताको मार्गको खोजीमा छन्।" (फ़तहुल क़दीर)

[2]हदीसमा वर्णन छ कि नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले भन्नुभयो:

أَبْغَضُ النَّاسِ إِلَى اللهِ عزّ وجلّ ثَلَاثَةٌ : مُبْتَغٍ فِي الإِسلَامِ سُنَّةَ الجَاهِلِيَّةِ ، وَطَالِب دَمِ امْرِىءٍ بِغَيرِ حَقٍّ لِيُرِيقَ دَمَهُ

"अल्लाह तआ़लालाई सबैभन्दा धेरै अप्रिय व्यक्तिहरु छन् त्यो (१) जो इस्लाममा अज्ञानताको रीतिको खोज गर्दछ। (२) र जो अनर्थ कसैको रगत बगाउने प्रयत्न गर्दछ।" (सहीह बुख़ारी किताबुल दीयात)

[3]यसमा यहूदी तथा ईसाइहरूसित मित्रता तथा प्रेम सम्बन्ध स्थापित गर्नुबाट मनाही गरिएको छ, जुन इस्लाम धर्म तथा मुसलमानहरूका शत्रु हुन् र यसमा यति ठूलो चेतावनी दिइएको छ कि जो उनीसित मित्रता राख्नेछ, त्यो उनीमध्येबाट नै ठानिनेछ। (र हेर्नुस् सूरः आले-इमरान आयत संख्या-२८ तथा आयत संख्या ११८ को व्याख्या)

The Ummah Technology Mission

मा नै एक अर्काका मित्र हुन् ।[1] तिमीमध्येबाट जो कोही पनि यिनीहरूसित मित्रता गर्छ त त्यो तिनै मध्येबाट हुन्छ, अत्याचारीहरूलाई अल्लाह तआला कदापि मार्गदर्शन दिदैन ।[2]

أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾

(५२) तपाईंले हेर्नु हुनेछ कि जसको हृदयमा रोग छ,[3] तिनी दगुरी-दगुरी उनीहरूमा पसिराखेका छन् तथा भन्छन् कि हामीलाई भय छ कि यस्तो नहोस् कि कुनै घटना हामीमाथि घटित होस् ।[4] धेरै सम्भव छ कि अल्लाह (तआला) ले विजय प्रदान गरोस्[5] अथवा आफ्नो पासबाट कुनै अन्य निर्णय

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَن تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ ۚ فَعَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسَرُّوا

[1]कुरआनको यस वर्णित सत्यको प्रत्येक दर्शन प्रत्येक व्यक्ति गर्न सक्दछ कि यहूदी तथा ईसाईहरूमा आपसमा निष्ठाको आधारमा अत्याधिक मतभेद तथा आपसी ईर्ष्या तथा द्वेष छ । परन्तु यसका उपरान्त पनि इस्लाम तथा मुसलमानहरूका विरूद्ध यिनी आपसमा एक-अर्काका सहायक मित्र तथा रक्षक छन् ।

[2]यी आयतहरूको अवतरणको विशेषतामा वर्णन गरिन्छ कि आदरणीय ओवादः बिन साबित अन्सारी तथा अवसरवादीहरूका प्रमुख अब्दुल्लाह बिन उबैय दुबै अज्ञानकालमा यहूदीका मित्र भई आइराखेका थिए । जब बद्रको युद्धमा मुसलमानहरूको विजय भयो त अब्दुल्लाह बिन उबैयले इस्लाम धर्मको प्रदर्शन गरे । यता बनु केनुकाअका यहूदीहरूले अलि दिन पश्चात नै उपद्रव उत्पन्न गरे र उनी समातिए जसमा आदरणीय ओबादःले यहूदी मित्रहरूबाट सम्बन्ध विच्छेदको घोषणा गरिदिए, परन्तु यसको विपरीत अब्दुल्लाह बिन उबैयले यहूदीहरूलाई हरप्रकारले बचाउने प्रयास गरे जसमा यो आयत उत्र्यो ।

[3]यसबाट तात्पर्य द्वयवाद (निफ़ाक़) छ, अर्थात् अवसरवादी यहूदीहरूसित प्रेम तथा मित्रतामा शीघ्रता गर्दछन् ।

[4]अर्थात् मुसलमानहरूको पराजय हुनुको कारण हामीलाई पनि हानि खप्नुपर्‍यो । यहूदीहरूबाट मित्रता हुन्छ भने हामीलाई यस्तो अवसरमा काम आउनेछ ।

[5]अर्थात मुसलमनहरूलाई ।

The Ummah Technology Mission

فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ نٰدِمِيْنَ ﴿٥٢﴾

ल्याओस् ।[1] अनि त यिनी आफ्ना हृदयमा लुकेका कुरामाथि अत्याधिक लज्जित हुनेछन् ।

وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا
اَهٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ
جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ اِنَّهُمْ
لَمَعَكُمْ ۭ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ
فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿٥٣﴾

(५३) तथा निष्ठावानहरूले भन्नेछन् कि के यिनै ती मानिसहरू हुन् जो बडो विश्वासले अल्लाहको कसम खाई-खाई भन्दछन् कि हामी तिम्रो साथमा छौं । उनका कर्म नष्ट भए तथा उनीहरू असफल भइहाले ।

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَنْ يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ
عَنْ دِيْنِهٖ فَسَوْفَ يَاْتِي اللّٰهُ بِقَوْمٍ
يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَهٗٓ ۙ اَذِلَّةٍ عَلَى
الْمُؤْمِنِيْنَ اَعِزَّةٍ عَلَى
الْكٰفِرِيْنَ ۡ يُجَاهِدُوْنَ فِيْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُوْنَ
لَوْمَةَ لَاۗىِٕمٍ ۭ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ

(५४) हे निष्ठावानहरू ! तिमीमध्ये जो आफ्नो धर्मबाट विमुख हुन्छ,[2] त अल्लाह (तआला) निकै शीघ्र यस्ता समुदायका मानिसहरूलाई ल्याउनेछ जो अल्लाहका प्रिय हुनेछन् तथा उनी पनि अल्लाहसित प्रेम गर्ने हुनेछन्,[3] उनी मुसलमानहरू प्रति नरम (कोमल) तथा अविश्वासी प्रति कठोर हुनेछन् अल्लाहको मार्गमा धर्मयुद्ध गर्नेछन् कुनै अपमानित गर्ने व्यक्तिको

[1]यहूदी तथा इसाईहरूमाथि सुरक्षाकर (जिज़्या) लगाइदेओस् अथवा यसतिर संकेत छ कि बनू कुरैजा तथा उनका सन्तानहरूलाई बन्दी बनाउने तथा बनू नजीरलाई देश निकाला दिने आदितिर जो निकट भविष्यमा घटित भयो ।

[2]अल्लाह तआलाको तर्फबाट भविष्यवाणी छ जुन नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको देहान्त पश्चात घटित भयो । यस उपद्रवलाई कुल्चिने श्रेय आदरणीय अबू बक्र (رضى الله عنه) तथा उनका साथीहरूलाई प्राप्त भयो ।

[3]मुर्तद (धर्मको कुनै नियममा विश्वास नगर्नेवाला) को प्रतिकूल जुन समुदायलाई अल्लाह तआला उभ्याउनेछ, उनका चार गुणहरूलाई स्पष्ट गरेर वर्णन गरिंदैछ । (१) अल्लाहसित प्रेम गर्नु तथा उसको प्रिय हुनु, (२) ईमानवालाहरूको लागि कोमल तथा काफ़िरहरूको लागि कठोर हुनु, (३) अल्लाहको मार्गमा धर्मयुद्ध गर्नु, (४) अल्लाहको विषयमा कसैलाई अपमानित गर्नुको चिन्ता नगर्नु । सहाबा किराम (رضى الله عنهم) यी गुण तथा विशेषताहरूबाट सुशोभित थिए । अत: अल्लाह तआलाले उनीहरूलाई संसार तथा आख़िरतका सबै सुखहरूबाट पुरस्कृत गऱ्यो तथा संसारमा नै आफ्नो प्रसन्नताको प्रमाण-पत्र उनीहरूलाई प्रदान गरिदियो ।

The Ummah Technology Mission

يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾

अपमान गर्ने कुराको चिन्ता गर्ने छैनन् ।[1] यो हो अल्लाह (तआ़ला) को कृपा जसलाई चाहन्छ प्रदान गर्दछ । अल्लाह तआ़ला सर्वशक्तिमान छ तथा सर्वज्ञ छ ।

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾

(५५) (मुसलमानहरू) ! तिम्रो मित्र स्वयं अल्लाह तथा त्यसका रसूल छन्, एवं ईमानवाला छन्,[2] जो नमाजहरूलाई स्थापित गर्दछन् तथा ज़कात दिन्छन् तथा उनी रूकूउ (दण्डवत) (श्रद्धायुक्त तथा ध्यानमग्न भई) गर्दछन् ।

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾

(५६) तथा जो व्यक्ति अल्लाह (तआ़ला) सित तथा त्यसका रसूल एवं मुसलमानहरूसित मित्रता गर्दछ, त्यसले विश्वास गर्नुपर्दछ कि अल्लाह (तआ़ला) का भक्त नै प्रभावशाली हुनेछन् ।[3]

---

[1]यो ईमानवालाहरूको चौथो गुण हो । अर्थात् अल्लाह तआ़लाका आदेशहरूको पालनामा कुनै व्यक्तिद्वारा अपमानित गर्नुको चिन्ता नगर्नु । यो पनि ठूलो विशेष गुण हो । समाजमा जुन नराम्रा कुराको प्रचलन जनसमूहमा सामान्य हुन आउँछ तिनका विरूद्ध पुण्यमा स्थिरता एवं अल्लाह तआ़लाका आदेशहरूका पालना यस गुणको बिना सम्भव छैन । नत्र कति यस्ता मानिसहरू छन् जो नराम्रो कुरा, अल्लाहको अवज्ञाकारिता तथा समाजमा उत्पन्न नराम्रो कुरोबाट आफूलाई बचाउन चाहन्छन्, तर राम्रो-नराम्रो भन्नेहरूको भयले उनीसित मुक़ाबिला गर्ने साहस गर्न सक्दैनन् तथा सत्य तथा असत्यबाट बाँच्ने शक्तिबाट बञ्चित नै रहन्छन् । यसैले अल्लाह तआ़लाले भन्नुभयो कि जसलाई यो गुण प्राप्त हुन्छ, उनीमाथि अल्लाह तआ़लाको विशेष कृपा छ ।

[2]जब यहूदी तथा ईसाईहरूको मित्रताबाट मनाही गरियो, त अब यसको उत्तर दिइँदैछ कि उनी मित्रता कोसित गरून् ? अल्लाहले भन्यो कि ईमानवालाहरूको सर्वप्रथम मित्र अल्लाह तआ़ला स्वयं छ तथा त्यसका रसूल छन् तथा त्यसका अनुयायी ईमानवाला छन् । अगाडि तिनका केही गुण भनिएका छन् ।

[3]यो अल्लाह तआ़लाको पार्टीको लक्षण हो तथा त्यसको विजयको सूचना दिइराखिएको छ । अल्लाह तआ़लाका भक्तहरूको गुट त्यही हो जो मात्र अल्लाह तथा त्यसका रसूल तथा ईमानवालाहरूसित सम्बन्ध राख्दछन् तथा काफ़िर, मूर्तिपूजक, यहूदीहरू तथा ईसाईहरूसित मित्रता एवं पक्षपातको सम्बन्ध नराखून् चाहे उनी उनका साखै सम्बन्धित किन नहोउन् । जस्तो कि सूरःमुजादिलः को अन्तमा

The Ummah Technology Mission

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ دِينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكُمْ وَٱلْكُفَّارَ أَوْلِيَآءَ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

(५७) मुसलमानहरू ! तिमी त्यसता मानिसहरूलाई मित्र नबनाऊ, जसले धर्मलाई उपहासको कुरा बनाएका छन् (चाहे) तिनीहरू ती मध्ये होऊन् जो तिमीभन्दा पूर्व किताब प्रदान गरिए अथवा काफ़िर होऊन् ।[1] यदि तिमी निष्ठावान हौ भने अल्लाहसित तर्सिराख ।

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ ٱتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾

(५८) जब तिमी नमाज़को लागि पुकार्दछौं, त उनीहरू त्यसलाई हाँसो-ख्याल भन्ठान्छन् ।[2] यो यसकारण हो कि उनीहरू बुद्धिहीन हुन् ।

भनिएको छ, "तिमी अल्लाह तथा अन्त दिवसमा ईमान राख्नेवालालाई यस्ता पाउने छैनौं कि उनीहरू यस्ता मानिसहरूसित प्रेम राखून् जो अल्लाह तथा त्यसका रसूलका शत्रु हुन्, चाहे उनी उनका पिता हुन् तथा पुत्र हुन् र उनका भाई हुन् अथवा उनका परिवार तथा जातिका मानिसहरू हुन् ।" तसर्थ शुभ-सूचना दिइयो कि, "यिनी ती मानिसहरू हुन्, जसका हृदयमा ईमान छ, तथा जसलाई अल्लाहको सहायता प्राप्त छ, उनैलाई अल्लाह तआला स्वर्गमा प्रवेश गराउनेछ तथा, यी अल्लाहका भक्तहरूको गुट हो, सफलता जसको सौभाग्य हो ।"(सूर: मुजादिल: अन्तिम आयत)

[1]अहले किताबबाट यहूदी तथा ईसाई एवं काफ़िरहरूबाट मूर्तिपूजकहरूको अर्थ छ । यहाँ पुन: यही जोड दिइएको छ कि धर्मलाई खेल तथा उपहास बनाउनेवाला अल्लाह तथा त्यसका रसूलका शत्रु हुन्, यसकारण उनीहरूसँग ईमानवालाहरूको मित्रता हुनु हुँदैन ।

[2]हदीसमा वर्णित छ कि जब शैतान अज़ानको आवाज सुन्दछ तब पाद्दै (आफ्नो वायु त्याग्दै) भाग्दछ, जब अजान समाप्त हुन्छ तब फेरि फर्केर आउँछ, तकबीर (नमाज़को लागि उभिने समयको इक़ामत) को समय पुन: पिठ्यूँ फर्काइ सुइकुच्चा ठोक्छ, जब तक्बीर समाप्त हुन्छ तब फेरि आएर नमाजीहरूका हृदयमा शंकाहरू उत्पन्न गर्दछ । (अल-हदीस-सहीह बुखारी किताबल अज़ान र सहीह मुस्लिम किताबुस्सलात) शैतानको जस्तै शैतानका अनुयायीहरूलाई पनि अज़ानको स्वर राम्रो लाग्दैन, यसकारण यिनीहरू यसको उपहास गर्दछन् । यस आयतबाट यो पनि ज्ञान भयो कि रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको हदीस पनि कुर्आनको जस्तै धर्मको स्रोत हो तथा त्यसैप्रकार प्रमाण हो किनभने कुर्आनले नमाज़को लागि "निदा" (आमन्त्रण, घोषणा आदि) को वर्णन त गरेको छ । परन्तु यो "निदा" (घोषणा) कुन प्रकारले गरियोस् ? यसका शब्द के हुनेछन् ? यो कुर्आन करीममा छैन । यी कुराहरू हदीसबाट प्रमाणित छन्, जुन यसको प्रमाण तथा धर्मका स्रोत हुने कुराका प्रमाण हुन् ।

The Ummah Technology Mission

قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٥٩﴾

(५९) तपाईं भनिदिनुस्, हे यहूदी तथा ईसाईहरू ! तिमी हामीसित केवल यसकारण शत्रुता गर्दछौ कि हामी अल्लाह (तआला) मा र जे-जति हामीतिर अवतरित गरिएको छ तथा जे-जति यसभन्दा पूर्व अवतरित भएको छ त्यसमा ईमान राख्दछौं, र यसकारण पनि कि तिमीहरूमा अधिकतर दुराचारी छन् ।

قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِندَ ٱللَّهِ ۚ مَن لَّعَنَهُ ٱللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ ٱلْقِرَدَةَ وَٱلْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ ٱلطَّٰغُوتَ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٦٠﴾

(६०) भनिदिनुस् कि के म तिमीलाई भनुँ कि यसभन्दा पनि अधिक नराम्रो प्रतिफल पाउनेहरु अल्लाह तआला निकट को हुन् ? ती जसमाथि अल्लाह तआलाले धिक्कार गरेको छ एवं उनीहरुमध्ये केहीलाई बाँदर तथा सुङ्गुर बनाइदियो तथा जसले झुटा देवताहरुको पूजा गरे यिनै नराम्रो श्रेणी भएका हुन् तथा यिनै सत्यमार्गभन्दा धेरै अधिक विचलित छन् ।

हुज्जते हदीस (हदीसमा प्रमाण हुनुको अर्थ) यो हो कि जुनप्रकार कुरआनका मन्त्रहरूबाट प्रमाणित आदेश तथा कर्तव्यहरूको पालन अनिवार्य छ तथा तिनको इन्कार नास्तिकता हो, यसैप्रकार ईशदूत मुहम्मद (रसूल) का कथनहरूबाट प्रमाणित आदेश तथा कर्तव्यहरूको पालन पनि आवश्यक छ, तैपनि रसूलको हदीसको निरन्तर सिद्ध हुनु आवश्यक छ, सहीह हदीस अनेक कथाकारहरूद्वारा होस् अथवा एकबाट त्यो कथित होस्, क्रमिक होस् अथवा प्रमाणित सबै कर्म योग्य छन् । हदीस सहीहलाई एकको सूचना हुनुको कारण अथवा कथाकारको निर्बोध हुनुको दाबी गरेर अथवा बुद्धिमा न आउनको बहाना गरेर अथवा यसै प्रकारका अन्य कारणहरूले अस्वीकार गर्नु सही छैन । यी सब हदीसहरूको इन्कारका विभिन्न रूप हुन्, जुन अनेक सम्प्रदायहरूले यसलाई नकार्न तथा अस्वीकार गर्नका लागि अपनाएका छन् ।

[1]अर्थात् तिमी त (हे अहले किताब !) शास्त्रधारीहरू हामीसित अकारण खिन्न होउ जबकि यसबाहेक हाम्रो कुनै दोष छैन कि हामी अल्लाह तथा पवित्र कुरआनमा विश्वास गर्दछौं तथा यसभन्दा पूर्व जुन धर्मशास्त्र उतारिए । के त्यो पनि कुनै दोष अथवा कलङ्क हो अर्थात् यो कलङ्क तथा निन्दाको विषय होइन जस्तो कि तिमीले बुझिहालेका छौ । हामी तिमीलाई भन्दछौं कि नराम्रो कुराका योग्य तथा कुपथ जो घृणा तथा निन्दाका पात्र हुन्, को हुन् ? ती मानिसहरू हुन् जसमाथि अल्लाहको धिक्कार

The Ummah Technology Mission

وَإِذَا جَآءُوكُمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَقَد دَّخَلُوا۟ بِٱلْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا۟ بِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا۟ يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾

(६१) तथा जब उनी तपाईंको पासमा आउँछन् कि हामीले ईमान स्वीकार गऱ्यौं, यद्यपि उनीहरू कुफ्रका लागि आएका थिए तथा त्यसै कुफ्रका साथ गए पनि एवं यिनीहरू जे-जति लुकाइराखेका छन्, त्यसलाई अल्लाह तआला राम्ररी जान्दछ ।[1]

وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَأَكْلِهِمُ ٱلسُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾

(६२) तथा तपाईंले देख्नुहुनेछ कि यिनीमध्येबाट अधिकतर पापका कार्यहरूतिर,अत्याचार तथा क्रुरतातिर एवं हराम माल खानुतिर लम्किरहेछन्, जे-जति यिनीहरू गरिराखेका छन्, ती अत्याधिक नराम्रा कर्म हुन् ।

لَوْلَا يَنْهَىٰهُمُ ٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلْأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ ٱلْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ ٱلسُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟ يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾

(६३) तिनीहरूलाई तिनका पूजारी तथा ज्ञानी तिनलाई झूठो कुरा बोल्न तथा अवैध खानेकुरोबाट किन रोक्दैनन् ? निःसन्देह यी नराम्रा कर्म हुन्, जुन यिनीहरू गरिराखेका छन् ।[2]

तथा रोष प्रकट भयो र केहीलाई अल्लाहले बाँदर र सुँगुर बनाइदियो तथा जसले राक्षसको पूजा गरे, तथा यस दर्पणमा तिमी पनि आफ्नो मुख तथा कर्म हेरिहाल कि यो कसको इतिहास हो तथा कुन मानिसहरू हुन्, के यो तिमी नै त होइनौं ।

[1]यो द्वयवादी (मुनाफ़िक़हरू) को वर्णन हो जो नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको सेवामा अविश्वासका साथ आउँछन् तथा त्यसैको साथ फर्केर जान्छन् । तपाईं सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको संगत तथा शिक्षा-दीक्षाको कुनै प्रभाव उनीमाथि कदाचित हुँदैन किनभने हृदयमा त ईर्ष्या लुकेको हुन्छ । तथा रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको सेवामा उपस्थितिको उद्देश्य मार्गदर्शन प्राप्त गर्नु होइन बरू धोखा, छल, कपट गर्नु हो । अनि यस उपस्थितिको लाभ के हुनसक्छ ?

[2]यो ज्ञानीहरू, धर्मगुरुहरू एवं साधु सन्तहरूको निन्दा हो कि साधारण मानिसहरू मध्येबाट अधिकांश तिम्रो समक्ष एवं अवज्ञा एवं कुकर्म गर्दछन् तर तिमी उनीहरूलाई रोक्दैनौं यस्तो दशामा तिम्रो मौन घोर अपराध हो, यसबाट विदित हुन्छ कि सत्कर्महरूको प्रचार तथा दुष्कर्महरूबाट रोक्नुको कति महत्व छ र यसलाई त्याग दिनुमा कति कडा धम्की छ, जस्तो कि अहादीस (रसूलका कथनहरू) मा यस विषयलाई सविस्तार एवं स्पष्टरूपले वर्णन गरिएको छ ।

The Ummah Technology Mission

(६४) तथा यहूदीहरूले भने कि अल्लाह (तआला) को हात बाँधिएका छन्।[1] तिनैका हात बाँधिएका छन् तथा तिनका कथनको कारण उनीमाथि धिक्कार गरियो। अपितु अल्लाह तआलाका दुबै हात खुलेका छन् जुन प्रकार चाहन्छ

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ ۚ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا ۘ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ ۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۚ

[1]यो त्यही कुरा हो जुन सूरः आले इमरानको आयत संख्या १८१ मा गरिएको छ कि जब अल्लाह तआलाले आफ्नो मार्गमा व्यय गर्नुको प्रेरणा दियो तथा त्यसले अल्लाहलाई राम्रो ऋण दिनुको समान भनियो त यी यहूदीहरूले भने कि "अल्लाह तआला त भिखारी छ।" मानिसहरूबाट ऋण माँगिराखेको छ तथा उनी त्यस उत्तम भाष्य शैलीलाई बुझ्न सकेनन् जुन त्यसभित्र निहीत थियो। अर्थात् सबै कुरो अल्लाहबाट दिइएको छ। तथा अल्लाहबाट दिएको मालमध्येबाट केही त्यसको मार्गमा व्यय गरिदिनु, कुनै ऋण होइन, परन्तु यो उसको अति कृपा हो कि त्यो त्यसमा पनि अत्याधिक प्रतिफल प्रदान गरिराखेको छ, यहाँसम्मकि एक-एक दानालाई सात-सात सय दानासम्म बढाइदिन्छ। तथा त्यसलाई राम्रो ऋण यसलाई भनिएको छ कि जति तिमी व्यय गर्नेछौ, अल्लाह तआला त्यसबाट कैयन् गुना तिमीलाई वापस फर्काइदिनेछ। (مغلولة) को अर्थ (بخيلة) गरिएको छ, जसको अर्थ हो कृपण। अर्थात् यहूदीहरूको तात्पर्य यो थिएन कि वास्तवमा अल्लाहका हात बाँधिएका छन्, बरू उनीहरूको अर्थ यो थियो कि त्यसले आफ्नो हात व्यय गर्नुबाट रोकेको छ। (इब्ने कसीर) अल्लाह तआलाले भन्नुभयो कि हात त तिनैका बाँधिएका छन्। अर्थात् कंजूसी त उनीहरूकै आचरण हो। अल्लाह तआलाका त दुबै हात खुलेका छन्। त्यो जुन प्रकार चाहन्छ व्यय गर्दछ। त्यो अत्याधिक कृपालु तथा अत्याधिक प्रदान गर्नेवाला छ, सबै कोष उसैका पासमा छन्। यसको अतिरिक्त आफ्नो सृष्टिका सबै इच्छा तथा आवश्यकताहरूको प्रबन्ध गरेको छ। हामीलाई रात अथवा दिनमा, यात्रा अथवा निवासमा तथा अन्य अवस्थाहरूमा जुन-जुन कुराको आवश्यकता हुन्छ अथवा हुनसक्छ, सबै त्यही नै उपलब्ध गराउँछ।

﴿وَآتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ ۚ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۗ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ﴾

"तिमीले जे-जति उसित माग्यौ, त्यो उसले तिमीलाई दियो, अल्लाह तआलाको अनुग्रह यति छ कि तिमी गन्न सक्दैनौ, मनुष्य नै मुर्ख छ तथा अत्याधिक कृतघ्न छ।" (सूरः इब्राहीम-३४)

हदीसमा पनि छ, नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले भन्नुभयो: अल्लाहको दाहिने हात भरिएको छ, रात-दिन व्यय गर्दछ, परन्तु कुनै कमी आउँदैन, अलि हेर जबदेखि आकाश तथा धर्ती उसले बनाएको छ, त्यो व्यय गरिराखेको छ तर उसको हातको कोषमा कमी आएन....... (अल-बुख़ारी किताबुल तौहीद, बाब व काना अर्शुहु अलल माए र मुस्लिम किताबुज़्ज़कात, बाबुल हस्से अलन्नफक़:)

The Ummah Technology Mission

وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَاءَ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ
كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا
اللَّهُ ۚ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا ۚ
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

व्यय गर्दछ तथा जे-जति तिमीतिर तिम्रो प्रभुको तर्फबाट अवतरित गरिएको छ, त्यो तिनीमध्येबाट अधिकतरलाई अवहेलना तथा कुफ्रमा बढाइदिन्छ, तथा हामीले उनीहरूमा आपसमा नै कयामत सम्मको लागि द्वेष तथा ईर्ष्या पारिदिएका छौं, उनीहरू जुनबेला युद्धको आगोलाई भड्काउन चाहन्छन्, अल्लाह तआला त्यसलाई निभाइदिन्छ ।[1] यिनी देशभरमा आतङ्क तथा उपद्रव मच्चाउँदै हिंड्छन् ।[2] तथा अल्लाह तआला उपद्रविहरूसित प्रेम गर्दैन ।

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٦٥﴾

(६५) तथा यदि यी अहले किताब ईमान ल्याउने भए तथा अल्लाहसित तर्सने भए ।[3] त हामी उनीहरूका सबै नराम्रो कुराहरू मेटाइदिन्थ्यौं तथा उनीहरूलाई अवश्य सुखद स्वर्गमा लैजान्थ्यौं ।

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ
وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِم
مِّن رَّبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِن فَوْقِهِمْ وَمِن

(६६) यदि उनीहरू तौरात तथा इंजील तथा ती धर्मशास्त्रहरूको स्थापना गरेको भए जुन उनीहरूतिर पालनकर्ताको तर्फबाट अवतरित गरिएको छ ।[4]

[1]अर्थात् यिनीहरू जहिलेपनि तपाईं विरूद्ध कुनै षडयन्त्र गर्दछन् अथवा लडाईको कारण उत्पन्न गर्दछन्, त अल्लाह तआलाले उनलाई निष्काम गरिदिन्छ तथा उनको षडयन्त्रलाई उनैमाथि फर्काइदिन्छ । उनको जुत्ता उनैको टाउको भन्ने कुरो पैदा गरिदिन्छ ।

[2]उनको दोस्रो आचरण यो छ कि धर्तीमा उपद्रव फैलाउन भरसक प्रयत्न गर्दछन् । वास्तविकता यो हो कि अल्लाह तआला उपद्रविहरूलाई प्रिय बनाउँदैन ।

[3]अर्थात् उनी ईमान जसको माग अल्लाह तआला गर्दछ ती मध्ये सबैभन्दा विशेष मोहम्मदुर्ररसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको रिसालतमा ईमान ल्याउनु हो, जस्तो कि उनीमाथि अवतरित गरिएका किताबहरूमा पनि उनलाई यसको आदेश दिइएको छ । तथा अल्लाहसित तर्स तथा अल्लाहको क्रोधबाट बच, जसमा सबभन्दा विशेष शिर्क छ, जसमा उनीहरू लीन छन् तथा त्यो इन्कार छ जुन अन्तिम रसूलसँग उनीहरू गरिराखेका छन् ।

[4]तौरात तथा इंजीलको पालन गर्नुको अर्थ उनीहरूका ती आदेशहरूको पालन हो जुन तिनीहरूमध्ये उनलाई दिएका छन् तथा उनीहरूमध्ये एउटा आदेश अन्तिम नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लममा ईमान ल्याउनु पनि थियो ।

The Umman Technology Mission

تَحۡتِ اَرۡجُلِهِمۡؕ مِنۡهُمۡ اُمَّةٌ مُّقۡتَصِدَةٌؕ وَكَثِيۡرٌ مِّنۡهُمۡ سَآءَ مَا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿٦٦﴾

त आफ्नो माथि तथा आफ्नो खुट्टामुनिबाट खान पाउँथे ।[1] उनीहरूमध्ये एक गिरोह (समूह) सन्तुलित छ तथा अधिकांश दुराचार गरिराखेका छन् ।[2]

يٰۤاَيُّهَا الرَّسُوۡلُ بَلِّغۡ مَاۤ اُنۡزِلَ اِلَيۡكَ مِنۡ رَّبِّكَؕ وَاِنۡ لَّمۡ تَفۡعَلۡ فَمَا بَلَّغۡتَ رِسَالَتَهٗؕ وَاللّٰهُ يَعۡصِمُكَ مِنَ النَّاسِؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهۡدِى الۡقَوۡمَ الۡكٰفِرِيۡنَ ﴿٦٧﴾

(६७) हे रसूल ! (सन्देशवाहक) तपाईंतिर तपाईंको पोषकको पासबाट जुन (सन्देश) उतारिएको छ, त्यसलाई पुऱ्याइदिनुस्, यदि तपाईंले यो गर्नु भएन भने आफ्नो पालनकर्ताको सन्देश पुऱ्याउनु भएन ।[3] र अल्लाह मानिसहरू (को नराम्रो कुरो) बाट तपाईंका

(ما أنزل) को अर्थ सबै आकाशीय किताबहरू हुन्, जसको कुर्आन करीम पनि सम्मिलित छ । तात्पर्य यो हो कि यिनीहरू इस्लाम धर्म स्वीकार गरिहालून् ।

[1]माथि-तलको अर्थ प्रचुरताको रूपमा लिएको छ अथवा माथिबाटको अर्थ आवश्यकता अनुसार आकाशसित तथा तलबाटको अर्थ धर्तीबाट छ जसको परिणाम खाद्य पदार्थको अधिकता हो । जुनप्रकारले एक अन्य ठाउँमा आदेश छ:

﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾

"यदि वस्तीवालाले ईमान ल्याएको भए र उनीहरूले अल्लाहको भय राखेको भए हामी उनीमाथि आकाश तथा धर्तीका विभूतिहरूको (द्वार) खोलिदिन्थ्यौं ।" (सूर: अल-आराफ़-९६)

[2]परन्तु उनीहरूको बहुमतले ईमानको यो मार्ग अपनाएनन् तथा उनीहरू आफ्ना कुफ्रमा अडिग रहे एवं महम्मद सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको रिसालत (दूतत्व) को इन्कारमा दृढ रहे । यसै मार्ग तथा इन्कारलाई यहाँ दुराचार भनिएको छ । मध्यम नीति अपनाउनेवाला एक गुटबाट तात्पर्य यहाँ अब्दुल्लाह बिन सलाम जस्ता आठ अथवा नौ अन्य व्यक्तिहरू हुन्, जो मदीनाका यहूदीहरू मध्येबाट मुसलमान भए ।

[3]यस आदेशको यो लाभ हो कि जे पनि तपाईं सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लममाथि अवतरित गरिएको छ त्यसलाई बिना कुनै भय तथा विलम्ब तपाईं मानिसहरूसम्म पुऱ्याइदिनुस् । अत: उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले यस्तै गर्नुभयो । आदरणीय आयशा (رضى الله عنها) भन्नुहुन्छ कि, "जुन व्यक्तिले यो शंका गऱ्यो कि नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले केही लुकाउनु भयो, त्यसले अवश्य झूठो भन्यो ।" (सहीह बुख़ारी-४८५५) तथा आदरणीय अली (رضى الله عنه) सित पनि सोधियो कि तिम्रो पासमा कुर्आनको अतिरिक्त प्रकाशना (वह्यी) द्वारा अवतरित गरिएको कुनै कुरो छ ? त उनले कसम खाएर नकारात्मक उत्तर दिए तथा भने (اِلَّا فَهۡمًا يُعۡطِيۡهُ اللّٰهُ رَجُلًا) (अपितु कुर्आनको समक्ष हो, जसलाई चाहन्छ अल्लाह तआला प्रदान गर्दछ) (सहीह बुख़ारी ६९०३) हज्जतुल विदाआको अवसरमा उहा सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले

The Ummah Technology Mission

रक्षा गर्नेछ ।[1] निःसन्देह अल्लाह विश्वासहीनहरूलाई मार्गदर्शन दिँदैन ।

(६८) तपाईं भनिदिनुस् कि हे अहले किताब ! तिम्रो कुनै आधार छैन जवसम्मकि तौरात तथा इंजील एवं जे पनि (धर्मशास्त्र) तिम्रो पालनकर्ताको तर्फवाट तिम्रो पासमा अवतरित गरिएको छ, त्यसको स्थापना (पालन) गर्दैनौ तथा जुन तपाईंतिर (पवित्र कुरआन) तपाईंको पोषकको तर्फवाट

قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَىْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا وَكُفْرًا ۖ

एकलाख अथवा एक लाख चालीस हजारको जनसमूहको समक्ष सोध्नुभयो, "तिमी मेरो विषयमा के भन्नेछौ ?" उनीहरूले उत्तर दिए ।

(نَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَّغْتَ، وَأَدَّيْتَ، وَنَصَحْتَ)

"हामी साक्षी हुनेछौं कि तपाईंले अल्लाह तआलाको सन्देश पुर्‍याइदिनु भयो तथा दायित्व निर्वाह गर्नुभयो एवं भलाई गर्नुभयो ।"

"उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले आकाशतिर औंला उचाली संकेत गर्दै भन्नुभयो (तीन पटक) (اللهم هل بلغت) अथवा (اللهم فاشهد) (तीन पटक) (सहीह मुस्लिम किताबुल हज्ज वाव हज्जतुन नवी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) अर्थात् हे अल्लाह ! मैले तिम्रो सन्देश पुर्‍याइदिएँ । तिमी साक्षी रह, तिमी साक्षी रह, तिमी साक्षी रह ।"

[1]यो रक्षा अल्लाह तआलाले चमत्कारिक रूपले पनि गर्‍यो तथा सांसारिक साधनहरूवाट पनि । सांसारिक साधनहरूमा यस आयतको अवतरण हुनुभन्दा धेरै पूर्व अल्लाह तआलाले सर्वप्रथम उहाँका काका अवू-तालिवको हृदयमा उहाँको स्वभाविक प्रेम वसाल्यो तथा उनले सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको रक्षा गर्दैरहे । उनको कुफ्रमा वनिरहनु पनि यी कारणहरूको एक भाग प्रतीत हुन्छ । किनभने यदि उनी मुसलमान भइहालेको भए त शायद कुरैशका सरदारहरूको हृदयमा रहँदैनथ्यो, जुन कि उनको धर्मको अनुयायी हुनुको कारण उनको अन्तिम समयसम्म वनिरह्यो । अनि उनको देहान्त उपरान्त केही अन्य कुरैशी सरदारहरूद्वारा उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको रक्षा गर्‍यो, त्यसको पश्चात मदीनाका अन्सारहरूद्वारा उहाँको रक्षा गर्‍यो । अनि जव यो आयत अवतरित भयो त उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले सुरक्षाका प्रत्यक्ष प्रवन्धहरूलाई हटाइदिनुभयो, त्यसको पश्चात अनेक ठूला खतरा आए परन्तु अल्लाह तआलाले रक्षा गरे, त्यसको पश्चात मदीनाका अन्सारहरूद्वारा उहाँको रक्षा गर्‍यो । अनि जव यो आयत अवतरित भयो त उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले सुरक्षाका प्रत्यक्ष प्रवन्धहरूलाई हटाइदिनुभयो । त्यसको पश्चात अनेक ठूला खतरा आए परन्तु अल्लाह तआलाले रक्षा गरे । अतः वह्यी (प्रकाशना) द्वारा अल्लाह तआलाले समय-समयमा यहूदीहरूको छल-षडयन्त्रबाट सूचित गरेर एक भयानक खतराको घटनावाट वचाइहाल्यो तथा घमासान युद्धको समय काफिरहरूका खतरनाक आक्रमणहरूवाट पनि उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमलाई सुरक्षित राख्यो ।

The Ummah Technology Mission

فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٨﴾

उतारिएको छ, त्यसले यिनीहरूमध्ये अधिकतरको हठ तथा कुफ्रलाई बढाउने छ ।[1] अत: तपाईं अविश्वासीहरूमाथि खेद नगर्नुस् ।

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصّٰبِئُوْنَ وَالنَّصٰرٰى مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٩﴾

(६९) मुसलमान, यहूदी, ताराका पूजारीहरू एवं ईसाईहरू मध्येबाट जो पनि अल्लाह तथा अन्त दिवस (प्रलय) प्रति विश्वास गर्नेछ तथा सदाचार गर्नेछ त यस्तालाई न कुनै भय छ न उनीहरू शोक गर्नेछन् ।[2]

لَقَدْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ وَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهِمْ رُسُلًا ؕ كُلَّمَا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُهُمْ ۙ فَرِيْقًا كَذَّبُوْا

(७०) हामीले इस्राईलका पुत्रहरू (यहूदीहरू) बाट वचन लियौं तथा उनको पासमा रसूलहरूलाई पठायौं । जब कुनै रसूल उनको पासमा यस्तो आदेश ल्यायो जुन उनको मनले स्वीकार गर्दैनथ्यो त उनीहरूले

---

[1]यो मार्गदर्शन तथा पथ-विचलन त्यस नियमानुसार छ, जुन अल्लाह तआलाको विधि हो । अर्थात् जसरी केही कर्महरू तथा कुराको कारणले ईमान, सत्कर्म तथा लाभकारी ज्ञानमा वृद्धि हुन्छ, त्यसै प्रकार इन्कार तथा अवज्ञाको कारण कुफ्रमा पनि वृद्धि हुन्छ । यस विषयको चर्चा अल्लाह तआलाले कुरआनमा विभिन्न स्थानहरूमा गरेको छ । जस्तै:

﴿قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ ۖ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ﴾

“भनिदिनुस् ! यो कुरआन ईमानवालाहरूको लागि मार्गदर्शन तथा रोग निवारक छ तथा जो ईमान ल्याउँदैनन् उनीहरूका कान बहिरा छन् र यो उनको पक्षमा अन्धोपन हो । बहिरापनाको कारण उनलाई जस्तै टाढा स्थानबाट आवाज दिइन्छ ।” (सूर: हा.मीम.अल-सजद:-४४)

﴿وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ۙ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا﴾

“र हामी कुरआनद्वारा ती कुरा अवतरित गर्दछौं, जुन ईमानवालाहरूको लागि स्वस्थ्य तथा कृपा हो तथा अत्याचारीलाई त यसबाट हानि नै हुन्छ ।” (सूर: बनी इस्राईल-८२)

[2]यो त्यही विषय हो जुन सूर: अल-बकर:को आयत संख्या ६२ मा वर्णित भइसकेको छ, त्यसलाई हेरिहाल्नुस् ।

The Ummah Technology Mission

وَ فَرِيْقًا يَّقْتُلُوْنَ ۞

एक गुटलाई झुठ्लाए तथा एक गुटको हत्या गर्दैरहे ।

وَحَسِبُوْٓا اَلَّا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ فَعَمُوْا وَصَمُّوْا ثُمَّ تَابَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوْا وَصَمُّوْا كَثِيْرٌ مِّنْهُمْ ؕ وَ اللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ۞

(७१) तथा भन्ठाने कि कुनै दण्ड हुनेछैन, यसकारण अन्धा-बहिरा भइरहे । अनि अल्लाह (तआला) ले उनलाई क्षमा गरिदियो, त्यसको उपरान्त पनि तिनीहरू मध्येबाट अधिकतर अन्धा-बहिरा भइहाले ।[1] र अल्लाह (तआला) तिनका कर्महरूलाई राम्ररी देख्नेवाला छ ।

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ ؕ وَقَالَ الْمَسِيْحُ يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّيْ وَ رَبَّكُمْ ؕ اِنَّهٗ مَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ

(७२) तिनीहरू काफिर भइहाले जसले भने कि मरियमको पुत्र मसीह नै अल्लाह हो[2] जबकि मसीहले (स्वयं) भने कि हे इस्राईलका पुत्रहरू ! मेरो पोषक तथा आफ्नो पोषक अल्लाहको पूजा गर[3] किनभने जसले अल्लाहसँग

---

[1]अर्थात् भन्ठान्थे कि कुनै दण्ड हुनेछैन । परन्तु अल्लाहद्वारा वर्णित नियमहरूको आधारमा दण्ड निर्धारित भयो कि यिनी सत्यलाई देख्नबाट नेत्रहीन भइहाले तथा सुन्नबाट बहिरा भइहाले तथा क्षमा माँग्नु पश्चात पनि यही कर्म उनीहरूले दोहोऱ्याए, त यसको त्यही दण्ड पुन: पनि दिइयो ।

[2]यही विषय आयत संख्या १७ मा आइसकेको छ । यहाँ अहले किताबको कुपथको चर्चा पुन: गरिदैछ । यसमा तिनका त्यो गुटको धर्म-भ्रष्टताको वर्णन छ जो आदरणीय मसीहलाई स्वयं अल्लाह हुनुमा विश्वास गर्दछ ।

[3]अर्थात् आदरणीय ईसा अर्थात् मसीह पुत्र मरियमले आमाको काखमा (अल्लाहको आदेशले जबकि बच्चाहरू त्यस अवस्थामा बोल्ने शक्ति राख्दैनन्) सर्वप्रथम आफ्नो मुखले आफूलाई भक्त नै भने तथा भने कि:

﴿ اِنِّيْ عَبْدُ اللّٰهِ ۗ اٰتٰنِيَ الْكِتٰبَ وَجَعَلَنِيْ نَبِيًّا ﴾

"म अल्लाहको भक्त हूँ तथा त्यसको रसूल हूँ, मलाई त्यसले किताब पनि प्रदान गरेको छ ।" (सूर: मरियम-३०)

आदरणीय मसीहले यो भनेनन् कि म अल्लाह अथवा अल्लाहको पुत्र हुँ केवल यो भने कि म अल्लाहको दास हूँ । तथा वयस्क अवस्थामा पनि उनले यही आमन्त्रण दिए ।

﴿ اِنَّ اللّٰهَ رَبِّيْ وَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴾

The Ummah Technology Mission

اللهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾

मिश्रण (शिर्क) गर्नेछ अल्लाहले त्यसको लागि स्वर्ग निषेधित गरिदिएको छ तथा त्यसको ठेगाना नर्क हो एवं अत्याचारीहरू (मिश्रणवादीहरू) को कोही सहायक हुनेछैन ।[1]

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۚ وَإِنْ

(७३) तिनीहरू पनि पूर्णरूपले काफ़िर भइहाले जसले भने कि तीनको तेस्रो हो ।[2] वास्तवमा अल्लाह (तआ़ला) को अतिरिक्त कोही

"नि:सन्देह मेरो र तिम्रो प्रभु अल्लाह हो, उसैको उपासना गर, यही सोझो मार्ग हो ।"(सूर: आले इमरान-५१)

यी ती नै शब्द हुन् जुन आमाको काखमा भनेका थिए (हेर्नुस् सूर: मरियम-३६) तथा जब क़ेयामतको निकट उनी आकाशबाट अवतरित हुनेछन्, जसको सूचना सहीह हदीसमा दिइएको छ तथा जसमा अहले सुन्नतको विश्वास छ, तैपनि उनी नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमका शिक्षाहरूका अनुसार मानिसहरूलाई अल्लाहको तौहीद (एकेश्वरवाद) तथा त्यसको भक्तितिर बोलाउने छन्, न कि आफ्नो उपासनातिर ।

[1]आदरणीय मसीहले आफ्नो भक्ति तथा रिसालतको प्रदर्शन त्यस समय पनि गरेका थिए जब उनी आमाको काखमा स्तनपानको आयुमा थिए । पुन: वयस्क अवस्थामा पनि यही घोषणा गरे तथा साथै-साथै शिर्कको पहिचान तथा त्यसबाट बाँच्ने विधि एवं नराम्रा कुराहरू पनि वर्णित गरिदिए कि मूर्तिपूजकको लागि स्वर्ग निषेध छ तथा त्यसको कोही सहायक पनि हुनेछैन, जसले उसलाई नरकबाट निकालेर ल्याओस्, जस्तो कि मिश्रणवादीहरूको भ्रम छ ।

[2]यो ईसाईहरूको अर्को गुटको वर्णन हो, जुन तिनको योगलाई ईश्वर मान्दछ तथा त्यसलाई त्रिमूर्ति भन्दछ । यद्यपि यसको व्याख्या तथा वर्णनमा उनीहरूबीच स्वयं मतभेद छ । तर उचित कुरो यो हो कि उनीहरूले आदरणीय ईसा तथा उनकी माता आदरणीय मरियमलाई पनि पूज्य बनाइहालेका छन् । जस्तो कि क़ुर्आनले त्यसको विस्तारपूर्वक वर्णन गरेको छ, अल्लाह तआ़ला प्रलयका दिन आदरणीय ईसासित प्रश्न गर्नेछ ।

﴿ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ ﴾

"के तिमीले मानिसहरूसित भनेका थियौ कि मलाई तथा मेरी आमालाई अल्लाहको अतिरिक्त (पूज्य) बनाइहाल्नु ?" (सूर: अल-मायद:-११६)

यसबाट ज्ञान भयो कि ईसा तथा मरियम, यी दुबैलाई ईसाईहरूले पूज्य बनाए तथा अल्लाह तेस्रो पूज्य भयो, जो त्रिमूर्तिमा तेस्रो (तीन मध्येको तेस्रो) कहलाइयो । पहिलो विश्वासको जस्तै अल्लाह तआ़लाले यसलाई पनि अधर्म भनेको छ ।

The Ummah Technology Mission

لَمْ يَنْتَهُوْا عَمَّا يَقُوْلُوْنَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٣﴾

पूज्य छैन तथा यदि यिनीहरू आफ्नो कथनबाट रोकिएनन् भने उनीहरूमध्ये जो कुफ्रमा रहनेछन्, उनीहरूलाई कठोर यातनाहरू अवश्य पुग्नेछन् ।

اَفَلَا يَتُوْبُوْنَ اِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُوْنَهٗ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧٤﴾

(७४) यिनीहरू अल्लाह (तआ़ला) तिर किन नतमस्तक हुँदैनन् तथा किन क्षमा-याचना गर्दैनन् ? अल्लाह (तआ़ला) अत्याधिक क्षमाशील तथा कृपालु छ ।

مَا الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۭ وَاُمُّهٗ صِدِّيْقَةٌ ۭ كَانَا يَاْكُلٰنِ الطَّعَامَ ۭ اُنْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ انْظُرْ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٧٥﴾

(७५) मरियमका पुत्र मसीह मात्र पैग़म्बर हुनुको अतिरिक्त अरू केही पनि होइन । त्यसभन्दा पूर्व पनि धेरै पैग़म्बर भइसकेका छन् । त्यसकी माता एउटी पवित्र एवं सत्यवादी स्त्री थिइन् ।[1] दुबै (माता-पुत्र) भोजन गर्ने गर्दथे ।[2] तपाईं हेर्नुस् हामी कसरी तर्क उनका समक्ष प्रस्तुत गर्दछौं, अनि विचार गर्नुस् कि उनी कसरी विमुख हुन जान्छन् ।

[1](صِدِّيقَة) को अर्थ हो विश्वासी तथा पवित्र अर्थात् तिनले पनि आदरणीय ईसाको दूतत्वलाई मानिन् तथा त्यसमा विश्वास गरिन् । यसको अर्थ यो भयो कि तिनी ईशदूत थिइनन्, जस्तो कि केही मानिसहरूलाई भ्रम भएको छ । तथा उनीहरूले आदरणीय मरियमसहित आदरणीय सारह (इसहाककी आमा) तथा आदरणीय मूसाकि आमालाई ईशदूत बनाइदिएका छन् । जसको तर्क यो दिन्छन् कि प्रथम वर्णित दुई स्त्रीहरूबाट स्वर्गदूतले कुरा गरे तथा आदरणीय मूसाकी मातालाई स्वयं अल्लाह तआ़लाले वह्यी गऱ्यो । यो कुरा गर्नु तथा उपदेश दिनु दूतत्वको तर्क हो । परन्तु अधिकतर विद्वानहरूको विचारले यो प्रमाण यस्तो छैन जुन कुर्आनको स्पष्ट कथनको तुलना गर्न सकोस्, जुन कुर्आनले स्पष्टरूपले वर्णन गरेको छ कि हामीले जति पनि रसूल पठायौं ती पुरूष थिए (सूरः यूसुफ़-१०९)

[2]यसमा आदरणीय मसीह तथा आदरणीय मरियम दुवैको पूज्य नहुने तथा मनुष्य हुने कुरोलाई प्रमाणित गरेको छ किनभने भोजन गर्नु, यो मनुष्यको आवश्यकता तथा इच्छाहरूको अनुरूप छ । जो ईश छ, त्यो त यी गुणहरूबाट रहित छ, बरू हरप्रकारले रहित हुन्छ । अर्थात् दुवै साधारण मनुष्य थिए तथा उनीहरूमा सबै मानवीय विशेषताहरू पाइन्थे ।

The Ummah Technology Mission

قُلْ اَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ؕ وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٧٦﴾

(७६) तपाईं भनिदिनुस् कि के तिमी अल्लाहको अतिरिक्त उनीहरूलाई पूज्दछौं जो न त तिम्रो हानिका मालिक हुन् तथा न कुनै प्रकारको लाभका, अल्लाह (तआ़ला) नै राम्रो श्रोता तथा पूर्णरुपमा ज्ञाता छ ।[1]

قُلْ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوْۤا اَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوْا مِنْ قَبْلُ وَاَضَلُّوْا كَثِيْرًا وَّضَلُّوْا عَنْ سَوَآءِ السَّبِيْلِ ﴿٧٧﴾

(७७) भनिदिनुस्, हे अहले किताब ! आफ्नो धर्ममा अनर्थ अतिश्योक्ति नगर ।[2] तथा उनीहरूको इन्द्रीय इच्छाहरूको अनुकरण नगर, जो अघिदेखि विचलित भइसकेका छन्[3] तथा धेरैलाई विचलित पारिसकेका छन् । तथा सोझो मार्गबाट विचलित भइसकेका छन् ।

لُعِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْۢ بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى لِسَانِ دَاوٗدَ وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ ؕ

(७८) इस्राईलको सन्तानका काफिरहरूलाई (आदरणीय) दाऊद तथा (आदरणीय) ईसा पुत्र मरियमको मुखबाट धिक्कारियो ।[4] यसकारण

[1]यी मूर्तिपूजकहरूको कुबुद्धिलाई स्पष्ट गरिदैछ कि उनीहरूले यस्तालाई पूज्य बनाएका छन् जो कसैलाई न लाभ पुऱ्याउन सक्दछन् तथा न हानि, बरू लाभ-हानि त टाढाको कुरो हो, उनी त कुनै कुरालाई सुन्न तथा कसैको दशा जान्ने शक्ति नै राख्दैनन् । यो शक्ति केवल अल्लाहकै हो । यसकारण संकट हटाउने त्यही मात्र हो ।

[2]अर्थात सत्यको अनुसरण गर्नुमा सीमा उल्लंघन नगर तथा जसलाई आदर गर्न आदेश दिइएको छ, त्यसमा अतिश्योक्ति गरी नबूअतको पदबाट उठाएर पूज्यको स्थानमा आसीन नगरिहाल, जस्तो कि आदरणीय मसीहको पक्षमा तिमीले गऱ्यौ । अतिश्योक्ति प्रत्येक समयमा शिर्क तथा विचलनको साधन रहेको छ । मुसलमान पनि यस अतिश्योक्तिबाट सुरक्षित रहन सकेनन् । उनीहरूले केही धर्मविधहरूको विषयमा अतिश्योक्ति गरे तथा उनका विचार, कथन यहाँसम्मकि उनीसित सम्बन्धित धार्मिक निर्णय तथा विचारहरूलाई पनि रसूलल्लाहु सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको हदीसको अपेक्षा प्राथमिकता दिए ।

[3]अर्थात आफूभन्दा पूर्वका मानिसहरूको पछि नलाग, जो एक नबीलाई पूज्य बनाएर स्वयं कुपथ भएका छन् तथा अरूहरूलाई पनि कुमार्गी बनाएका छन् ।

[4]अर्थात ज़बूरमा जुन आदरणीय दाऊदमाथि तथा इंजीलमा जुन आदरणीय ईसामाथि अवतरित भए तथा अब यही धिक्कार कुरआन करीमद्वारा गरिदैछ, जुन परम आदरणीय महम्मद रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम माथि अवतरित भएको छ । धिक्कारको अर्थ हो अल्लाहको कृपा तथा अनुग्रहबाट दूरी ।

The Ummah Technology Mission

ذٰلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُوا
يَعْتَدُونَ ۝٧٨

उनीहरू अवज्ञा गर्दथे तथा सीमाको उल्लंघन गर्दथे।[1]

كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُّنْكَرٍ
فَعَلُوهُ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝٧٩

(७९) उनीहरू आपसमा एक-अर्कालाई नराम्रा कामहरूबाट जुन उनीहरू गर्दथे, रोक्दैनथे।[2] जे-जति यिनीहरू गर्दथे त्यो अवश्य धेरै नराम्रो थियो।

تَرٰى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا ۚ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ
لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خٰلِدُونَ ۝٨٠

(८०) उनीहरू मध्येका अधिकतरलाई तपाईंले देख्नुहुनेछ कि उनी काफ़िरहरूसित मित्रता गर्दछन्। जे-जति उनीहरूले आफ्ना अगाडि पठाएका छन् त्यो साह्रै नराम्रो छ, (यो) कि अल्लाह (तआला) उनीहरूसित अप्रसन्न भयो तथा उनीहरू सधैं यातनामा रहनेछन्।[3]

[1]यी धिक्कारका कारण हुन् (१) अवज्ञाकारिता, अर्थात् कर्तव्यको त्याग तथा निषेधकर्म गर्नु। उनीहरूले अल्लाहको अवज्ञा गरे। (२) अतिक्रमण, अर्थात् धर्ममा अतिशय नवीन रीतिहरू बनाएर उनीहरूले उल्लंघन गरे।

[2]यसभन्दा अधिक यो कि उनीहरू एक-अर्कालाई नराम्रो कुरोबाट रोक्दैनथे, जो स्वयं एक ठूलो अपराध हो। केही व्याख्याकारीहरूले यसै निषेध त्यागलाई अवज्ञता तथा अतिक्रमण मानेका छन्, जुन धिक्कारको कारण बन्यो। अन्ततः दुवै अवस्थाहरूमा नराम्रोलाई देखेर नराम्रोबाट नरोक्नु, बहुत ठूलो अपराध तथा धिक्कार एवं अल्लाहको क्रोधको कारण हो। हदीसमा पनि यस अपराधमा अत्याधिक घोर चेतावनीहरू आएको छ। एक हदीसमा नबी सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमले भन्नुभयो, "सर्वप्रथम कमी जुन इस्राईलको सन्तानमा आया त्यो यो थियो कि एक व्यक्तिले अर्को व्यक्तिलाई नराम्रो गरिराखेको देख्दा भन्थ्यो कि अल्लाहसित तर्स तथा यो नराम्रो कुरो छाडिदेउ, यो तिम्रो लागि उचित छैन। परन्तु अर्को दिन पुनः उसँग त्यसलाई खान-पान तथा उठ-वसमा कुनै संकोच अथवा लज्जाको आभास हुँदैनथ्यो (अर्थात् त्यो सँग एक प्राण दुई शरीर तथा मित्र भइहाल्थे) जबकि ईमानको याचना यो थियो कि उसित घृणा तथा सम्बन्ध विच्छेद गर्दथ्यो जसकारण अल्लाहले उनीहरूका बीच आपसमा कटुता पारिहाल्यो तथा अल्लाहको धिक्कारका पात्र भए।" पुनः भन्नुभयो कि, "अल्लाहको कसम तिमी अवश्य मानिसहरूलाई पुण्य गर्ने आदेश दिंदैगर तथा नराम्रो कामबाट रोज्दै गर, अत्याचारीको हात समातिहाल्ने गर (नत्र तिम्रो पनि यही दशा हुनेछ)" "अल-हदीस" (अबु दाऊद किताबुल मलाहिम संख्या ४३३६) एक अर्को कथनमा यस कर्तव्यको त्यागमा यो चेतावनी दिइएको छ कि तिमी अल्लाहको यातनाहरूको योग बनिहाल्नेछौ, तिमी अल्लाहसित प्रार्थना गर्दा पनि स्वीकार हुनेछैन। (मुसनद अहमद भाग-५, पृष्ठ-३८८)

[3]यो काफ़िरहरूसित मित्रताको परिणाम हो कि अल्लाह तआला उनीहरूमाथि क्रोधित भयो यसै क्रोधको कारण स्थायीरूपले नर्कको यातना छ।

The Jinnah Technology Mission

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ
وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ
أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ
فَاسِقُونَ ﴿٨١﴾

(८१) यदि उनीहरूलाई अल्लाह (तआला) मा, नबीमा तथा जे अवतरित गरिएको छ, त्यसमा ईमान भएको भए, यिनी काफिरहरूसित मित्रता गर्दैनथे, परन्तु उनीमध्येबाट अधिकतर दुराचारी (गलतकार) छन् ।[1]

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً
لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ
أَشْرَكُوا ۖ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ
مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ
قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّ
مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا
وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾

(८२) निःसन्देह तपाईंले ईमानवालाहरूको कटुशत्रु यहूदीहरू तथा मुर्तिपूजकहरूलाई पाउनु हुनेछ ।[2] तथा ईमानवालाहरूको सबभन्दा अधिक निकटताको मित्रता तपाईं अवश्य उनीहरूमा पाउनुहुनेछ, जो आफूलाई ईसाई भन्दछन्, यो यसकारण कि उनीहरूमा विद्वान तथा बैरागी छन् तथा यसकारण कि उनीहरू घमण्ड गर्दैनन् ।[3]

---

[1]यसको अर्थ यो हो कि जुन व्यक्तिको अन्तरमा सत्य रूपमा विश्वास हुनेछ, त्यो धर्मभ्रष्टहरूबाट कहिल्यै मित्रता गर्नेछैन ।

[2]यसकारण कि यहूदीहरूमा शत्रुता तथा इन्कार, सत्यबाट विमुखता तथा अंहकार, तथा ज्ञानी एवं ईमानवालाहरूको आलोचनको भावना धेरै पाइन्छ । यही कारण छ कि नबीहरूको हत्या तथा उनलाई झुठ्लाउनु उनको आचरण रहेको छ । यहाँसम्म कि उनीहरूले रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लमको हत्याको कैयौंपटक षड्यन्त्र रचे । उहाँ सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लममाथि जादु पनि गरे, हरेक प्रकारले हानि पुऱ्याउने घृणित योजना बनाए तथा यस सम्बन्धमा मूर्तिपूजकहरूको पनि यही दशा रहेको छ ।

[3](رُهبان) बाट तात्पर्य पुनीत उपासक एवं वैरागी तथा (قِسِّيسِين) बाट तात्पर्य ज्ञानी तथा बक्ता छ अर्थात् यी ईसाईहरूमा ज्ञान एवं नम्रता छ, यसकारण उनीहरूमा यहूदीहरूकै जस्तै इन्कार तथा अंहकार छैन । यसका अतिरिक्त ईसाई धर्ममा क्षमाको शिक्षाको प्रधानता छ । यहाँसम्मकि उनीहरूको ग्रन्थमा लेखिएको छ कि कोही तिम्रो गालाको दायाँपट्टि हिर्काउन्छ भने बायाँ गाला पनि त्यसको सामुन्ने गरिदेउ, यी कारणहरूले यिनी यहूदीहरूको अपेक्षा मुसलमानहरूसित निकट छन् । ईसाईहरूको यो आचरण यहूदीहरूको सापेक्ष छ, तैपनि जहाँसम्म इस्लामसित शत्रुताको सम्बन्ध छ, केही अन्तर सहित ईसाईहरूमा पनि विद्यमान छ । जस्तो कि ईसाईहरू तथा मुसलमानहरू बीच शताब्दीयौदेखि जारी युद्धबाट स्पष्ट छ तथा वर्तमानमा पनि जारी छ र अहिले त इस्लामको विरोधमा दुबै मिलेर कार्यरत छन् यसकारण इस्लामले दुबैको मित्रताबाट मनाही गरेको छ ।

The Ummah Technology Mission